

የሉቃስ ወንጌል

መግቢያ

1:1-4 ማጣራ ሐሥ 1:1

1 በእኛ መካከል ስለ ተፈጸሙት ሃሳቦች ብዙዎች ታሪኩን የተቻላቸውን ያህል ጽፈውት ይገኛል፤ ²ይህም ታሪክ ከመጀመሪያው አንሥቶ የዐይን ምስክሮችና የቃሉ አገልጋዮች የነበሩት ያስተላለፉልን ነው። ³ክቡር ቴዎድሎስ ሆይ፤ እኔም በበኩሉ ሁሉን ከመሠረቱ በጥንቃቄ ከመረመርሁ በኋላ፤ ታሪኩን ቅደም ተከተሉን በጠበቀ ሁኔታ ልጽፎልህ መልካም ሆኖ ታዩኝ፤ ⁴ይህንንም የማደርገው የተማርኸው ነገር እውነተኛ መሆኑን እንድታውቅ ነው።

የመጥምቁ ዮሐንስ መወለድ አስቀድሞ ተነገረ

⁵በይሁዳ ንጉሥ በሄሮድስ ዘመን፤ ከአብያ የክህነት ምድብ የሆነ ዘካርያስ የሚባል አንድ ክፍን ነበረ፤ ማስቱ ኤልሳቤጥም ከአሮን ነገድ ነበረች። ⁶ሁለቱም የጌታን ትእዛዝና ሥርዐት ሁሉ ጠብቀው ያለ ነቀፋ የሚኖሩ፤ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ነበሩ፤ ⁷ይሁን እንጂ ኤልሳቤጥ መካን በመሆኗ ልጅ አልነበራቸውም፤ ሁለቱም በዕድሜ የገፉ ነበሩ።

⁸አንድ ቀን ዘካርያስ በምድቡ ተራ፤ በእግዚአብሔር ፊት በክህነት በሚያገለግልበት ጊዜ፤ ግሥርዐተ ክህነቱ መሠረት፤ ወደ ጌታ ቤተ መቅደስ ገብቶ ለማጠን በዕጣ ተመረጠ። ¹⁰ዕጣን በሚታጠንበትም ጊዜ ሕዝቡ ሁሉ በውጭ ሆኖ ይጸልይ ነበር።

¹¹የጌታም መልአክ ከዕጣን መሠዊያው በስተ ቀኝ ቆሞ ታየው። ¹²ዘካርያስም ባየው ጊዜ ደነገጠ፤ በፍርሀትም ተዋጠ። ¹³መልአኩ ግን እንዲህ አለው፤ “ዘካርያስ ሆይ፤ አትፍራ፤ ጸሎትህ ተሰምቶአል፤ ማስትህ ኤልሳቤጥ ወንድ ልጅ ትወልድላለች፤ ስሙንም ዮሐንስ ትለዋለህ። ¹⁴በእርሱ ተደላኛ ደስታ ታገኛለህ፤ ብዙዎችም እርሱ በመወለዱ ደስ ይላቸዋል፤ ¹⁵በጌታ ፊት ታላቅ ይሆናልና። የወይን ጠጅም ሆነ ሌላ የሚያሰክር መጠጥ አይጠጣም፤ በእናቱም ማሕፀን ሳለ በመን ፈስ ቅዱስ ይሞላል። ¹⁶ከእስራኤልም ሰዎች በዘመዎቹን ወደ ጌታ ወደ አምላካቸው መልሳቸዋል፤ ¹⁷የአባቶችን ልብ ወደ ልጅ ቻቸው፤ የማይታዘዙትንም ወደ ጻድቃን ጥበብ ይመልስ ዘንድ፤ ለጌታ የተገባ ሕዝብ ለማዘጋጀት በኤልያስ መንፈስና ንጌል በጌታ ፊት ይሄዳል።”

1:2 ማር1:1፣4፣14፣ ሐሥ1:21፣22፣ ፅጌጥ1:16፣1፣ሐ1:1
1:3 ሐሥ1:1፣11፣4፣24፣3፣26፣25
1:4 ዮሐ20:31፣ ሐሥ2:42
1:5 ዘካርያስ10፣ ማቴ2:1
1:6 ዘካርያስ9፣ ዘዳ5:33፣1፣ገንገ፣4፣ ሉቃ2:25
1:8 ዘካርያስ19፣ 2ዘካርያስ14
1:9 ዘዳ3:7፣8፣ ዘካርያስ13፣ 2ዘካርያስ29፣11፣ መዝ141:2፣ ሐሥ1:26
1:10 ዘሌ16፣17
1:11 ዘዳ30:1-10፣ ሐሥ5:19
1:12 መዳ6፣22፣ 23፣13፣22
1:13 ሉቃ30፣ 60፣63፣ማቴ3:1፣ 14፣27
1:14 ሉቃ58
1:15 ሉቃ41፣67፣ ዘሌ10፣9፣ ዘጥ6፣3፣ መዳ13፣4፣ኤር1፣5፣ ሉቃ7፣33፣ሐሥ2፣4፣ 4፣8፣31፣ 6፣3፣5፣ 9፣17፣10፣44፣ ገላ1፣15፣ኤፌ5፣18
1:17 ሉቃ76፣ ማቴ48፣6፣ ማቴ3፣3፣ 11፣14
1:18 ሉቃ34፣ ዘዳ15፣8፣17፣17
1:19 ሉቃ26፣ ዳገ8፣16፣9፣21
1:20 ዘዳ4፣11፣ ሕዝ3፣26
1:22 ሉቃ62
1:25 ዘዳ30፣23፣ ኢሳ4፣1
1:26 ሉቃ19፣ ማቴ2፣23
1:27 ማቴ1፣16፣ 18፣20፣ሉቃ2፣4
1:30 ሉቃ13፣ ዘዳ6፣8፣ማቴ14፣27
1:31 ኢሳ7፣14፣ ማቴ1፣21፣25፣ ሉቃ2፣21
1:32 ሉቃ35፣76፣ ማቴ1፣1፣ማር5፣7
1:33 2ሳሙ7፣16፣ መዝ89፣3-4፣ ኤር33፣17፣ዳገ2፣44፣ 7፣14፣ኢሳ9፣7፣27፣ ማቴ4፣7፣ ማቴ28፣18፣ፅጌ1፣8

¹⁸ዘካርያስም መልአኩን፤ “ይህን በምን አውቃለሁ? እኔ ሽማግሌ ነኝ፤ ማስቱም በዕድሜ ገፍታለች” አለው።

¹⁹መልአኩም መልሶ እንዲህ አለው፤ “እኔ በእግዚአብሔር ፊት የምቆመው ገብርኤል ነኝ፤ ይህን እነግርህና ይህን የምሥራች አመጣልህ ዘንድ ተልኬአለሁ፤ ²⁰እነሆ፤ ጊዜውን ጠብቆ የሚፈጸመውን ቃሉን ስላላመንህ፤ ይህም እስከሚፈጸምበት ቀን ድረስ ድዳትሆናለህ፤ መናገርም አትችልም።”

²¹በዚህ ጊዜ ሕዝቡ ዘካርያስ ከቤተ መቅደሱ ሳይወጣ ለምን እንደ ዘገየ በማረም ይጠባበቅ ነበር። ²²ከወጣ በኋላም ሊያናግራቸው አልቻለም፤ በምልክት ከመጥቀስ በስተቀር መናገር ባለመቻሉ በቤተ መቅደስ ውስጥ ራሱ እንዳይ ተገነዘቡ።

²³ዘካርያስም የአገልግሎቱ ወቅት በተፈጸመ ጊዜ ወደ ቤቱ ተመለሰ። ²⁴ከዚህ በኋላ ማስቱ ኤልሳቤጥ ፀነሰች፤ አምስት ወራትም ራሷን ሰወረች፤ ²⁵እርሷም፤ “ጌታ በምሕረቱ ነቀፌታዬን ከሰው መካከል ሊያስወግድልኝ ተመልክቶ በዚህ ጊዜ ይህን አድርጎልኛል” አለች።

የኢየሱስ መወለድ አስቀድሞ ተነገረ

²⁶በሰድስተኛው ወር፤ እግዚአብሔር መልአኩ ገብርኤልን በገሊላ ወደምትገኘው ወደ ናዝሬት ከተማ ላከው፤ ²⁷የተላከውም ከዳዊት ዘር ለሆነ ዮሴፍ ለሚባል ሰው ወደ ታጨች ወደ አንዲት ድንግል ነበር፤ የድንግሉም ስም ማርያም ነበረ። ²⁸መልአኩም እርሷ ወዳለችበት ገብቶ፤ “እጅግ የተወደድሽ ሆይ፤ ሰላም ለአንቺ ይሁን፤ ጌታ ከአንቺ ጋር ነው፤ አንቺ የተባረክሽ ነሽ” አላት።

²⁹ማርያምም በንግግሩ እጅግ በጣም ደንግጣ፤ “ይህ ምን ዐይነት ሰላምታ ይሆን?” እያለች ነገሩን ታሰሳለች ጀመር፤ ³⁰መልአኩም እንዲህ አላት፤ “ማርያም ሆይ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ሞገስ አግኝተሻልና አትፍራ። ³¹እነሆ፤ ትፀንሻለሽ፤ ወንድ ልጅም ትወልጃለሽ፤ ስሙንም ኢየሱስ ትዌዋለሽ። ³²እርሱም ታላቅ ይሆናል፤ የልዑል ልጅም ይባላል፤ ጌታ ስምላክ የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል፤ ³³በያዕቆብም ቤት ላይ ለዘላለም ይነግሣል፤ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም።”

³¹ በርግጥ ስለታመኑት

34ማርያምም መልአኩን፣ “እኔ ወንድ ስለ ማላውቅ ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል?” አለችው።

35መልአኩም መልሶ እንዲህ አላት፣ “መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል፤ የልዑልም ነገይል ይጸልልሻል፤ ስለዚህ የሚወለደው ቅዱስ ሕፃን፣ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል። 36እነሆ፣ ዘመድሽ ኤልሳቤጥም በስተኦርጅናዋ ወንድ ልጅ ፀንሳለች፤ መካን የተባለችውም ስድስተኛ ወረን ይዛለች፤ 37ስን ገዢብከኔ የሚሳነው ነገር የለምና።”

38ማርያምም፣ “እነሆ፣ እኔ የጌታ ባሪያ ነኝ፤ እንደ ቃልህ ይሁንልኝ” አለች። ከዚያም መልአኩ ተለይቶአት ሄደ።

ማርያም ኤልሳቤጥን ጥየቃ ሄደች

39ማርያምም በዚያው ሰዎን በፍጥነት ተነሥታ ወደ ደጋው አገር፣ ወደ አንድ የይሁዳ ከተማ ሄደች፤ 40ወደ ዘካርያስ ቤትም ገብታ ለኤልሳቤጥ ሰላምታ አቀረበች። 41ኤልሳቤጥም የማርያምን ሰላምታ በሰማች ጊዜ፣ ፅንሱ በማሕፀኛ ውስጥ ዘለለ፤ ኤልሳቤጥም በመንፈስ ቅዱስ ተሞላች፤ 42ድምፅዋን ከፍ አድርጋ እንዲህ አለች፣ “አንቺ ከሴቶች መካከል የተባረክሽ ነሽ፤ የማሕፀንሽም ፍሬ የተባረከ ነው። 43ለመሆኑ የጌታዬ እናት ወደ እኔ ትመጣ ዘንድ እኔ ማን ነኝ? 44እነሆ፣ የሰላምታሽ ድምፅ ጆሮዬ እንደ ገባ፣ በማሕፀኔ ያለው ፅንሰ በደስታ ዘሎአልና። 45ጌታ ይፈጸማል ብሎ የነገራትን ያመነች እርሷ የተባረከች ናት!”

የማርያም መዝሙር
1:46-53 ተጻ ምብ - 1 ላሙ 2:1-10

46ማርያምም እንዲህ አለች፣

“ነፍሴ ጌታን ከፍ ከፍ ታደርገሃለሽ፤

47መንፈሴም በመድኃኒቴ

በስግዚአብሔር ደስ ትሰኛለሽ፤

48እርሱ የባሪያውን መዋረድ

ተመልክቶአልና።

ከዛሬ ጀምሮ ትውልድ ሁሉ

ብፅዕት ይሉኛል፤

49ነገሩ የሆነው እርሱ ታላቅ

ነገር አድርጎልኛልና፤

ስሙም ቅዱስ ነው፤

50ምሕረቱም ለሚፈሩት ከትውልድ

እስከ ትውልድ ይኖራል።

51በክንዱ ብርቱ ሥራ ሠርቶአል፤

በልባቸው ሐሳብ የሚታቡዩትን

በትኖላቸዋል፤

52ገዢዎችን ከዙፋናቸው አውርዶአቸዋል፤

ትሑታንን ግን ከፍ ከፍ አድርጎአቸዋል፤

1:35 ቍ32:76፣ ማቴ1:18፣4:3፣ ማር1:24፣5:7
1:36 ቍ24
1:37 ማቴ19:26
1:39 ቍ65
1:41 ቍ15
1:42 መሳ5:24
1:43 ዮሐ13:13
1:46 መዝ34:23
1:47 መዝ18:46፣ ኢሳ17:10፣61:10፣ ፅን3:18፣1ጢሞ1:1፣ 2:3፣4:10
1:48 ቍ38፣ መዝ 138:6፣ ሉቃ11:27
1:49 መዝ71:19፣ 111:19
1:50 ዘፀ20:6፣ መዝ103:17
1:51 ዘፍ11:8፣ ዘፀ18:11፣ 2ላሙ22:28፣ መዝ98:1፣ኢሳ40:10፣ ኤር13:9፣49:16
1:52 ማቴ23:12

1:53 መዝ107:9
1:54 መዝ98:3
1:55 ዓፄ3:16
1:59 ዘፍ17:12፣ ዘሌ12:3፣ሉቃ2:21፣ ፊል3:5
1:60 ቍ13:63፣ ማቴ3:1
1:62 ቍ22
1:63 ቍ13:60፣ ማቴ3:1
1:64 ቍ20፣ ሕዝ24:27
1:65 ቍ39
1:66 ዘፍ39:2፣ ሐሥ11:21
1:67 ቍ15፣ ኢሌ2:28
1:68 ዘፍ24:27፣ 1ነገ8:15፣መዝ72:18፣111:9፣ሉቃ7:16
1:69 1ላሙ2:1፣ 10፣2ላሙ22:3፣ መዝ18:2፣89:17፣ 132:17፣ ሕዝ29:21፣ማቴ1:1
1:70 ኤር23:5፣ ሐሥ3:21፣ ሮሜ1:24፣ 1:72 መዝ105:8፣ 9፣106፣45፣ሕዝ6:60፣ ማክ7:20
1:73 ዘፍ22:16-18

53የተራቡትን በበጎ ነገር አጥግቦአቸዋል፤ ሀብታሞችን ግን ባደሉቸውን ሰዶአቸዋል፤

54ምሕረቱን በማስታወስ፣ ባሪያውን እስራኤልን ረድቶአል፤

55ይህም ለአባቶቻችን እንደ ተናገረ፣ ለአብርሃምና ለዘሩ ያለውን ለዘላለም ለመጠበቅ ነው።”

56ማርያምም ሦስት ወር ያህል ኤልሳቤጥ ዘንድ ከቁዩች በኋላ ወደ ቤቷ ተመለሰች።

57የኤልሳቤጥም የመውለጃዋ ቀን ደረሰ፤ ወንድ ልጅም ወለደች። 58ኅረቤቶቿና ዘመዶቿም ጌታ ታላቅ ምሕረት እንዳደረገላት ሰሙ፤ የደስታዋም ተካፋዮች ሆኑ።

59በስምንተኛውም ቀን ሕፃኑን ለገርዙት መጡ፤ በአባቱም ስም ዘካርያስ ሊሉት ፈለጉ፤ 60እናቱ ግን፣ “አይሆንም፤ ዮሐንስ መባል አለበት” አለች።

61እነርሱም፣ “ከዘመዶችሽ በዚህ ስም የተጠራ ማንም የለም” አሏት።

62አባቱንም ምን ስም ሊያወጣለት እንደ ሚፈልግ በምልክት ጠየቁት። 63እርሱም መጻፊያ ሰሌዳ እንዲሰጡት ለምኖ፣ “ስሙ ዮሐንስ ነው” ብሎ ጻፈ፤ ሁሉም በነገሩ ተደነቁ።

64ወዲያውም አፋ ተከፈተ፤ አንደበቱ ተፈታ፤ ስግዚአብሔርንም እያመሰገነ መናገር ጀመረ። 65ኅረቤቶቹም ሁሉ በፍርሀት ተሞሉ፤ ይህም ሁሉ ነገር በደጋማው የይሁዳ ምድር ሁሉ ተወራ። 66ይህንም የሰሙ ሁሉ፣ “ይህ ሕፃን ምን ሊሆን ይሆን?” እያሉ ነገሩን በልባቸው ያዙ፤ የጌታ እጅ በእርግጥ ከእርሱ ጋር ነበርና።

የዘካርያስ ትንቢት

67የሕፃኑም አባት ዘካርያስ በመንፈስ ቅዱስ ተሞልቶ እንዲህ ሲል ትንቢት ተናገረ፤

68“የእስራኤል ስምሳክ፣ ጌታ ይመስገን፤ መጥቶ ሕዝቡን ተቤኾቶአልና።

69በባሪያው በዳዊት ቤት፣ የድነት ቀንድ አስነሥቶአልና፤

70ይህም ጥንት በቅዱሳን ነቢያቱ አፍ እንደ ተናገረው፣

71ግዳግም ከጠላቶቻችን፣ ከተባራሪዎቻችን ሁሉ እጅ ነው፤

72ይህንም ያደረገው ለአባቶቻችን ምሕረቱን ለማሳየት፣

ቅዱስ ኪዳንን ለማስታወስ፣

73ለአባታችን ለአብርሃም የማለውን

69 ቍ3፣ በዚህ ስፍራ ብርታትን በትእምርትነት ያላያል

መሐላ ለማሰብ፤
 74 ከጠላቶቻችን እጅ አውጥቶ፤
 ያለ ፍርሀት እንድናገለግለው፤
 75 በዘመናችንም ሁሉ በቅድስናና
 በጽድቅ በፊቱ ሊያቆመን ነው።
 76 ደግሞም አንተ ሕፃን ሆይ፤ የልዑል
 ነቢይ ትባላለህ፤
 የጌታን መንገድ ለማዘጋጀት በፊቱ
 ትሄዳለህና፤
 77 የገጠኤታቸውን ስርየት ከማግኘታቸው
 የተነሣ፤
 ለሕዝቡ የመጻፍን ዕውቀት ትሰጥ ዘንድ፤
 78 ከአምላካችንም በጎ ምሕረት የተነሣ፤
 የንጋት ፀሐይ ከሰማይ ወጣችልን፤
 79 ይኸውም በጨለማ ለሚኖሩት፤
 በሞት ጥላ ውስጥም ላሉት እንዲያበራና፤
 እግሮቻችንንም ወደ ሰላም
 መንገድ እንዲመራ ነው።”
 80 ሕፃኑም አደገ፤ በመንፈስም ጠነከረ፤ ለእ
 ስራኤልም ሕዝብ በይፋ እስከ ታየበት
 ቀን ድረስ በበረሃ ኖረ።
የኢየሱስ መወለድ
 2 በዚያን ዘመን፤ የዓለሙ ሁሉ ሕዝብ እን
 ዲቁጠርና እንዲመዘገብ ከአውግስጦስ
 ቄሳር ትእዛዝ ወጣ፤ ጌይም ቄሬኔዎስ የሶርያ
 ገዢ በነበረበት ጊዜ የተደረገ የመጀመሪያው
 የሕዝብ ቁጠራ ነበር። ፊልዚፕ እያንዳንዱ
 ሰው ለመመዘገብ ወደየራሱ ከተማ ሄደ።
 4 የሴናም ከጻዊት ቤትና ወገን ስለ ነበረ፤
 በገሊላ አውራጃ ከምትገኘው ከናዝሬት
 ከተማ ተነሥቶ የጻዊት ከተማ ወደሆነቸው፤
 ቤተ ልሔም ወደምትባል ከተማ ወደ ይሁዳ
 ወጣ። 5 ወደዚያም ለመመዘገብ የተጓዘው፤
 የመውለጃ ጊዜ የተቃረነው ከእጮኛው ከማ
 ርያም ጋር ነበር። 6 በዚያም እንዳሉ የምትወ
 ልድበት ጊዜ ደረሰ፤ ገዢዎች ልጁ የሆነ
 ውን ወንድ ልጅ ወለደች፤ በጨርቅም ጠቀ
 ለለችው፤ በእንግሊዝም ማረፊያ ቦታ ስላላ
 ገኙ በግርግም አስተኛቸው።
እረኞችና መላእክት
 8 በዚያው አገር በሌሊት መንጋቸውን ሲጠ
 ብቁ በሜዳ የሚያደሩ እረኞች ነበሩ።
 9 የጌታም መልአክ ድንገት መጥቶ በአጠ
 ገባቸው ቆመ፤ የጌታም ክብር በዙሪያቸው
 አበራ፤ ታላቅም ፍርሀት ያዛቸው። 10 መል
 አኩ ግን እንዲህ አላቸው፤ “አትፍሩ፤ ለሕ
 ዝቡ ሁሉ የሚሆን ታላቅ ደስታ የምሥራች
 አምጥቼላችኋለሁና። 11 ዛሬ በጻዊት ከተማ
 መድኅን ተወልዶላችኋልና፤ እርሱም ጌታ
 ክርስቶስ ነው። 12 ይህ ምልክት ይሁናችሁ፤
 ሕፃን ልጅ በጨርቅ ተጠቅልሎ በግርግም

1፡74 ዕብ9፡14፤
 1፡75 ኢፌ4፡24
 1፡76 ቍ17፡32፡35፤
 ማቴ3፡3፡11፡9፤
 ማር5፡7
 1፡77 ኢር31፡34፤
 ማቴ1፡21፡ግር1፡4
 1፡78 ማጳ4፡2
 1፡79 መዝ107፡14፤
 ኢሳ 9፡2፡59፡9፤
 ማቴ4፡16፤
 ሉቃ2፡14፤
 ሐሥ 26፡18
 1፡80 ሉቃ2፡40፡52
 2፡1 ማቴ22፡17፤
 24፡14፡ሉቃ3፡1
 2፡2 ማቴ4፡24፤
 ሐሥ 15፡23፡41፤
 21፡3፤ ገላ1፡21
 2፡4 ሉቃ7፡42
 2፡5 ሉቃ1፡27
 2፡9 ሐሥ5፡19
 2፡11 ማቴ1፡16፤
 21፡16፡16፡20፡ጥሐ
 3፡17፡4፡42፡11፡27፤
 3፡13፡ሐሥ2፡36፤
 3፡20፡5፡31፡9፡22፤
 13፡23፡ሮሜ1፡14፤
 1ጢግ4፡10፤
 1፡ሐ4፡14
 2፡12 1ሳጦ2፡34፤
 10፡7፤1፡ገ19፡29፤
 መዝ86፡17፤
 ኢሳ 7፡14
 2፡14 ኢሳ9፡6፤
 52፡7፡53፡5፤ግሪክ5፡5
 ፤ሉቃ1፡79፤
 ጥሐ14፡27፤ሮሜ5፡1፤
 ኤፌ2፡14፡17
 2፡16 ቍ 7
 2፡19 ቍ 51
 2፡20 ማቴ9፡8
 2፡21 ሉቃ1፡31፤
 59
 2፡22 ዘሌ12፡2-8
 2፡23 ዘሀ13፡2፤
 12፡15፡ዘጥ3፡13
 2፡24 ዘሌ12፡8
 2፡25 ቍ38፤
 ኢሳ52፡9፤ሉቃ1፡6፤
 23፡5
 2፡27 ቍ22

ተኝቶ ታገኛላችሁ።”
 13 ድንገትም ብዙ የሰማይ ሰራዊት ከመል
 አኩ ጋር ታዩ፤ ስንደብከከደንም እያመሰገኑ፤
 እንዲህ አሉ፤
 14 “ክብር ስንደብከከደን በአርያም፤ ሰላምም
 እርሱ ለሚወዳቸው ሰማች በምድር ይሁን!”
 15 መላእክቱ ከእነርሱ ተለይተው ወደ ሰማይ
 ከወጡ በኋላ እረኞቹ፤ “ጌታ የገለጠልንን
 ይህን የሆነውን ነገር እንድናይ ወደ ቤተ
 ልሔም እንሂድ” ተባለ።
 16 እነርሱም ፈጥነው ሄዱ፤ ማርያምንና
 የሴናን፤ ሕፃኑንም በግርግም ተኝቶ አገኙ።
 17 ከዚያም በኋላ፤ ስለ ሕፃኑ የተነገራቸውን
 ገልጠው አወሩ። 18 ይህንንም የሰሙ ሁሉ እረ
 ኞቹ በነገሯቸው ነገር ተደነቁ፤ 19 ማርያም
 ግን ይህንን ሁሉ በልቧ ይዛ ታሰላለች ነበር።
 20 እረኞቹም ሁሉም ነገር እንደ ተነገራቸው
 ሆኖ በማግኘታቸው፤ ስለ ሰሙትና ስላዩት
 ሁሉ ስንደብከከደን እያከበሩና እያመሰገኑ ተመ
 ለሱ።
ሕፃኑን ኢየሱስ ወደ ቤተ መቅደስ ወሰዱት
 21 ስምንት ቀን ሆኖት የመገረዣ ጊዜው ሲደ
 ርስ፤ ከመፀነሱ በፊት መልአኩ ባወጣለት
 ስም ኢየሱስ ተባለ።
 22 ባሙሴ ሕግ መሠረት፤ የመንጻታቸው
 ወቅት በተፈፀመ ጊዜ፤ የሴናና ማርያም
 ሕፃኑን ስጌታ ለማቅረብ ወደ ኢየሩሳሌም
 ይዘውት ወጡ፤ 23 ይኸውም በጌታ ሕግ፤
 “ተባዕት የሆነ በኮር ሁሉ ለጌታ የተቀ
 ደስ ይሆናል” ተብሎ እንደ ተጻፈ ለመፈ
 ጸምና 24 ደግሞም በጌታ ሕግ፤ “ሁለት
 ዋናሶች ወይም ሁለት የርግብ ጫጩቶች
 እንደ ተባለ፤” መሥዋዕት ለማቅረብ
 ነበር።
 25 በዚያን ጊዜ ጻድቅና ትጉሕ የሆነ
 ስምዖን የሚባል አንድ ሰው በኢየሩሳሌም
 ይኖር ነበር፤ እርሱም የእስራኤልን መጽ
 ናናት የሚጠባበቅና መንፈስ ቅዱስ በሳዩ
 ያደረ ሰው ነበር። 26 ደግሞም የጌታን
 መሰረሕ ሳይይ እንደማይሞት በመንፈስ
 ቅዱስ ተገልጦለት ነበር፤ 27 እርሱም በዚህ
 ጊዜ በመንፈስ ተመርቶ ወደ ቤተ መቅ
 ደስ ገባ፤ የልጁም ወላጆች በሕጉ ልማድ
 መሠረት ተገቢውን ሊፈጽሙለት ሕፃኑን
 ኢየሱስን ይዘው በገቡ ጊዜ፤ 28 ስምዖን ተቀ
 ብሎ ዐቀፈው፤ ስንደብከከደን እያመሰገኑ እን
 ዲህ አሉ፤
 *11 ወይም መሰረክ፤ ክርስቶስ (በግሪክ) መሰረክ (በዕብራይስጥ)
 ግለት ሲሆን የሁለቱም ትርጉም የተቀጣ ግለት ነው፤
 እንዲሁም ቍ 26 ይመ

29“ገታ ሆይ፤ ቃል በገባኸው መሠረት፤
 አሁን ባሪያህን በሰላም አሰናብተው፤
 30ይኖቹ በሰዎች ሁሉ ፊት ያዘጋጀኸውን፤
 31ማዳንህን አይተዋልና።
 32ይህም ለአሕዛብ መገለጥን የሚሰጥ ብርሃን፤
 ለሕዝብ ለእስራኤልም ክብር ነው።”

33አባቱና እናቱም ስለ እርሱ በተነገረው ነገር ተገረሙ። 34ስምያንም ባረካቸው፤ እና ቱን ማርያምንም እንዲህ አላት፤ “ይህ ሕፃን በእስራኤል ለብዙዎች መውደቅና መነሣት ምክንያት እንዲሆን፤ ደግሞም ክፉ ለሚ ያስወሩበት ምልክት እንዲሆን ተወስኖ አልፈ። 35የብዙዎችም የልብ ሐሳብ የተገለጠ እንዲሆን፤ የአንቺም ነፍስ ደግሞ በሰይፍ ይወጋል።”

36ደግሞም ከእስር ወገን የሆነች የፋኑ ኤል ልጅ፤ ሐና የምትባል ነቢይት በዚያ ነበረች፤ እርሷም በጣም አርጅታ ነበር፤ በድንግልና ሃገባችው ባሏም ጋር ሰባት ዓመት የኖረች ነበረች፤ 37ዕድሜዋም ሰማንያ ኦሪት ዓመትም እስኪሆን ድረስ ቀንና ሌሊት ከቤተ መቅደስ ሳትለይ፤ በጸምና በጸሎት የምታገለግል መሰለት ሆና ቆይቶ።

38በዚያም ጊዜ ቀርባ ስግዚአብሔርን አመሰግናለች፤ የኢየሩሳሌምንም መቤታት ለሚጠባበቁ ሁሉ ስለ ሕፃኑ ተናገረች።

39ዮሴፍና ማርያም በጌታ ሕግ የታዘዘውን ሁሉ ከፈጸሙ በኋላ፤ በገሊላ አውራጃ ወዳለችው ከተማቸው ወደ ናዝሬት ተመለሱ። 40ሕፃኑም እያደገና እየጠነከረ ሄደ፤ በጥበብ ተሞላ፤ የስግዚአብሔርን ጸጋ በእርሱ ላይ ነበረ።

ኢየሱስ በዐሥራ ሁለት ዓመቱ ወደ ቤተ መቅደስ ሄደ

41ወላጆቹም በየዓመቱ ለፋሲካ በዓል ወደ ኢየሩሳሌም ይሄዱ ነበር። 42ልጁም ዐሥራ ሁለት ዓመት በሆነው ጊዜ፤ እንደ ተለመደው ወደ በዓሉ ወጡ። 43በዓሉን ከፈጸሙ በኋላ፤ ወደ ቤታቸው ሲመለሱ፤ ብላቴናው ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ቀረ፤ ወላጆቹ ግን መቅረቱን አላወቁም ነበር። 44አብሮአቸው ያለ መስሎአቸው፤ የአንድ ቀን መንገድ ተጓዙ፤ በኋላ ግን ከዘመዶቻቸውና ከወዳጆቻቸው ዘንድ ይፈልጉት ጀመር። 45ባጡትም ጊዜ እየፈለጉት ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ።

46ከሦስት ቀንም በኋላ፤ በመምህራን መካከል ተቀምጦ ሲያዳምጣቸውና ጥያቄ ሲያቀርብላቸው በቤተ መቅደስ ውስጥ አገኙት፤ 47የሰሙትም ሁሉ በማስተዋሉና በመልሱ ይደነቁ ነበር። 48ወላጆቹም ባዩት

2:29 ሉቃ 2:24
 2:30 ሉቃ 4:40፣5:52፣10:ሉቃ3:6
 2:32 ሉቃ 4:42፣6:49፣6:ሐሥ13፣47:26፣23
 2:34 ሉቃ 8:14፣ ማቴ 12:46፣21:44፣1፣4፣23፣1፣23፣24፣2፣16፣7፣145፣11፣18፣ጥ2፣7:8
 2:36 ሐሥ 21:9
 2:37 ሐሥ 13:3፣14፣23፣1፣ጥ5፣5:9
 2:38 ሉቃ 25፣ ሉቃ 40፣2፣52፣9፣ ሉቃ 1፣68፣24፣21
 2:39 ሉቃ 51፣ ማቴ 2፣23
 2:40 ሉቃ 52፣ ሉቃ 1፣80
 2:41 ሠዕ 23፣15፣ ሠጸ 16፣1፣8፣ ሉቃ 22፣8
 2:47 ማቴ 7፣28
 2:48 ማቴ 12፣46፣ ሉቃ 3፣23፣4፣22
 2:49 ዮሐ 2፣16
 2:50 ማር 9፣32
 2:51 ሉቃ 19፣39፣ ማቴ 2፣23
 2:52 ሉቃ 40፣ ሰሙ 2፣26፣ ምላ 3፣4፣ሉቃ 1፣80
 3:1 ማቴ 14፣1፣27፣2
 3:2 ማቴ 3፣1፣26፣3፣ ሉቃ 1፣13
 3:3 ሉቃ 16፣ ማር 1፣4
 3:6 ሠጸ 98፣2፣ ሉቃ 40፣3፣5፣42፣16፣52፣10፣ሉቃ 2፣30
 3:7 ማቴ 12፣34፣23፣33፣ሮሜ 1፣18
 3:8 ሉቃ 51፣2፣ ሉቃ 19፣9፣ዮሐ 8፣33፣39፣ሐሥ 13፣26፣ ሮሜ 4፣1፣11፣12፣16፣17፣9፣7፣8፣7፣143፣7
 3:9 ማቴ 3፣10

ጊዜ ተገረሙ፤ እናቱም፤ “ልጄ ሆይ፤ ለምን እንዲህ አደረግኸን? አባትህና እኔኮ ተጨንቀን ስንፈልግህ ነበር” አለችው።

49እርሱም፤ “ለምን ፈለጋችሁኝ? በአባቴ ቤት መገኘት እንደሚገባኝ አላወቃችሁምን?” አላቸው። 50እነርሱ ግን የተናገሩቸው ነገር አልገባቸውም።

51ከዚያም አብሮአቸው ወደ ናዝሬት ወረደ፤ ይታዘዝላቸውም ነበር። እናቱም ይህን ሁሉ ነገር በልቧ ትጠብቀው ነበር። 52ኢየሱስም በጥበብና በቁመት በሞገስም በስግዚአብሔርና በሰው ፊት አደገ።

የመጥምቁ ዮሐንስ ስብከት

3:2-10 ተጓ ምብ - ማቴ 3:1-10፣ ማር 1:3-5
 3:16-17 ተጓ ምብ - ማቴ 3:11፣12፣ ማር 1:7-8

3ጠባርዮስ ቁሣር በነገሠ በዐሥራ አምስተኛው ዓመት፤ ይኸውም ጳንጥዮስ ጳጳሳዊ የይሁዳ ገዥ፤ ሄሮድስ የገሊላ አራተኛው ክፍል ገዥ፤ ወንድሙ ፊልጶስ የኢጣሊያውና የጥራኮኒዶስ የአራተኛው ክፍል ገዥ ሊሳኒዮስም የሳቢላኒስ አራተኛው ክፍል ገዥ በነበሩበት ጊዜ፤ ጌሐናና ቀያፋም ሊቃነ ክህናት ሳሉ፤ የስግዚአብሔር ቃል ወደ ዘካርያስ ልጅ ወደ ዮሐንስ በምድረ በዳ መጣ። 3እርሱም ለጎጠኢት ስርየት የሚሆን የንስሐን ጥምቀት እየሰበከ በዮርዳኖስ ወንዝ አካባቢ ወዳሉት ስፍራዎች ሁሉ መጣ፤ 4ይኸውም ነቢዩ አሳይያስ በመጽሐፉ እንዲህ ሲል በጻፈው ቃል መሠረት ነበር፤

“በበረሃ እንዲህ ብሎ የሚጮኽ ሰው ደምፅ፤
 ‘ጌታን መንገድ አዘጋጃ፤
 ጎዳናውንም አቅኑ፤

5ሸለቆው ሁሉ ይሞላል፤
 ተራራውና ኩረብታው ሁሉ ዝቅ ይላል፤
 ጠማማው መንገድ ቀና፤
 ሸካራውም ጎዳና ትክክል ይሆናል፤
 6የሰውም ዘር ሁሉ የስግዚአብሔርን ማዳን ያያል።”

7ዮሐንስም በእርሱ እጅ ሊጠመቁ የወጡትን ሰዎች እንዲህ ይላቸው ነበር፤ “እናንት የእፋኝት ልጆች፤ ከሚመጣው ቍጣ እንድትሸሹ ማን መከራችሁ? 8እንግዲህ ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አፍሩ፤ ደግሞም በልባችሁ፤ ‘አብርሃም አባታችን አለን’ ማለትን አትጀምሩ፤ ስግዚአብሔር ከእነዚህ ድንጋዮች ለአብርሃም ልጆች ማስነሣት እንደሚችል እነግራችኋለሁና። 9አሁን እንኳ ምሳር በዛፎች ሥር ተቀምጦአል፤ መልካም

37 ወይም ለሰማያዊ አራት ዓመት መባላት የነበረች

ፍሬ የማያፈራም ዛፍ ሁሉ ተቈርጦ ወደ እሳት ይጣላል።”

¹⁰ሕዝቡም፣ “ታዲያ፣ ምን እናድርግ?” ብለው ጠየቁት።

¹¹የሐንስም፣ “ሁለት ልብስ ያለው ምንም ለሌለው ያካፍል፤ ምግብ ያለውም እንዲሁ ያድርግ” ብሎ መለሰላቸው።

¹²ቀረጥ ሰብሳቢዎችም ሊጠመቁ ወደ እርሱ መጥተው፣ “መምህር ሆይ፣ እኛስ ምን እናድርግ?” አሉት።

¹³እርሱም፣ “ከታዘዘችሁት በላይ ቀረጥ አትሰብስቡ” አላቸው።

¹⁴ወታደሮች ደግሞ፣ “እኛስ ምን እናድርግ?” ብለው ጠየቁት።

እርሱም፣ “የማንንም ገንዘብ በግፍ አትንጠቁ፤ ሰውንም በሐሰት አትክሰሱ፤ ደመወዛችሁ ይብቃችሁ” አላቸው።

¹⁵ሕዝቡ በጉራት እየተጠባበቁ ሳሉ፣ “እርሱ ክርስቶስ ይሆንን?” እያሉ ሁሉም በልባቸው ስለ የሐንስ ያሰላሰሉ ነበር።

¹⁶የሐንስ ለሁሉም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፣ “እኔ በውሃ አጠምቃችኋለሁ፤ ነገር ግን ከእኔ የሚበረታ ይመጣል፤ እኔም የእርሱን የጫማ ማሰሪያ መፍታት የሚገባኝ አይደለሁም፤ እርሱ በመንፈስ ቅዱስና በእሳት ያጠምቃችኋል፤ ሆኖ ደግሞን ፈጽሞ ለማጥራትና ስንዴውንም ወደ ጉተራው ለመክተት መንሹ በእጁ ነው፤ ገለባውን ግን በማይጠፋ እሳት ያቃጥለዋል።”

¹⁸የሐንስም በብዙ ሌሎች የምክር ቃላት ሕዝቡን እያስጠነቀቀ ወን ጌልን ሰበከላቸው።

¹⁹ነገር ግን የሐንስ፣ የአራተኛውን ክፍል ገዥ ሄሮድስን የወንድሙ ሚስት በነበረችው በሄሮድያዳ ምክንያትና ስለ ሌሎች ሥራዎቹ በገሠጸው ጊዜ፣ ²⁰ሄሮድስ ይህን በሌላው ሁሉ ላይ በመጨመር፣ የሐንስን ወህኒ ቤት አስገባው።

የኢየሱስ መጠመቅና የትውልድ ሐረጉ

^{3፡21-22} ተጓ ምብ - ማቴ 3፡13-17 ማር 1፡9-11
^{3፡23-38} ተጓ ምብ - ማቴ 13፡1-17

²¹ሕዝቡ ሁሉ ከተጠመቀ በኋላ ኢየሱስም ተጠመቀ፤ እየጸለየም ሳለ ሰማይ ተከፈተ፤ ²²መንፈስ ቅዱስም በአካላዊ ቅርጽ እንደ ርግብ በእርሱ ላይ ወረደ፤ ከሰማይም፣ “የምወድህ ልጄ አንተ ነህ፤ በአንተ ደስ ይለኛል” የሚል ድምፅ መጣ።

²³ኢየሱስ አገልግሎቱን ሲጀምር ዕድሜው ሠላሳ ዓመት ያህል ነበር፤ ሕዝቡም እንደ መሰላቸው የዮሴፍ ልጅ ሆኖ፣ የኤሊ ልጅ፣ ²⁴የማቴ ልጅ፣ የሌዊ ልጅ፣ የሚልኪ ልጅ፣

3፡10 ቍ12፡14፣ ሐሥ 2፡37፣16፡30

3፡11 ኢላ58፡7፣ ሕዝ 18፡7

3፡12 ሉቃ7፡29

3፡13 ሉቃ19፡8

3፡14 ዘ023፡1፣ ዘሌ19፡11

3፡15 ማቴ3፡1፣ ዮሐ1፡19፡20፣ ሐሥ 13፡25

3፡16 ቍ3፣ ማር 1፡4፣ ዮሐ1፡26፡33፣ 11፡16፣19፡4

3፡17 ኢላ30፡24፣ ማቴ13፡30፣25፡41

3፡19 ቍ1፣ ማቴ14፡1

3፡20 ማቴ14፡3፡4

3፡21 ማቴ14፡23፣ ማር1፡35፡6፡46፣ ሉቃ5፡16፡6፡12፣ 9፡18፡28፣11፡1

3፡22 ኢላ42፡1፣ ማቴ3፡17፣ዮሐ1፡32፣ 33፡ሐሥ10፡38

3፡23 ማቴ4፡17፣ ሉቃ1፡27፣ሐሥ1፡1

3፡27 ማቴ1፡12

3፡31 2ሳጦ5፡14፣ 1ዜፍ3፡5

3፡33 ፍት4፡18-22፣1ዜፍ2፡10-12

3፡34 ዘፍ11፡24፣ 26

3፡36 ዘፍ5፡28-32፣ 11፡12

3፡37 ዘፍ5፡12-25

3፡38 ዘፍ5፡1፣ 2፡6-9

4፡1 ቍ14፡18፣ ሕዝ37፡1፣ሉቃ1፡15፣ 35፡2፡27፡3፡3፣ 16፡21፡22፡10፡21

4፡2 ዘ034፡28፣ 1፡19፡8፣ዕብ4፡15

4፡3 ማቴ4፡3

4፡4 ዘፍ8፡3

የዮና ልጅ፣ የዮሴፍ ልጅ፣ ²⁵የማታትዩ ልጅ፣ የአሞጽ ልጅ፣ የናሆም ልጅ፣ የኤሲሊም ልጅ፣ የናጌ ልጅ፣ ²⁶የማአት ልጅ፣ የማታትዩ ልጅ፣ የሴሜይ ልጅ፣ የዮሴፍ ልጅ፣ የዮዳ ልጅ፣

²⁷የዮናን ልጅ፣ የሬስ ልጅ፣ የዘሩባቤል ልጅ፣ የሰላትያል ልጅ፣ የኔሪ ልጅ፣ ²⁸የሚልኪ ልጅ፣ የሐዲ ልጅ፣ የዮሳስ ልጅ፣ የቆሳም ልጅ፣ የኤልሞዳም ልጅ፣ የኤር ልጅ፣

²⁹የዮሴዕ ልጅ፣ የኤልዓዘር ልጅ፣ የዮራም ልጅ፣ የማጣት ልጅ፣ የሌዊ ልጅ፣ ³⁰የስምዖን ልጅ፣ የይሁዳ ልጅ፣ የዮሴፍ ልጅ፣ የዮናም ልጅ፣ የኤልያቄም ልጅ፣

³¹የሚልያ ልጅ፣ የማይናን ልጅ፣ የማጣት ልጅ፣ የናታን ልጅ፣ የዳዊት ልጅ፣ ³²የእሴይ ልጅ፣ የኢዮቤድ ልጅ፣ የቦሜዝ ልጅ፣ የሰልሞን ልጅ፣ የነሐሶን ልጅ፣

³³የአሚናዳብ ልጅ፣ የአራም^ሰ ልጅ፣ የአራኒ ልጅ፣ የኤሰርም ልጅ፣ የዮሬስ ልጅ፣ የይሁዳ ልጅ፣ ³⁴የዮዕቆብ ልጅ፣ የይስሐቅ ልጅ፣ የአብርሃም ልጅ፣ የታራ ልጅ፣ የናኮር ልጅ፣

³⁵የሴሮህ ልጅ፣ የራጋው^ሰ ልጅ፣ የፋሌቅ ልጅ፣ የአቤር ልጅ፣ የሳላ ልጅ፣ ³⁶የቃይንም ልጅ፣ የአርፋክስድ ልጅ፣ የሴም ልጅ፣ የኖጎ ልጅ፣ የላሜህ ልጅ፣

³⁷የማቱሳሳ ልጅ፣ የሃናክ ልጅ፣ የያሬድ ልጅ፣ የመሳልኤል ልጅ፣ የቃይናን ልጅ፣ ³⁸የሃኖስ ልጅ፣ የሜት ልጅ፣ የአዳም ልጅ፣ የእግዚአብሔር ልጅ።

የኢየሱስ መፈተን

4፡1-13 ተጓ ምብ - ማቴ 4፡1-11፣ ማር 1፡12-13

4 ኢየሱስ በመንፈስ ቅዱስ ተሞልቶ ከየርዳኖስ እንደ ተመለሰ መንፈስ ወደ በረሐ ወሰደው፤ ²በዚያም አርባ ቀን በዲያብሎስ ተፈተነ፤ በእነዚያም ቀናት ምንም ሳይበላ ቁይቶ በመጨረሻ ተራብ።

³ዲያብሎስም፣ “የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ፣ እስቲ ይህ ድንጋይ እንጀራ እንዲሆን እዘዘው” አለው።

⁴ኢየሱስም፣ “ሰው በእንጀራ ብቻ አይኖርም ተብሎ ተጽፎአል” ብሎ መለሰለት።

³² አንጻንድ የጥንት ቅጂች **14** ይላሉ ሌሎች ቅጂች ይለያያሉ

³³ አንጻንድ ቅጂች የአሚናዳብ ልጅ የአዲም ልጅ የአርኒ ልጅ ይላሉ።

³⁵ የግሪኩ ቅጂ ‘የራጋው’

⁵ከዚያም ዲያብሎስ ወደ አንድ ከፍታ ቦታ አውጥቶት የዓለምን መንግሥታት ሁሉ በቅጽበት አሳየው፤ ⁶እንዲህም አለው፤ “የእነዚህ መንግሥታት ሥልጣንና ክብር ሁሉ ለእኔ ተሰጥቶአል፤ እኔም ለምወደው ስለምሰጥ፤ ለአንተ እስጥሃለሁ፤ ገስለዚህ ብትሰግድልኝ ይህ ሁሉ የአንተ ይሆናል።”

⁸ኢየሱስም መልሶ፤ “ሰጢታ ስለምላክህ ስጧድ፤ እርሱንም ብቻ አምልክ” ተብሎ ተጽፎአል” አለው።

⁹ከዚያም ወደ ኢየሩሳሌም ወስዶ በቤተ መቅደስ ጉልላት ላይ አቆመውና እንዲህ አለው፤ “የእነዚህ ልጅ ከሆንህ፤ እስኪ ራስ ህን ከዚህ ወደ ታች ወርውር፤ ¹⁰ምክንያቱም እንዲህ ተብሎ ተጽፎአል፤

“ይጠብቁህ ዘንድ፤ መላእክቱን ስለ አንተ ያዛቸዋል፤ ¹¹እግርህም ከድንጋይ ጋር እንዳይጋጭ፤ በእጆቻቸው ወደ ላይ አንሥተው ይይዙሃል።”

¹²ኢየሱስም፤ “ጌታ ስምላክህን አትፈታተነው” ተብሎአል” ብሎ መለሰለት።

¹³ዲያብሎስም ፈተናውን ሁሉ ከጨረሰ በኋላ ሌላ አመቺ ጊዜ እስኪያገኝ ድረስ ከእርሱ ተለየ።

ኢየሱስ በናዝሬት ተቀባይነት ማጣቱ

¹⁴ኢየሱስም በመንፈስ ኃይል ወደ ገሊላ ተመለሰ፤ ዝናውም በአካባቢው ባለው አገር ሁሉ ወጣ። ¹⁵እርሱም በምክራባቸው ያስተምር ነበር፤ ሰውም ሁሉ ያመሰግነው ነበር።

¹⁶ከዚያም ወዳደገበት ከተማ ወደ ናዝሬት መጣ፤ እንደ ልማዱም በሰንበት ወደ ምክራብ ገባ፤ ሊያነብም ተነሥቶ ቆመ። ¹⁷የነቢዩ ኢሳይያስ ጥቅልል መጽሐፍም ተሰጠው፤ ጥቅልሉንም መጽሐፍ በተረተረው ጊዜ እንዲህ ተብሎ የተጻፈበትን ክፍል አገኘ፤

¹⁸“የጌታ መንፈስ በእኔ ላይ ነው፤ ለድኾች ወንጌልን እንድሰብክ፤ እርሱ ቀብቶኛልና፤ ለታሰሩት መፈታትን፤ ለታወሩትም ማየትን እንዳውጅ፤ የተጨቁኑትን ነጻ እንዳወጣ፤ ¹⁹የተወደደችውንም የጌታን ዓመት እንዳውጅ ልኮኛል።”

²⁰ከዚያም መጽሐፉን ጠቅልሎ ለአገልጋዩ መልሶ ሰጠውና ተቀመጠ፤ በምክራብ የሰጡትም ሁሉ ትኩረት ብለው ይመለከቱት ነበር። ²¹እርሱም፤ “ይህ በጆሮአችሁ የሰማ

4፥5 ማቴ24፥14
4፥6 ዮሐ12፥31፤
14፥30፤1ዮሐ5፥19
4፥8 ዘጳፍ13
4፥11 መዝ 91፥11፤
12
4፥12 ዘጳፍ16
4፥13 ዮሐ14፥30፤
ዕብ4፥15
4፥14 ማቴ4፥12፤
9፥26
4፥15 ማቴ4፥23
4፥16 ማቴ2፥23፤
13፥54፤1ጢሞ4፥13
4፥18 ማር16፥15፤
ዮሐ3፥34
4፥19 ዘሉ25፥10፤
መዝ102፥20፤103፥6፤
ኢሳ42፥7፤ 49፥8-9፤
58፥6፤61፥1፤2
4፥20 ቍ17፤
ማቴ26፥55
4፥21 ማቴ1፥22

4፥22 ማቴ13፥54፤
55፤ ዮሐ 6፥42፤
7፥15
4፥23 ቍ16፤
ማቴ2፥23፤
ማር1፥21-28፤
2፥1-12
4፥24 ማቴ13፥57፤
ዮሐ4፥44
4፥25 1ነገ17፥1፤
18፥1፤ያዕ5፥17፥18፤
ራእ 11፥6
4፥26 1ነገ17፥8-16፤
ማቴ11፥21
4፥27 2ነገ5፥1-14
4፥29 ዘኁ15፥35፤
ሐሥ7፥58፥ዕብ13፥12
4፥30 ዮሐ8፥59፤
10፥39
4፥31 ቍ23፤
ማቴ4፥13
4፥32 ቍ36፤
ማቴ7፥28፥29
4፥34 ቍ41፤
ማቴ8፥29፤ማር1፥24፤
ያዕ2፥19
4፥35 ቍ39፥41፤
ማቴ8፥26፥ሉቃ8፥24

ችሁት የመጽሐፍ ቃል ዛሬ ተፈጸመ” ይላቸው ጀመር።

²²ሁሉም ስለ እርሱ በበጎ ይናገሩ ነበር፤ ደግሞም ከአንደበቱ በሚወጣ የጸጋ ቃል እየተገረመ፤ “ይህ የዮሴፍ ልጅ አይደለምን?” ይሉ ነበር።

²³እርሱም፤“ባለ መድኃኒት ሆይ፤ ራስ ህን ፈውስ፤ በቅፍርናሆም ስታደርግ የሰማ ነውን ነገር እዚህ በራስህ ከተማ ደግሞ አድርግ” የሚለውን ምሳሌ እንደምትጠቅሱብኝ ጥርጥር የለውም” አሳቸው።

²⁴ደግሞም እንዲህ አሳቸው፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ ነቢይ በገዛ አገሩ አይከበርም። ²⁵ነገር ግን እውነት እላችኋለሁ፤ ሰማይ ሦስት ዓመት ከመንፈቅ ተዘግቶ ጽኑ ራብ በምድሪቱ ሁሉ ላይ በነበረበት በኤልያስ ዘመን፤ ብዙ መበለቶች በእስራኤል ነበሩ፤ ²⁶ኤልያስ ከእነዚህ መካከል ወደ አንዱም አልተላከም፤ ነገር ግን በሲዶና አገር በሰራጥታ ወደ ነበረችው መበለት ተላከ። ²⁷በነቢዩ በኤልሳዕ ዘመንም በእስራኤል ብዙ ለምጻሞች²⁸ ነበሩ፤ ነገር ግን ከሶርያዊው ከንዕማን በቀር ከእነዚያ መካከል ማንም አልነጻም።”

²⁸በምክራብ የነበሩ ሰዎች ሁሉ ይህን በሰሙ ጊዜ በቀኝ ገንፈሉ፤ ²⁹ከተቀመጠበትም ተነሥተው ከከተማው አስወጡት፤ ቀኝ ገንፈሉ ሊጥሉትም ከተማቸው ወደ ተሠራችበት ኩረብታ አፋፍ ወሰዱት፤ ³⁰እርሱ ግን በመካከላቸው ሰንጥቆ ሄደ።

ኢየሱስ ርኩስ መንፈስ አስወጣ

4፥31-37 ቍ3 ምሳ - ማር 1፥21-28

³¹ከዚያም በገሊላ አውራጃ ወደምት ገኘው ከተማ ወደ ቅፍርናሆም ወረደ፤ በዚያም በሰንበት ዕለት ሕዝቡን ያስተምር ጀመር፤ ³²የሚናገረው በሥልጣን ስለ ነበር በትምህርቱ ተደነቁ።

³³በምክራብም የርኩስ ጋኔን መንፈስ ያደረሰበት ሰው ነበረ፤ እርሱም ከፍ ባለድምፅ ጮኾ፤ ³⁴“ወዎ! የናዝሬቱ ኢየሱስ ሆይ፤ ምን የሚያገናኘን ጉዳይ አለ? የመጣኸው ልታጠፋን ነውን? አንተ ማን እንደሆንህ ዐውቃለሁ፤ አንተ የእግዚአብሔር ቅዱስ ነህ!” አለው።

³⁵ኢየሱስም፤ “ጸጥ ብለህ ከዚህ ሰው ወጣ!” ብሎ ገሠጸው። ጋኔኑም ሰውየውን በሕዝቡ ሁሉ ፊት ጣለውና ምንም ጉዳት ሳያደርስበት ለቆት ወጣ።

²⁸27 የግሪኩ ቃል የግድ ከለምጽ ጋር ብቻ የተያያዘ ሳይሆን የተለያዩ የቁዳ በሽታዎች ለመግለጽ ጥቅም ላይ ይውላል

36 ስምዖንም ሁሉ ተገረሙ፤ እርስ በእርሳቸውም፤ “ለመሆኑ ይህ ትምህርት ምንድን ነው? በሥልጣንና በጎይል ርኩሳን መናፍስትን ያዛል፤ እነርሱምኮ ይወጣሉ” ተባባሉ። 37 የእርሱም ዝና በአካባቢው ወዳለው ስፍራ ሁሉ ወጣ።

ኢየሱስ ብዙ በሽተኞችን ፈወሰ

4:38-41 ተጓ ምብ - ማቴ 8:14-17
4:38-43 ተጓ ምብ - ማር 1:29-38

38 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከምኩራብ ወጥቶ ወደ ስምዖን ቤት ገባ። የስምዖን አማት በጎይልኛ ትኩሳት ትሠቃይ ነበር፤ ስለ እርሷም ኢየሱስን ለመኑት። 39 ወደ እርሷም ጉንበስ ብሎ ትኩሳቱን ገሠጸው፤ ትኩሳቱም ለቀቃትና ወዲያው ተነሥታ አስተናገደቻቸው።

40 ከዚህ መጥለቂያ ላይም፤ የተለያዩ ሕመም ያደረገባቸውን ሰዎች ሁሉ ወደ እርሱ አመጡ፤ እርሱም በእያንዳንዳቸው ላይ እጁን ጭኖ ፈወሳቸው። 41 አጋንንትም ደግሞ፤ “አንተ የከገዘህከኔ ልጅ ነህ!” እያሉና እየሮኩኩ ከብዙ ሰዎች ወጡ። እርሱ ግን ገሠጸቸው፤ ክርስቶስ* መሆኑንም ያውቁ ስለ ነበር፤ አንዳች እንዳናገሩ አልፈቀደላቸውም።

42 ሲጋም ኢየሱስ ወደ አንድ ገለልተኛ ስፍራ ሄደ፤ ሕዝቡም ይፈልጉት ነበር፤ እርሱ ወዳለበትም ቦታ መጡ፤ ከእነርሱ ተለይቶ እንዳይሄድ ሊከለክሉት ሞከሩ። 43 እርሱ ግን፤ “ወደ ሌሎቹም ከተሞች ሄጄ የከገዘ ከከኔኔን መንግሥት ወንጌል መስበክ ይገባኛል፤ የተላክሁት ለዚህ ዐላማ ነውና” አላቸው። 44 በይሁዳ ምኩራቦችም መስበኩን ቀጠለ።

የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት ተጠሩ

5:1-11 ተጓ ምብ - ማቴ 4:18-22፤ ማር 1:16-20፤ ዮሐ 1:40-42

5 ሕዝቡ ዙሪያውን እያጨናነቁት የሚያስተምረውን የከገዘከኔን ቃል ሲሰሙ፤ ኢየሱስ በጌንጎሬጥ ሐይቅ* አጠገብ ቆሞ ነበር፤ ፀዘህ ጊዜ ሁለት ጀልባዎች በሐይቁ ዳርቻ ቆመው አዩ፤ ሞላ አጥማጆቹ ግን ከጀልባዎቹ ወርደው መረባቸውን ያጥቡ ነበር። 3 ከጀልባዎቹም መካከል የስምዖን ወደ ነበረችው ገብቶ፤ ከምድር ጥቂት ፈቀቅ እንዲያደርጋት ለመነው፤ ከዚያም ጀልባዋ ላይ ተቀምጦ ሕዝቡን ያስተምር ጀመር።

4 ግንግሩን በጨረሰ ጊዜ ስምዖንን፤ “ወደ ጥልቁ ውሃ ፈቀቅ በልና ሞላ ለመያዝ መረባችሁን ጣሉ” አለው።

5 ስምዖንም መልሶ፤ “መምህር ሆይ፤ ሌሊቱን ሙሉ ስንደክም አድረጎ ምንም አልያዝንም፤ አንተ ካልህ ግን መረቦቹን እጥላለሁ” አለው።

4:36 ቍ:32፤ ማቴ7:28፤29፤10:1
4:37 ቍ:14፤ ማቴ9:26
4:39 ቍ:35፤41
4:40 ማቴ4:23፤ ማር5:23
4:41 ቍ:35፤ ማቴ 4:3፤8:4
4:43 ማቴ3:2
4:44 ማቴ4:23
5:1 ማር4:14፤ 0:1 4:12
5:3 ማቴ13:2
5:4 ዮሐ21:6
5:5 ሉቃ8:24፤45፤ 9:33፤49፤17:13፤ ዮሐ21:3
5:6 ዮሐ21:11

6 እንደዚያም ባደረጉ ጊዜ እጅግ ብዙ ሞላ ያዙ፤ መረባቸውም ይበጣጠስ ጀመር። ገበሌላ ጀልባ የነበሩት ባልንጀሮቻቸው መጥተው እንዲያግዟቸውም በምልክት ጠሯቸው፤ እነርሱም መጥተው ሁለቱን ጀልባዎች በሞላ ሞላቸው፤ ጀልባዎቹም መስመጥ ጀመሩ።

8 ስምዖን ጴጥሮስም ይህን ባዩ ጊዜ በኢየሱስ ጉልበት ላይ ወድቆ፤ “ጌታ ሆይ፤ እኔ ኅጢአተኛ ሰው ነኝና ከእኔ ተለይ” አለው። 9 ይህንን ያለው እርሱና ከእርሱ ጋር የነበሩት በያዙት ሞላ ብዛት ስለ ተደነቁ ነው። 10 ደግሞም የስምዖን ባልንጀሮች የነበሩት የዘብዴዎስ ልጆች፤ ያዕቆብና ዮሐንስም ተደነቁ።

ኢየሱስም ስምዖንን፤ “አትፍራ፤ ከእንግዲህ ሰውን የምታጠምድ ትሆናለህ” አለው። 11 እነርሱም ጀልባዎቹን ወደ ምድር ካስጠጉ በኋላ ሁሉን ትተው ተከተሉት።

ለምጻሙ ሰው

5:12-14 ተጓ ምብ - ማቴ 8:2-4፤ ማር 1:40-44

12 ኢየሱስ ከከተሞች በአንዱ በነበረበት ጊዜ፤ አንድ ለምጻ የወረሰው* ሰው በዚያው ከተማ ነበር፤ ይህ ሰው ኢየሱስን ባየው ጊዜ በፊቱ ተደፋና፤ “ጌታ ሆይ፤ ብትፈቅድ እኮ ልታነጻኝ ትችላለህ” ብሎ ለመነው።

13 ኢየሱስም እጁን ዘርግቶ ዳሰሰውና፤ “እፈቅዳለሁ፤ ንጸ!” አለው፤ ወዲያውም ለምጻ ጠፋለት።

14 ኢየሱስም፤ “ይህን ለማንም አትናገር፤ ነገር ግን ሄደህ ራስህን ለካህን አሳይ፤ ለእነርሱ ምስክር እንዲሆንም ስለ መንጻ ትህ ሙሴ ያዘዘውን መሥዋዕት አቅርብ” ሲል አዘዘው።

15 ይሁን እንጂ ስለ እርሱ የሚወራው ወሬ ይበልጥ እየሰፋ ሄደ፤ እጅግ ብዙ ሰዎችም እርሱ የሚናገረውን ለመስማትና ካለባቸው ደዌ ለመፈወስ ይሰበሰቡ ነበር።

16 ኢየሱስ ግን ብዙ ጊዜ ወደ ገለልተኛ ስፍራ ወጥቶ ይጸልይ ነበር።

ኢየሱስ ሽባውን ሰው ፈወሰ

5:18-26 ተጓ ምብ-ማቴ 9:2-8፤ ማር 2:3-12

17 አንድ ቀን ኢየሱስ እያስተማረ ነበር፤ በዚያም ከገሊላና ከይሁዳ መንደሮች ሁሉ እንዲሁም ከኢየሩሳሌም የመጡ ፈሪሳውያንና የሕግ መምህራን ተቀምጠው ነበር፤ ይፈውስም ዘንድ የጌታ ኅይል ከእርሱ ጋር ነበረ። 18 በዚያን ጊዜም፤ ሰዎች አንድ

*41 ወይም ማሊኦ
†1 የገሊላ ባሕር ነው
‡12 የግሪኩ ቃል የግድ ከለምጻ ጋር ብቻ የተያዘ ሳይሆን የተለያዩ የቄዳ በሽታዎችንም ለመግለጽ ጥቅም ላይ ይውላል።

ሸባ በዐልጋ ተሸክመው አመጡ፤ ኢየሱስ ፊት ለማኖርም ወደ ቤት ሊያስገቡት ሞክሩ፤¹⁹ ከሕዝቡም ብዛት የተነሣ ቤቱ ውስጥ ማስገባት ስላቃታቸው፣ ጣራው ላይ ወጥተው የቤቱን ክዳን በመንደል በሸተኛውን ከነዐልጋው በሕዝቡ መካከል ቀጥታ ኢየሱስ ፊት አወረዱት።

²⁰ኢየሱስም እምነታቸውን አይቶ፣ “አንተ ሰው፣ ኅጢአትህ ተሰርዮልሃል” አለው።

²¹ጸሐፍትና ፈሪሳውያንም፣ “ይህ አምላክን በመዳፈር እንዲህ የሚናገር ማን ነው? ከአንዱ ከሕዝብኩስ በስተቀር ኅጢአትን ሊያስተሰረይ ማን ይችላል?” ብለው ያሰቡ ጀመር።

²²ኢየሱስም ሐሳባቸውን ስለ ተረዳ እንዲህ አላቸው፣ “ለምን በልባችሁ እንዲህ ታስባላችሁ? ²³“ኅጢአትህ ተሰርዮችልህ” ከማለትና ‘ተነሥተህ ሂድ’ ከማለት የትኛው ይቀላል? ²⁴ነገር ግን ይህን ያልሁት የሰው ልጅ በምድር ላይ ኅጢአትን ለማስተሰረይ ሥልጣን እንዳለው ታውቁ ዘንድ ነው።” ከዚያም ሸባውን ሰው፣ “ተነሥተህ ዐልጋህን ተሸክመህ ወደ ቤትህ ሂድ እልሃለሁ” አለው። ²⁵እርሱም ወዲያው ተነሥቶ በፊታቸው ቆመ፤ ተኝቶበት የነበረውንም ተሸክሞ፣ ከሕዝብኩስ እያመሰገነ ወደ ቤቱ ሄደ። ²⁶በዚህ ጊዜ ሁሉንም መገረም ያዛቸው፣ ከሕዝብኩስም እያመሰገኑ፣ “ዛሬ ኮድንቅ ነገር አዩን” እያሉ በፍርሀት ተዋጡ።

የሌዊ መጠራት

5፡27-32 ተጓ ምብ - ማቴ 9፡9-13፣ ማር 2፡14-17

²⁷ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከዚያ ወጥቶ ሄደ፤ ሌዊ የተባለ አንድ ቀረጥ ሰብሳቢም በቀረጥ መቀበያው ቦታ ተቀምጦ አየውና፣ “ተከተለኝ” አለው፤ ²⁸እርሱም ሁሉን ትቶ ተነሥቶ ተከተለው።

²⁹ሌዊም ለኢየሱስ በቤቱ ትልቅ ግብዣ አደረገ፤ ብዙ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና ሌሎች ሰዎችም ከእነርሱ ጋር በማእድ ተቀምጠው ነበር። ³⁰ፈሪሳውያንና ጸሐፍታቸውም “ከቀረጥ ሰብሳቢዎችና ከኅጢአተኞች ጋር የምትበሉትና የምትጠጡት ለምንድን ነው?” እያሉ በደቀ መዛሙርቱ ላይ አጥረመረሙ።

³¹ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፣ “በሸተኞች እንጂ ጤነኞች ሐኪም አያስፈልጋቸውም፤ ³²እኔም ኅጢአተኞችን ወደ ንስሐ ልመልስ እንጂ ጸድቃንን ልጠራ አልመጣሁም።”

5፡20 ሉቃ7፡48፣49
5፡21 ኢሳ43፡25
5፡24 ማቴ8፡20
5፡26 ማቴ9፡8
5፡27 ማቴ4፡19
5፡28 ቍ11፡
ማቴ 4፡19
5፡29 ሉቃ15፡1
5፡30 ማቴ9፡11፣
ሐሥ23፡9
5፡32 ዮሐ3፡17

ኢየሱስ ስለ ጸም ተጠየቀ

5፡33-39 ተጓ ምብ - ማቴ 9፡14-17፣ ማር 2፡18-22

³³እነርሱም፣ “የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት አብዛኛውን ጊዜ ይጸማሉ፤ ይጸልያሉ፤ የፈሪሳውያን ደቀ መዛሙርትም እንደዚሁ ያደርጋሉ፤ የአንተዎቹ ግን ዘወትር ይበላሉ፤ ይጠጣሉ” አሉት።

³⁴ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፣ “ሙሽራው አብሮአቸው እያለ ዕድምተኞቹ እንዲጸሙ ማድረግ ይቻላል?”

³⁵ነገር ግን ሙሽራው ከእነርሱ የሚወሰድ በት ቀን ይመጣል፤ በዚያን ጊዜ ይጸማሉ።”

³⁶ደግሞም እንዲህ ሲል ምሳሌ ነገራቸው፣ “ከአዲስ ልብስ ላይ እራፊ ቀዶ በአሮጌ ልብስ ላይ የሚጥፍ ማንም የለም፤ እንዲህ ቢያደርግ አዲሱን ልብስ ይቀደዋል፤ አዲሱም እራፊ ለአሮጌው ልብስ አይስማማውም። ³⁷አዲስ የወይን ጠጅም በአሮጌ አቀማግጃ ጨምሮ የሚያስቀምጥ ማንም የለም፤ እንዲህ ቢያደርግ አዲሱ የወይን ጠጅ አቀማግጃውን ያፈነዳል፤ የወይን ጠጅም ይፈሰሳል፤ አቀማግጃው ከጥቅም ውጭ ይሆናል። ³⁸ስለዚህ አዲስ የወይን ጠጅ በአዲስ አቀማግጃ መጨመር አለበት፤ ³⁹እንግዲህ አሮጌ የወይን ጠጅ ከጠጣ በኋላ፣ አዲሱን የሚሻ ማንም የለም፤ ምክንያቱም፣ ‘አሮጌው የተሻለ ነው’ ስለሚል ነው።”

የሰንበት ጌታ

6፡1-11 ተጓ ምብ - ማቴ 12፡1-14 ማር 2፡23-36

6 በአንድ የሰንበት ቀን ኢየሱስ በዕርሻ መካከል ያልፍ ነበር፤ ደቀ መዛሙርቱም እሸት ቀጥፈው በእጃቸው እያሹ ይበሉ ነበር። ²ከፈሪሳውያን መካከል አንዳንዶቹ ግን፣ “በሰንበት ቀን ሊደረግ ያልተፈቀደውን ለምን ታደርጋላችሁ?” አሏቸው።

³ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፣ “ጻዊት በተራብ ጊዜ ከባልንጀሮቹ ጋር ያደረገውን ከቶ አላነበባችሁም? ⁴ወደ ስግግር ከሕዝብኩስ ቤት ገብቶ ለካህናት ብቻ የተፈቀደውን ኅብስተ ገጽ ወስዶ በላ፤ አብረውት ለነበሩትም ሰጣቸው።” ⁵ደግሞም፣ “የሰው ልጅ ለሰንበት ጌታዎ ነው” አላቸው።

⁶በሌላ ሰንበት ቀንም ወደ ምክራብ ገብቶ ያስተምር ነበር፤ በዚያም ቀኝ እጁ የሰለለ አንድ ሰው ነበረ። ⁷ጸሐፍትና ፈሪሳውያንም ሊከሱት ምክንያት በመፈለግ፣ ይፈውሰው እንደ ሆነ ለማየት ይጠባበቁት ነበር። ⁸ኢየሱስም ሐሳባቸውን ዐውቆ እጁ የሰለለውን ሰው፣ “ተነሥተህ በመካከል ቁም” አለው፤ ሰውየውም ተነሥቶ ቆመ።

5፡33 ሉቃ7፡18፣
ዮሐ1፡35፣3፣25፣26
5፡34 ዮሐ3፡29
5፡35 ሉቃ9፡22፣
17፣22፣ዮሐ16፡5-7
6፡1 ዘጸ23፡25
6፡2 ማቴ12፡2
6፡3 ኢሳ21፡6
6፡4 ዘሌ24፡5-9
6፡5 ማቴ8፡20
6፡6 ቍ1
6፡7 ማቴ12፡2፣10
6፡8 ማቴ9፡4

9ኢየሱስም፣ “እስቲ አንድ ነገር ልጠይቃችሁ፤ በሰንበት ቀን የተፈቀደው በጎ ማድረግ ነው ወይስ ክፉ ማድረግ? ነፍስ ማዳን ነው ወይስ ማጥፋት?” አላቸው።

10ደግሞም ኢየሱስ በዙሪያው ያሉትን ሁሉ ከተመለከተ በኋላ ሰውየውን፣ “እጅህን ዘርጋ” አለው። ሰውየውም እንደ ተባለው አደረገ፣ እጁም ፈጽሞ ጸነለት። 11ሰዎቹ ግን በቀሩ ጥቅም በኢየሱስ ላይ ምን ማድረግ እንዳለባቸውም እርስ በርስ ተወያዩ።

የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መመረጥ

6:13-16 ተጓ ምብ - ማቴ 10:2-4፣ ማር 3:16-19፣ ሐሥ 1:13

12ከእነዚያም ቀናት በአንዱ ኢየሱስ ሊጸልይ ወደ ተራራ ወጣ፤ ሌሊቱንም ሁሉ ወደ እግዚአብሔር ሲጸልይ አደረገ። 13ሲነጋም ደቀ መዛሙርቱን ጠርቶ ከእነርሱ ዐሥራ ሁለቱን መረጠ፤ እነዚህንም ሐዋርያት ብሎ ሰየማቸው፤ 14እነርሱም፣ ጴጥሮስ ብሎ የጠራው ስምዖንና ወንድሙ እንድርያስ፣ ያዕቆብ፣ ዮሐንስ፣ ፊልጶስ፣ በርተሎሜዎስ፣ 15ማቴዎስ፣ ቶማስ፣ ዮሐንስ፣ ዮሐንስ፣ ያዕቆብ፣ ቀናተኛ የተባለው ስም ያን፣ 16ዮሐንስ፣ ሌዩ ይሁዳና ኋላ አሳልፎ የሰጠው የአስቆሮቱ ይሁዳ ነበሩ።

የቡራኬና የወድታ ስብከት

6:20-23 ተጓ ምብ - ማቴ 5:3-12

17ኢየሱስም አብሮአቸው ከተራራው ወርዶ ደልዳላ ቦታ ላይ ቆመ፤ ከደቀ መዛሙርቱም እጅግ ብዙ ሰዎች በዚያ ነበሩ፤ ከይሁዳ ሁሉና ከኢየሩሳሌም እንዲሁም ከጢሮስና ከሲዶና ባሕር ጠረፍ የመጣ ብዙ ሕዝብም በዚያ ነበረ። 18እነዚህም የመጡት ሊሰሙትና ካለባቸው ደዌ ሊፈወሱ ነበር። በርኩሳንን መናፍስት ይሠቃዩ የነበሩትም ተፈወሱ፤ 19ካይል ከእርሱ እየወጣ ሁሉንም ይፈውስ ስለ ነበር፣ ሰዎቹ ሁሉ እርሱን ለመንካት ይፈልጉ ነበር።

20ወደ ደቀ መዛሙርቱም በመመልከት እንዲህ አለ፤

“እናንተ ድኸች ብፁዓን ናችሁ፤

የኸዘከከከከከ መንግሥት የእናንተ ናትና፤

21እናንተ አሁን የምትራቡ ብፁዓን ናችሁ፤

ኋላ ትጠግባላችሁና፤

እናንተ አሁን የምታለቅሱ ብፁዓን ናችሁ፤

ኋላ ትሥቃላችሁና፤

22ሰዎች ስለ ሰው ልጅ ሲጠሏችሁ፣

ከመካከላቸው ሲለዩአችሁና ሲነቅሏችሁ፣

ክፉ ስምም ሲሰጧችሁ ብፁዓን ናችሁ።

23እነዞቹ ወርታችሁ በሰማይ ታላቅ ነውና፣ በዚያን ቀን ደስ ይበላችሁ ፈንድቁም፤

6:11 ዮሐ5:18
6:12 ሉቃ3:21
6:13 ማር6:30
6:15 ማቴ9:9
6:17 ማቴ4:25፣
11:21፣ማር3:7-8
6:19 ማቴ9:20፣
ማር 5:30፣
ሉቃ5:17
6:20 ማቴ25:34
6:21 ኢሳ55:1:2፣
61:2:3፣ማቴ5:46፣
ራእ 7:17
6:22 ኢሳ51:7፣
ዮሐ9:22፣16:2፣
15:21
6:23 ማቴ5:12

6:24 ሉቃ16:25፣
ያዕ5:1
6:25 ማቴ14:13፣
ኢሳ65:13
6:26 ማቴ7:15
6:27 ቀ፡35፣
ማቴ 5:44፣
ሮሜ12:20
6:28 ማቴ5:44
6:30 ዘ815:7፣
8:10፣ምሳ21:26
6:31 ማቴ7:12
6:32 ማቴ5:46
6:34 ማቴ5:42
6:35 ቀ፡27፣
ማር5:7፣ሮሜ8:14
6:36 ማቴ5:48፣
6:1፣ሉቃ11:2፣
12:32፣ሮሜ8:15፣
ኤፌ4:6፣ያዕ2:13፣1
ጴጥ1:17፣1
ዮሐ1:3፣3:1
6:37 ማቴ6:14፣
7:1
6:38 መዝ79:12፣
ኢሳ65:6:7፣ማቴ7:2

የቀድሞ አባቶቻቸውም በነቢያት ላይ ያደረጉት ይህንኑ ነበርና።

24“ነገር ግን እናንተ ሀብታሞች ወዮላችሁ፤

መጽናናታችሁን አሁኑኑ ተቀብላችኋልና።

25እናንተ አሁን የጠገባችሁ ወዮላችሁ፤

ኋላ ትራባላችሁና።

እናንተ አሁን የምትሥቁ ወዮላችሁ፤

ኋላ ታዝናላችሁ፤ ታለቅላላችሁም።

26ሰዎች ሁሉ ስለ እናንተ መልካም

ሲናገሩላችሁ ወዮላችሁ፤

የቀድሞ አባቶቻቸው ለሐሰተኞች

ነቢያት ያደረጉላቸው ይህንኑ ነበርና።

ጠላትን መውደድ

6:29:30 ተጓ ምብ - ማቴ 5:39-42

27“ነገር ግን ለእናንተ ለምትሰሙ እላችኋለሁ፤ ጠላቶቻችሁን ውደዱ፤ ለሚጠሏችሁም መልካም አድርጉ፤ ጸሚረግሟችሁን መርቁ፤ ለሚበድሏችሁም ጸልዩ። 28አንዱን ጉንጭህን ለሚመታህ ለላውን ጉንጭህን ደግሞ ስጠው፤ መጉናጸፊያህን ለሚወስድብህ እጅ ጠባብህን አትከልክለው። 30ለሚለምገህ ሁሉ ስጥ፤ ንብረትህን የሚወስድ እንዲመልስልህ አትጠይቀው። 31ሰዎች እንዲያደርጉላችሁ የምትፈልጉትን እናንተም እንዲሁ አድርጉላቸው።

32“የሚወዷችሁን ብትወዱ ምን የተለየ ዋጋ ታገኛላችሁ? ኅጢአተኞችም እንኳ የሚወዷቸውን ይወዳሉና። 33መልካም ላደረጉላችሁ መልካም ብታደርጉ ምን የተለየ ዋጋ ታገኛላችሁ? ኅጢአተኞችም እንኳ እንደዚያ ያደርጋሉና። 34ብድር ይመልሳሉ ለምትሉት ብታበድሩ ምን የተለየ ዋጋ ታገኛላችሁ? ኅጢአተኞችም እንኳ ያበደሩትን ያህል መልሱ ሰው ለመቀበል ‘ለኅጢአተኞች’ ያበድራሉ።

35ነገር ግን ጠላቶቻችሁን ውደዱ፤ መልካም አድርጉ፤ መልሳችሁ ለመቀበል ተስፋ ሳታደርጉም አበድሩ፤ በዚህም ወርታችሁ ታላቅ ይሆናል፤ የልዑልም ልጆች ትሆናላችሁ፤ እርሱ ለማያመሰግኑና ለክፉዎች ቸር ነውና። 36አባታችሁ ርኅሩኅ እንደ ሆነ እናንተም ርኅሩኅኮች ሁኑ።

በሌሎች አለመፍረድ

6:37-42 ተጓ ምብ - ማቴ 7:1-5

37“አትፍረዱ፤ አይፈረድባችሁም፤ አትኩንኑ፤ አትኩነኑም። ይቅር በሉ፤ ይቅር ትባላላችሁ። 38ስጡ፤ ይሰጣችኋል፤ በምትሰፍሩበት መስፈሪያ ተመልሶ ስለሚሰፈርላችሁ፤ ጫን በተደረገ፣ በተነቀነቀና በተትረፈረፈ መልካም መስፈሪያ ተሰፍሮ በስቅፋችሁ ይሰጣችኋል።”

18 ወይም ክፉ

³⁹ደግሞም ይህን ምሳሌ እንዲህ ሲል ነገራቸው፤ “ዕውር ዕውርን ሊመራ ይችላልን? ሁለቱ ተያይዘው ጉድጓድ አይገቡምን? ⁴⁰ደቀ መዝሙር ከመምህሩ አይበልጥም፤ ነገር ግን በሚገባ የተማረ ሰው ሁሉ እንደ መምህሩ ይሆናል።

⁴¹“በወንድምህ ዐይን ውስጥ ያለውን ጉድፍ ለምን ታያለህ? በራስህ ዐይን ውስጥ የተጋደመውን ግንድ አትመለከትምን? ⁴²በራስህ ዐይን ውስጥ ያለውን ግንድ ሳታይ ወንድምህን፤ ወንድሜ ሆይ፤ በዐይኔህ ውስጥ ያለውን ጉድፍ ላውጣልህ፤ እንዴት ልትለውትችላለህ? አንተ ግብዝ፤ በመጀመሪያ በዐይኔህ ውስጥ የተጋደመውን ግንድ አውጣ፤ ከዚያ በኋላ በወንድምህ ዐይን ውስጥ ያለውን ጉድፍ ለማውጣት አጥርተህ ታያለህ።

ዛፍና ፍሬው

6:43:44 ተጓ ምብ - ማቴ 7:16:18:20

⁴³“መልካም ዛፍ ሆኖ ሳለ መጥፎ ፍሬ የሚያፈራ የለም፤ እንዲሁም መጥፎ ዛፍ ሆኖ መልካም ፍሬ የሚያፈራ የለም። ⁴⁴ዛፍ ሁሉ በፍሬው ይታወቃል፤ ከእሾኸ የበለሰ ፍሬ አይለቀምም፤ ከቀጋ ቁጥቋጦ የወይን ፍሬ አይቈረጥም። ⁴⁵መልካም ሰው በልቡ ከሞላው መልካም ነገር መልካሙን ያወጣል፤ ክፉ ሰውም በልቡ ከሞላው ክፉ ነገር ክፉውን ያወጣል፤ ሰው በልቡ ሞልቶ የተረፈውን በአፉ ይናገራልና።

ልባምና ሰነፍ ቤተ ሠሪዎች

6:47-49 ተጓ ምብ - ማቴ 7:24-27

⁴⁶“እኔ የምለውን አታደርጉም፤ ታዲያ ለምን? “ጌታ ሆይ፤ ጌታ ሆይ፤ ትሉኛላችሁ? ⁴⁷ወደ እኔ የሚመጣ፤ ቃሌንም ሰምቶ የሚፈጽም ሁሉ ማንን እንደሚመስል ላሳያችሁ፤ ⁴⁸ቤት ለመሥራት አጥልቆ የቈፈረና በዐለት ላይ መሠረቱን የመሠረተ ሰው ይመስላል፤ ጉርፍ በመጣ ጊዜ የውሃው ሙላት ያን ቤት ገፋው፤ በሚገባ ስለ ታነጸም ሊያነቃነቃው አልቻለም። ⁴⁹ቃሌን ሰምቶ የማይፈጽም ግን ቤቱን ያለ መሠረት በዐፈር ላይ የሠራን ሰው ይመስላል፤ የወንዝ ሙላትም ቤቱን በመታው ጊዜ ወዲያው ወደቀ፤ ክፉኛም ፈራረሰ።”

የመቶ አለቃው እምነት

7:1-10 ተጓ ምብ - ማቴ 8:5-13

7 ኢየሱስ ይህን ሁሉ በሕዝቡ ፊት ተናግሮ ከጨረሰ በኋላ ወደ ቅፍርናሆም ገባ። ጎዚያም አንድ የመቶ አለቃ ነበረ፤ እጅግ የሚወደው አገልጋዩም ታሞበት ለሞት ተቃርቦ ነበር። ³እርሱም ስለ ኢየሱስ በሰማ

6:39 ማቴ15:14
6:40 ዮሐ13:16
6:44 ማቴ12:33
6:45 ምሳ4:23፤ ማቴ 12:34:35፤ ማር7:20
6:46 ሚላ1:6፤ ማቴ 7:21፤ ዮሐ 13:13፤
6:47 ሉቃ8:21፤ 11:28፤ ያሳ1:22-25
7:1 ማቴ7:28

ጊዜ አገልጋዩን እንዲፈውስለት ይለምኑት ዘንድ አንዳንድ የአይሁድ ሽማግሌዎችን ላከበት። ⁴መልእክተኞቹም ወደ ኢየሱስ በመጡ ጊዜ እንዲህ ብለው አጥብቀው ለመኑት፤ “ይህን ልታደርግለት ይገባዋል፤ ⁵ምክንያቱም ይህ ሰው ሕዝባችንን ይወዳል፤ ምክራባችንንም ያሠራልን እርሱ ነው።” ⁶ኢየሱስም ከእነርሱ ጋር ሄደ።

እርሱም ወደ ቤቱ በተቃረበ ጊዜ፤ የመቶ አለቃው ወዳጆቹን ልኮ እንዲህ አለው፤ “ጌታ ሆይ፤ ከቤቴ ጣራ በታች ልትገባ የሚገባኝ ሰው አይደለሁምና አትድከም፤ ገዚህም የተነሣ በአንተ ፊት ለመቅረብ እንኳ እንደሚገባኝ ራሴን አልቈጠርሁም፤ ብቻ አንድ ቃል ተናገር፤ አገልጋዬ ይፈወሳል። ⁸እኔ ራሴ የበላይ አለቃ አለኝ፤ ከበታቼም የማዛቸው ወታደሮች አሉኝ፤ አንዱን፤ ‘ሂድ’ ስለው ይሄዳል፤ ሌላውን፤ ‘ና’ ስለው ይመጣል፤ አገልጋዬንም፤ ‘ይህን አድርግ’ ስለው የታዘዘውን ያደርጋል።”

⁹ኢየሱስም ይህን ሲሰማ በእርሱ ተደነቀ፤ ዘወር ብሎም ይከተለው ለነበረው ሕዝብ፤ “እላችኋለሁ፤ እንዲህ ያለ ትልቅ እምነት በእስራኤል እንኳ አላገኘሁም” አላቸው። ¹⁰የተላኩት ሰዎችም ወደ ቤት በተመለሱ ጊዜ፤ አገልጋዩን ድኖ አገኙት።

ኢየሱስ የመበለቲቱን ልጅ ከሞት አሰነግወው

7:11-16 ማጣ - 1ኛ 17:17-24፤ 2ኛ 4:32-37፤ ማር 5:21-24:35-43፤ ዮሐ 11:1-44

¹¹ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ብዙ ሳይቆይ፤ ናይን ወደምትባል ከተማ ሄደ፤ ደቀ መዛሙርቱና ብዙ ሕዝብም አብረውት ሄዱ። ¹²ወደ ከተማዋ መግቢያ በር ሲደርስም፤ እነሆ፤ ሰዎች የአንድ ሰው አስከሬን ተሸክመው ከከተማዋ ወጡ፤ ሚቹም ለእናቱ አንድ ልጅ ብቻ ነበር፤ እናቱም መበለት ነበረች፤ ብዙ የከተማውም ሕዝብ ከእርሷ ጋር ነበረ። ¹³ጌታም ባያት ጊዜ ራራላትና፤ “አይዞኸ፤ አታልቅሺ” አላት።

¹⁴ቀረብ ብሎም ቃሬዛውን ነካ፤ የተሸከሙትም ሰዎች ቀጥ ብለው ቆሙ፤ ኢየሱስም፤ “አንተ ጉብዝ፤ ተነሥ እልሃለሁ!” አለው። ¹⁵የሞተውም ሰው ቀና ብሎ ተቀመጠ፤ መናገርም ጀመረ። ኢየሱስም ወስዶ ለእናቱ ሰጣት።

¹⁶ሁሉም በፍርሀት ተውጠው ስግዚአብሔርን እያመሰገኑ፤ “ታላቅ ነቢይ በመካከላችን ተነሥቶአል”፤ “ስግዚአብሔር ሕዝቡን ጉብኝቶአል” አሉ። ¹⁷ይህም የኢየሱስ ዝና በመላው ይሁዳና፤ በአካባቢው ባለው አገር ሁሉ ወጣ።

¹⁷ ወይም በአይሁድ ምድር

7:7 መዝ107:20
7:13 ቍ19
ሉቃ 10:1፤ 13:15፤ 17:5፤ 22:61፤ 24:34፤ ዮሐ11:2
7:14 ማቴ9:25፤ ማር 1:31፤ ሉቃ 8:54፤ ዮሐ11:43፤ ሐሥ9:40፤
7:16 ቍ39፤ ማቴ9:8፤ 21:11፤ ሉቃ1:65፤ 1:68
7:17 ማቴ9:26

ኢየሱስና መጥምቁ ዮሐንስ

7:18-35 ተጓ ምብ - ማቴ 11:2-19

18 መጥምቁ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርትም ይህንን ሁሉ ለዮሐንስ ነገሩት። እርሱም ከመካከላቸው ሁለቱን ጠርቶ፤ 19 “ይመጣል የተባለህ አንተ ነህ? ወይስ ሌላ እንጠብቅ? ብሎት” ብሎ ወደ ጌታ ላካቸው።

20 ሰዎቹም ወደ ኢየሱስ መጥተው፤ “መጥምቁ ዮሐንስ፣ ‘ይመጣል የተባለህ አንተ ነህ? ወይስ ሌላ እንጠብቅ? ብሎ ወደ አንተ ልኮናል’ አሉት።”

21 በዚያኑ ጊዜ ኢየሱስ ብዙ ሰዎችን ከበሽታ፣ ከደዌና ከርኩሳን መናፍስት ፈወሳቸው፤ የብዙ ዐይን ስውራንም ዐይን አበራ።

22 ከዮሐንስ ተልከው የመጡትንም እንዲሁ አላቸው። “ሄዳችሁ ያደችሁትንና የሰማችሁትን ለዮሐንስ ንገሩት፤ ዐይን ስውራን ያያሉ፤ ዐንካሶች በትክክል ይራመዳሉ፤ ለምጻሞች ነጽተዋል፤ ደንቄሮዎች ይሰማሉ፤ ሙታን ተነጋግተዋል፤ ለድህነትም ወንጌል ይሰብካል፤ 23 በእኔ የማይሰናከል ሰው ሁሉ የተባረከ ነው።”

24 የዮሐንስ መልእክተኞች ከሄዱ በኋላ፣ ኢየሱስ ለራሱ ስለ ዮሐንስ ይናገር ጀመር፤ እንዲህም አለ፤ “ወደ በረሐ የወጣችሁት ምን ልታዩ ነው? ነፋስ የሚያወዛው ዘውን ሽም በቆ? 25 እኮ! ምን ልታዩ ወጣችሁ? ያማረ ልብስ የለበሰውን ሰው ነውን? ባማረ ልብስ የሚሸፍንሞኑና በድሎት የሚኖሩ በቤተ መንግሥት አሉላችሁ። 26 እኮ! ምን ልታዩ ወጣችሁ? ነቢይን ለማየት ይሆን? አዎን፤ እላችኋለሁ፤ ለማየት የወጣችሁት ከነቢይም የሚበልጠውን ነው። 27 እንዲሁ ተብሎ የተጻፈለትም እርሱ ነው።

“ ‘መንገድህን በፊትህ የሚያስተካክል፣ መልእክተኞቹን ከአንተ አስቀድሜ እልካለሁ።”

28 እላችኋለሁ፤ ከሴት ከተወለዱት መካከል ከዮሐንስ የሚበልጥ የለም፤ በእግዚአብሔር መንግሥት ግን ከሁሉ የሚያንሰው ይበልጠዋል።”

29 ቀረጥ ሰብሳቢዎች እንኳ ሳይቀሩ፣ ይህን የሰሙ ሁሉ፣ የዮሐንስን ጥምቀት በመጠመቅ በእግዚአብሔር ተገቢውን ክብር ሰጡት፤ 30 ፈሪሳውያንና ሕግ ዐዋቂዎች ግን በዮሐንስ እጅ ባለ መጠመቃቸው፣ በእግዚአብሔር ለእነርሱ ያለውን ዐላማ አቃለሉ።

31 ኢየሱስ በመቀጠል እንዲህ አለ፤ “እንግዲህ የዚህን ትውልድ ሰዎች በምን ልመስላቸው? ምንስ ይመስላሉ? 32 በገቢያ ቦታ ተቀምጠው እርስ በርሳቸው እየተጠሩሩ እንዲህ የሚባባሉ ልጆችን ይመስላሉ።

“ዋሽንት ነፋንላችሁ፤

7:18 ማቴ3:1፣ ሉቃ5:33
7:21 ማቴ4:23
7:22 ኢሳ29:18፣ 19:35፣5:6፣ 61:1:2፣ሉቃ4:18
7:26 ማቴ11:9
7:27 ሚል3:1፣ ማቴ11:10፣ማር1:2
7:28 ማቴ3:2
7:29 ማቴ21:32፣ ማር1:5፣ሉቃ3:12
7:30 ማቴ22:35

አልጨፈራችሁም፤ ሙሾ አወረድንላችሁ፤ አላለቀሳችሁም።”

33 ምክንያቱም መጥምቁ ዮሐንስ እህል ሳይበላና የወይን ጠጅ ሳይጠጣ ቢመጣ፣ ኃይን አለበት አላችሁት፤ 34 የሰው ልጅ ደግሞ እየበላና እየጠጣ ቢመጣ፣ በላተኛና ጠጨ፣ የቀረጥ ሰብሳቢዎችና ‘የነጠኦተኞች’ ወዳጅ አላችሁት። 35 እንግዲህ የጥበብ ትክክለኛነት በልጆቹ ሁሉ ዘንድ ተረጋገጠ።”

እንዲት ሴት ኢየሱስን ሽቶ ቀባች

7:37-39 ማሙ - ማቴ 26:6-13፣ ማር 14:3-9፣ ዮሐ 12:1-8
7:14:42 ማሙ - ማቴ 18:23-34

36 ከዚህ በኋላ ከፈሪሳውያን አንዱ ምግብ አብሮት እንዲበላ ኢየሱስን ጋበዘው፤ እርሱም ወደ ፈሪሳዊው ቤት ሄዶ በማእድ ተቀመጠ። 37 በዚያ ከተማ የምትኖር አንዲት ነጠኦተኛ ሴት፣ ኢየሱስ በፈሪሳዊው ቤት በማእድ መቀመጡን በሰማች ጊዜ አንድ የአልባስጥርስ ብልቃጥ ሽቶ ይዛ መጣች፤ 38 ከበስተ ኋላው እግሩ አጠገብ ቆማ እያለቀሰች እግሩን በእንባዋ ታርስ፣ በራሷም ጠገሩ ታብሰው ጀመር፤ እግሩንም እየሳመች ሽቱውን ቀባችው።

39 የጋበዘውም ፈሪሳዊ ይህን ባየ ጊዜ፣ “ይህ ሰው ነቢይ ቢሆን ኖሮ፣ የነካችው ሴት ማን እንደ ሆነች፣ ደግሞም ምን ዐይነት ሰው እንደ ሆነች ባወቀ ነበር፤ ነጠኦተኛ ናትና” ብሎ በልቡ አሰበ።

40 ኢየሱስም፣ “ስምዎን ሆይ፣ የምንግርህ ነገር አለኝ” አለው።

እርሱም፣ “መምህር ሆይ፣ ንገረኛ” አለው።

41 ኢየሱስም እንዲህ አለው፣ “ከአንድ አበዳሪ ገንዘብ የተበደሩ ሁለት ሰዎች ነበሩ፤ አንደኛው አምስት መቶ ዲናር፣ ሁለተኛው ደግሞ አምሳ ዲናር ነበረበት። 42 የሚከፍ ሉትም ቢያጠብቅ ዕዳቸውን ለሁለቱም ተወላቸው። እንግዲህ ከሁለቱ አበዳሪውን አብልጦ የሚወደው የትኛው ነው?”

43 ስምዎንም፣ “ብዙው ዕዳ የተተወለት ይመስለኛል” ቢል መለሰ።

ኢየሱስም፣ “ትክክል ፈርደሃል” አለው።

44 ወደ ሴቲቱም ዘወር ብሎ ስምዎንን እንዲህ አለው፣ “ይህኛን ሴት ታያታለህን? እኔ ወደ ቤትህ ገባሁ፤ አንተ ለእግራ ውግ እንኳ አላቀረብህልኝም፤ እርሷ ግን እግራን በእንባዋ እያራሰች በጠጉሯ አበሰች። 45 አንተ ከቶ አልሳምኸኝም፤ እርሷ ግን ከገባሁ ጀምሮ እግራን ከመሳም አላቋረጠችም።”

7:22 የግሪኩ ቃል የግድ ከለምጽ ጋር ብቻ የተያያዘ ሳይሆን የተለያዩ የቁዳ በሽታዎች ለመገለጽ ጥቅም ላይ ይውላል

7:33 ሉቃ1:15
7:34 ሉቃ5:29፣ 30:15፣1:2
7:39 ቀ፡16፣ ማቴ21:11
7:44 ዘፍ18:4፣ 19:2፣43፣24፣ መሳ19:21፣ ዮሐ13:4-14፣ 1ጢሞ5:10
7:45 ሉቃ22:47፣ 48:ፎሚ16፣16

46አንተ ራሴን ዘይት አልቀባህም፤ እርሷ ግን እግሬን ሸቶ ቀባች። 47ሰለዘህ እልግለሁ፤ እጅግ ወዳለችና ብዙው ኅጢአቷ ተሰርዮላታል፤ በትንሹ የተሰረየለት ግን የሚወደው በትንሹ ነው።”

48ኢየሱስም ሲቲቱን፣ “ኅጢአትሽ ተሰርዮላሻል” አላት።

49አብረውት በማእድ ተቀምጠው የነበሩ እንግዶችም፣ “ይህ ኅጢአትን እንኳ የሚያስተስረይ እርሱ ማን ነው?” ብለው በልባቸው አሰቡ።

50ኢየሱስም ሲቲቱን፣ “እምነትሽ አድኖሻል፤ በሰላም ሂጂ” አላት።

የዘራው ምሳሌ

8:4-15 ተጓ ምብ - ማቴ 13:2-23፣ ማር 4:1-20

8 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ የከግዚክቲኬይን መንግሥት የምሥራች ቃል እየሰበከ በየከተማውና በየምደባው አለፈ። ዐሥራ ሁለቱም ከእርሱ ጋር ነበሩ። ጳጳሩም ከርኩሳን መናፍሰትና ከደዌ የተፈወሱ አንዳንድ ሴቶች አብረውት ነበሩ። እነርሱም ሰባት አጋንንት የወጡላት መግደላዊት የተባለችው ማርያም፣ ፊደሮስ ቤት ኅላፊ የነበረው የከግ ሚስት ዮሐና፣ ሶስ፣ ደግሞም ሌሎች ብዙዎች ነበሩ። እነዚህም በግልን በረታቸው የሚያገለግሉት ነበሩ።

4ብዙ ሕዝብ በአንድነት ተሰብስቦ ሳለ፣ ደግሞም ሰዎች ከተለያዩ ከተሞች ወደ እርሱ በሚገቡበት ጊዜ፣ ይህን ምሳሌ እንዲህ ሲል ነገራቸው፤ 5“አንድ ዐራሽ ዙፍን ሊዘራ ወጣ፤ ሲዘራም፣ አንዳንዱ ዘር መንገድ ጻፍ፤ ወደቀ በእግርም ተረጋገጠ፤ የሰማይ ወፎችም በሉት። 6አንዳንዱም ዘር በድንጋያም ቦታ ላይ ወደቀ፤ እንደ በቀለም ርጥበት አልነበረውምና ደረቀ። 7ሌላው ዘር ደግሞ እሾኸ መካከል ወደቀ፤ እሾኸም አብሮት አደገና አንቆ አስቀረው። 8ሌላውም ዘር በመልካም መሬት ላይ ወደቀ፤ በበቀለም ጊዜ መቶ ዕጥፍም አፈራ።”

ይህን ብሎ ሲያበቃም ድምፁን ከፍ አድርጎ፣ “ሰሚ ጆሮ ያለው ይስማ” አለ።

9ደቀ መዛሙርቱም የዚህን ምሳሌ ትርጉም ጠየቁት። 10እርሱም እንዲህ አለ፤ “የከግዚክቲኬይን መንግሥት ምስጢር ማወቅ ለእናንተ ተሰጥቶአል፤ ለሌሎች ግን በምሳሌ እናነገራለሁ፤ ይኸውም፣

“እያዩ ልብ እንዳይሉ፣ እየሰሙም እንዳያስተውሉ ነው።”

11“እንግዲህ የምሳሌው ትርጉም ይህ ነው፤ ዘር የተባለው የከግዚክቲኬይ ቃል ነው። 12ባመ

7:46 መዝ23:5፣ መክ9:8
7:48 ማቴ9:2
7:50 ማቴ9:22፣ ሐሥ15:33
8:1 ማቴ4:23
8:2 ማቴ27:55፣56
8:3 ማቴ14:1
8:8 ማቴ11:15
8:10 ኢሳይ9:9፣ ማቴ13:11፣13:14
8:11 ዕብ4:12

ንገድ ዳር የወደቀው ቃሉን የሚሰሙ፣ ነገር ግን አምነው እንዳይደኑ ዲያብሎስ መጥቶ ቃሉን ከልባቸው የሚወስድባቸው ናቸው።

13በድንጋያም ቦታ ላይ የወደቀውም ቃሉን ሲሰሙ በደስታ የሚቀበሉ ናቸው፤ እነዚህ ለጊዜው ያምናሉ እንጂ ሥር ስለሌላቸው በፈተና ጊዜ ፈጥነው የሚክዱ ናቸው።

14በእሾኸ መካከል የወደቀውም ቃሉን የሚሰሙት ናቸው፤ እነዚህም ውለው አድረው በምድራዊ ሕይወት ጭንቀት፣ በባለጠግትና ተድላ ደስታ ታንቀው በሚገባ አያፈሩም። 15በመልካም መሬት ላይ የወደቀውም ቃሉን ቅንና በኃ በሆነ ልብ ሰምተው የሚጠብቁ፣ ታግሠውም በመጽናት ፍሬ የሚያፈሩ ናቸው።

በመቅረዝ ላይ ያለ መብራት

16መብራትን አብርቶ ጋን ውስጥ ወይም በዐልጋ ሥር የሚያስቀምጥ ማንም የለም፤ ይልቁንም ወደ ቤት የሚገቡ ብርሃኑን እንዲያዩ በመቅረዝ ላይ ያስቀምጠዋል። 17የማይገለጥ የተሰወረ፣ የማይታወቅ ወደ ብርሃን የማይወጣ፣ የተደበቀ ነገር የለምና። 18እንግዲህ እንዴት እንደምትሰሙ ተጠንቀቁ፤ ላለው ይጨመርለታልና፤ ከሌለው ሁሉ ግን ያው ያለው የሚመስለው እንኳ ይወሰድበታል።”

የኢየሱስ እናትና ወንድሞች

8:19-21 ተጓ ምብ - ማቴ 12:46-50፣ ማር 3:31-35

19ከዚህ በኋላ የኢየሱስ እናትና ወንድሞቹ እርሱ ወዳለበት መጡ፤ እነርሱም ከሕዝቡ ብዛት የተነሳ ወደ እርሱ ሊቀርቡ አልቻሉም። 20በዚህ ጊዜ፣ “እናትህና ወንድሞችህ ሊያዩህ ፈልገው በውጭ ቆመዋል” የሚል ወሬ ደረሰው።

21እርሱም መልሶ፣ “እናቴና ወንድሞቼን የከግዚክቲኬይን ቃል ሰምተው የሚያደርጉት ናቸው” አላቸው።

ኢየሱስ ማዕበሉን ጸጥ አደረገ

8:22-25 ተጓ ምብ - ማቴ 8:23-27፣ ማር 4:36-41
8:22-25 ማጣ - ማር 6:47-52፣ ዮሐ 6:16-21

22ከዕለታት አንድ ቀን ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ጀልባ ላይ ወጣ፤ ኢየሱስም፣ “ወደ ባሕሩ ማይ እንሻገር” አላቸው፤ ከዚያም ጉዞ ቀጠሉ። 23እየተጓዙ ሳሉም ኢየሱስ እንቅልፍ ወስዶት ተኛ፣ በዚህ ጊዜ በባሕሩ ላይ ማዕበል ተነሣ፤ ውሃውም ጀልባዎን ዘልቆ ስለ ገባ፣ አደጋ አፋፍ ላይ ደረሰ።

24ደቀ መዛሙርቱም ቀርበው፣ “ጌታ ሆይ፣ ጌታ ሆይ፣ ማለቃችን እኮ ነው!” እያሉ ቀሰቀሱት።

8:13 ማቴ11:6
8:14 ማቴ19:23፣1 ጢሞ6:9፣10:17
8:16 ማቴ5:15
8:17 ማቴ10:26፣ ማር4:22፣ሉቃ12:2
8:18 ማቴ25:29
8:20 ዮሐ7:5
8:21 ሉቃ6:47፣ 11:28፣ዮሐ14:21
8:24 መዝ107፣ 29፣ሉቃ4:35፣ 5፣5፣ሉቃ39:41፣ ዮሐ1:15

እርሱም ነቅቶ ነፋሱንና፤ የውሃውን መናወጥ ገመጸ፤ በዚህ ጊዜ ነፋሱም፤ ነውጡም ተወ፤ ጸጥታም ሆነ።²⁵ እርሱም ደቀ መዛሙርቱን፤ “እምነታችሁ የት አለ?” አላቸው።

እነርሱም በፍርሀትና በመደነቅ፤ “ይህ ነፋሱንና ውሃን የሚያዝ፤ እነርሱም የሚታዘዙለት ለመሆኑ እርሱ ማን ነው?” ተባለ።

አጋንንት ያደረገት ሰው መፈወሱ

8:26-37 ተጓ ምብ - ማቴ 8:28-34
8:26-39 ተጓ ምብ - ማር 5:1-20

²⁶ከዚህ በኋላ ከገሊላ ባሻገር ወዳለው ወደ ጌርጌሴኖን²⁶ አገር በጀልባ ተሻገሩ።²⁷ ኢየሱስ ከጀልባ ወደ ምድር በወረደ ጊዜ፤ አጋንንት ያደረገች አንድ የዚያ ከተማ ሰው አገኘው፤ ይህ ሰው ለብዙ ጊዜ ልብስ ሳይለብስ፤ በቤትም ሳይኖር የመቃብርን ስፍራ ቤቱ ያደረገ ነበር።²⁸ ኢየሱስንም ባየው ጊዜ እየጮኸ ፊቱ ተደፋ፤ በታላቅ ድምፅም፤ “የልዑል ከገዘብከፎ ልጅ ኢየሱስ ሆይ፤ ከእኔ ጋር ምን ጉዳይ አለህ? እንዲታሠቅ የኝ እለምንሃለሁ” አለ።²⁹ ኢየሱስ^h መንፈስ ይህን ያለው ከሰውየው እንዲወጣ ኢየሱስ አዞት ስለ ነበር ነው። ርኩሱ መንፈስ በየጊዜው ስለሚነሣጠት ሰውየው በሰንሰለትና በእግር ብረት እየታሰረ ቢጠበቅም የታሰረበትን ሰንሰለት እየበጣጠሰ ያደረገች ጋኔን ወደ በረሃ ይነጸው ነበር።

³⁰ኢየሱስም፤ “ስምህ ማን ነው?” ብሎ ጠየቀው።

እርሱም ብዙ አጋንንት ገብተውበት ስለ ነበር፤ “ሌጌዎን” አለው።³¹ አጋንንቱም እንጦርጦስ ግቡ ብሎ እንዳያዛቸውም አጥብቀው ለመኑት።

³²በዚያም አካባቢ በተራራ ወገብ ላይ የብዙ ዐሣማ መንጋ ተሰማርቶ ነበር፤ አጋንንቱም ወደ ዐሣማው መንጋ ግቡ ብሎ እንዲፈቅድላቸው ለመኑት፤ እርሱም ፈቀደላቸው።³³ አጋንንቱም ከሰውየው ወጥተው ወደ ዐሣማዎቹ ገቡ፤ የዐሣማውም መንጋ በገደሉ አፋፍ ቀላቀላ በመንደርደር ባሕሩ ውስጥ ገብቶ ሰጠመ።

³⁴እረኞቹም የሆነውን ነገር ባዩ ጊዜ፤ ሸሽተው በመሄድ በከተማውና በገጠሩ አወሩ።

³⁵ሕዝቡም የተደረገውን ነገር ለማየት ከያሉበት ወጥተው ወደ ኢየሱስ መጡ። አጋንንት የወጡለትም ሰው ልብስ ለብሶ፤ ወደ ልቦናው ተመልሶ፤ በኢየሱስም እግር ሥር ተቀምጠ ባዩት ጊዜ ፈሩ።³⁶ በአጋንንት የተያዘው ሰው ሲድን ያዩትም፤ እንዴት እንደ ዳነ ለሕዝቡ አወሩላቸው።³⁷ የጌርጌሴኖን አካባቢ ሰዎችም ሁሉ ታላቅ

8:28 ማቴ8:29፣ ማር5:7
8:31 ራእ9:1፣ 2:11፣ 11:7፣ 17:8፣20:13
8:33 ቀ፡22:23
8:35 ሉቃ10:39
8:36 ማቴ4:24
8:37 ሐሥ16:39

ፍርሀት ስላደረገቸው፤ ከዚያ እንዲሄድላቸው ኢየሱስን ለመኑት፤ እርሱም ወደ ጀልባው ገብቶ ተመልሶ ሄደ።

³⁸አጋንንት የወጡለትም ሰው አብሮት ለመሆን ኢየሱስን ለመነው፤ እርሱ ግን እንዲህ ሲል አሰናበተው፤³⁹ “ወደ ቤትህ ተመልሰህ፤ ከገዘብከፎ ያደረገህህን ታላቅ ነገር ተናገር።” ሰውየውም ኢየሱስ ያደረገለትን ታላቅ ነገር በከተማው ሁሉ በይፋ እየተናገረ ሄደ።

የሞተችው ልጅና የታመመችው ሴት

8:40-56 ተጓ ምብ - ማቴ 9:18-26፣ ማር 5:22-43

⁴⁰ሕዝቡ ሁሉ መምጣቱን ይጠባበቁ ስለ ነበር፤ ኢየሱስ በተመለሰ ጊዜ በደስታ ተቀበሉት።⁴¹ በዚህ ጊዜ ኢያኢሮስ የተባለ የምክራብ አለቃ መጥቶ፤ በኢየሱስ እግር ላይ በመውደቅ ወደ ቤቱ እንዲሄድለት ለመነው፤⁴² ይህን ልመና ያቀረበው ዕድሜዋ ዐሥራ ሁለት ዓመት የሆነ አንዲት ልጅ ስለ ነበረችው ነው፤ እርሷ በሞት አፋፍ ላይ ነበረች። ወደዚያው እያመራ ሳለ፤ ሕዝቡ በመጋፋት እጅግ ያጨናንቀው ነበር።⁴³ ዐሥራ ሁለት ዓመት ደም ሲፈሳት የኖረች አንዲት ሴት ነበረች፤ ያላትን ሁሉ ለባለ መድኃኒቶች ጨርሳ^h ሊፈውሳትም የቻለ ማንም አልነበረም።⁴⁴ እርሷም ከበስተ ኋላው ተጠግታ የልብሱን ጫፍ ነካች፤ ይፈስ የነበረው ደግሞ ወዲያው ቆመ።

⁴⁵ኢየሱስም፤ “የነካኝ ማነው?” አለ።

ሁሉም መንካታቸውን በካዱ ጊዜ ጴጥሮስ፤ “ጌታ ሆይ፤ ሕዝቡ ሁሉ ከሶህ በግሬያ እያስጨነቀህ ነው” አለው።

⁴⁶ኢየሱስ ግን፤ “አንድ ሰው ነክቶኛል፤ ጎይል ከእኔ እንደ ወጣ ዐውቃለሁና” አለ።

⁴⁷ሴትዮቹም ሳትታወቅ መሄድ እንዳልቻለች በተረዳች ጊዜ፤ እየተንቀጠቀጠች መጥታ በፊቱ ተደፋች፤ ለምን እንደ ነካችውና እንዴት ወዲያው እንደ ተፈወሰች በሕዝቡ ሁሉ ፊት ተናገረች።⁴⁸ እርሱም፤ “ልጅ ሆይ፤ እምነትሽ ፈውሶኛል፤ በሰላም ሂጂ” አላት።

⁴⁹ኢየሱስ ገና እየተናገረ ሳለ፤ አንድ ሰው ከምክራብ አለቃው ከኢያኢሮስ ቤት መጥቶ፤ “ልጅህ ሞታለች፤ ከዚህ በኋላ መምህሩን አታድክመው” አለው።

8:41 ቀ፡49፣ ማር5:22
8:43 ዘሌ15:25-30
8:44 ማቴ9:20
8:45 ሉቃ5:5
8:46 ማቴ14:36፣ ማር3:10፣ሉቃ5:17፣ 6:19
8:48 ማቴ9:22፣ ሐሥ15:33
8:49 ቀ፡41

^{a26} እንዳንድ ቅጂች ጋድሬኔስ፣ ሌሎች ቅጂች ደግሞ ጌርጌ ሰጸሰ ይላሉ፤ ቀ፡ 37 ይመ
^{b29} ወይም ከፋ
^{c43} ኢያሌ ቅጂች ያላትን ሁሉ ለባለ መድኃኒቶች ጨርሳ የሚለው የላቸውም

⁵⁰ኢየሱስም ይህን ሰምቶ ኢየሁዳውን፣ “አይዘህ አትፍራ፣ እመን ብቻ፣ ልጅህ ትደናለኝ” አለው።

⁵¹ወደ ኢየሁዳው ቤት ሲገባም ከጴጥሮስ፣ ከዮሐንስና ከያዕቆብ እንዲሁም ከልጅቱ አባትና እናት በቀር ማንም አብሮት እንዲገባ አልፈቀደም። ⁵²በዚህ ጊዜ ሰዎቹ ሁሉ እያለቀሱላት ዋይ ዋይ ይሉ ነበር። እርሱ ግን፣ “አታልቅሱ፣ ተኝታለኝ እንጂ አልሞተኝም” አላቸው።

⁵³ሰዎቹም መሞቷን ስላወቁ ግብዓት። ⁵⁴እርሱ ግን እጁን ይዞ፣ “ልጄ ሆይ፣ ተነሺ” አላት። ⁵⁵የልጅቷም መገፈስ ተመለሰ፣ ወዲያውም ተነሥታ ቆመች፤ ኢየሱስም የሚበላ ነገር እንዲሰጧት አዘዛቸው። ⁵⁶ወላጆቿም ተደነቁ፤ እርሱ ግን የሆነውን ነገር ለማንም እንዳያወሩ አዘዛቸው።

የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መላክ

9፡3-5 ተጓ ምብ - ማቴ 10፡9-15፣ ማር 6፡8-11
9፡7-9 ተጓ ምብ - ማቴ 14፡12፣ ማር 6፡14-16

9 ኢየሱስም ዐሥራ ሁለቱን ሐዋርያት በአንድነት ጠርቶ አጋንንትን ሁሉ እንዲያወጡ፣ ደዌንም እንዲፈውሱ ኀይልና ሥልጣን ሰጧቸው፤ ²ደግሞም የከገዘ ከብሔርን መንግሥት እንዲሰብኩና የታመሙትን እንዲፈውሱ ላካቸው፤ ³እንዲሁም አላቸው፤ “ለመንገዳችሁ በትር ቢሆን፣ ከረጢትም ቢሆን፣ እንጀራም ቢሆን፣ ገንዘብም ቢሆን፣ ሁለት ሁለት እጆ ጠብብም መያዝ አያስፈልጋችሁም። ⁴ከዚያ ከተማ አስከምትወጡ ድረስ መጀመሪያ በገባችሁበት በማንኛውም ቤት ቁዩ። ⁵የከተማው ሰዎች ሳይቀበሏችሁ ቀርተው ከተማቸውን ለቃችሁ ስትሄዱ፣ ምስክር እንዲሆንባቸው የእግራችሁን ትቢያ አራግፋችሁ ውጡ።”

⁶እነርሱም በዚህ መሠረት ወጥተው ወንጌልን እየሰበኩ በየቦታው ሁሉ ሕመምተኞችን እየፈወሱ በየመንደሩ ያልፉ ነበር።

⁷የአራተኛው ክፍል ገዥ ሄሮድስም፣ በዚህ ጊዜ የሆነውን ነገር ሁሉ ሰምቶ በሁኔታው ተደናገረ፤ ምክንያቱም አንዳንድ ሰዎች ዮሐንስ ከሙታን እንደ ተነሣ ያወሩ ነበር፤ ⁸ሌሎች ኤልያስ እንደ ተገለጠ፣ ሌሎች ደግሞ ከቀድሞዎቹ ነቢያት አንዱ ከሙታን እንደ ተነሣ ይናገሩ ነበር። ⁹ሄሮድስም፣ “መጥምቁ ዮሐንስን እኔው ራሴ ዐንገቱን አስቆርጬው ሞቶአል፤ ታዲያ፣ ስለ እርሱ እንዲህ ሲወራ የምሰማው ይህ ሰው ማነው?” አለ፤ በዐይኑም ሊያየው ይሻ ነበር።

8፡51 ማቴ4፡21
8፡52 ማቴ9፡24፣ ሉቃ23፡27
8፡54 ሉቃ7፡14
8፡56 ማቴ8፡4
9፡1 ማቴ4፡23፣ 10፡1፣ ሉቃ5፡17
9፡2 ማቴ3፡2
9፡3 ሉቃ10፡4፣ 22፡35
9፡5 ማቴ10፡14
9፡7 ማቴ3፡1፣ 14፡1
9፡8 ቍ19፣ ማቴ11፡14፣ ዮሐ1፡21
9፡9 ሉቃ23፡8

ኢየሱስ አምስት ሺህ ሰዎችን መገባ

9፡10-17 ተጓ ምብ - ማቴ14፡13-21፣ ማር 6፡32-44፣ ዮሐ 6፡5-13
9፡13-17 ማሙ - 2ገ/ 4፡42-44

¹⁰ሐዋርያትም ተመልሰው በመጡ ጊዜ ያደረጉትን ሁሉ ነገሩት፤ እርሱም ይዞ አቸው ቤተ ሳይዳ ወደምትባል ከተማ በመሄድ ለብቻው ገለል አለ። ¹¹ሕዝቡም ይህንኑ ዐውቀው ተከተሉት፤ እርሱም ተቀብሎአቸው ስለ ከገዘከብሔር መንግሥት ይነግራቸው ነበር፤ ፈውስ የሚያስፈልጋቸውንም ፈወሳቸው።

¹²ቀኑም ሊመሽ ሲል፣ ዐሥራ ሁለቱ ወደ እርሱ ቀርበው፣ “ያለነው በምድረ በዳ ስለ ሆነ፣ ሕዝቡ ወደ አካባቢው መንደርና ገጠር ሄደው ማደሪያና ምግብ እንዲፈልጉ አስናብታቸው” አሉት።

¹³እርሱ ግን፣ “የሚበሉትን እናንተው ስጧቸው” አላቸው።

እነርሱም፣ “ለዚህ ሁሉ ሕዝብ የሚበቃ ምግብ ሄደን ካልገዛን በስተቀር፣ እኛ ያለን ከአምስት እንጀራና ከሁለት ዓሣ አይበልጥም” አሉት፤ ¹⁴አምስት ሺህ ያህል ወንዶች በዚያ ነበሩና።

ኢየሱስም ደቀ መዛሙርቱን፣ “ሕዝቡን በአምሳ በአምሳ ሰው መድባችሁ አስቀምጧቸው” አላቸው። ¹⁵ደቀ መዛሙርቱም በታዘዙት መሠረት ሰዎቹ እንዲቀመጡ አደረጉ። ¹⁶እርሱም አምስቱን እንጀራና ሁለቱን ዓሣ ይዞ ወደ ሰማይ አሻቅቦ እያየ ባረካቸው፤ ቁርሶም ለሕዝቡ እንዲያቀርቡ ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠ። ¹⁷ሁሉም በልተው ጠገቡ፣ ደቀ መዛሙርቱም ከእነርሱ የተረፈውን ቀሩርሰራሽ እንጀራ ዐሥራ ሁለት መሰብ አነሡ።

ጴጥሮስ ስለ ኢየሱስ ማንነት መስከረ

9፡18-20 ተጓ ምብ - ማቴ 16፡13-16፣ ማር 8፡27-29
9፡22-27 ተጓ ምብ - ማቴ 16፡21-28፣ ማር 8፡31-9፡1

¹⁸ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ብቻውን ይጸልይ ነበር፤ ደቀ መዛሙርቱም ከእርሱ ጋር ነበሩ፤ እርሱም፣ “ሕዝቡ እኔን ማን ነው ይሉኛል?” ብሎ ጠየቃቸው።

¹⁹እነርሱም፣ “አንዳንዶች መጥምቁ ዮሐንስ፣ ሌሎች ኤልያስ፣ ሌሎች ደግሞ ከቀድሞ ነቢያት አንዱ ከሙታን ተነሥቶአል ይላሉ” አሉት።

²⁰እርሱም፣ “እናንተስ ማን ነው ትሉኛላችሁ?” አላቸው።

ጴጥሮስም፣ “አንተ የከገዘከብሔር መሲሕ” ነህ” ሲል መለሰለት።

²¹ኢየሱስም ይህን ለማንም እንዳይናገሩ

9፡10 ማቴ11፡21፣ ማር6፡30
9፡11 ቍ2፣ ማቴ3፡2
9፡16 ማቴ14፡19
9፡18 ሉቃ3፡21
9፡19 ቍ7፡8፣ ማቴ3፡1
9፡20 ዮሐ1፡49፣ 6፡66-69፣ 11፡27
9፡21 ማር8፡30

²⁰ ወይም ከርሱስ

አጥብቆ አስጠነቀቃቸው፤ 22ደግሞም፤ “የሰው ልጅ ብዙ መከራ መቀበል ይገባዋል፤ እንዲሁም በሽማግሌዎች፤ በካህናት አለቆችና በጸሐፊዎች ዘንድ መናቅ፤ መገደልና በሦስተኛውም ቀን ከሙታን መነሣት አለበት” አላቸው።

23ከዚያም ለሁሉም እንዲህ አላቸው፤ “በኋላዬ ሊመጣ የሚፈልግ ማንም ቢኖር ራሱን ይካድ፤ መስቀሉንም በየዕለቱ ተሽክሞ ይከተለኝ፤ 24ምክንያቱም ነፍሱን ሊያድናት የሚፈልግ ሁሉ ያጠፋታል፤ ነፍሱን ስለ እኔ ብሎ የሚያጠፋት ግን ያድናታል። 25ሰው ዓለምን ሁሉ ቢያተርፍ ነፍሱን ለመጠፋት ወይም ቢያገድል ጥቅሙ ምን ድን ነው? 26ማንም በእኔና በቃሌ ቢያፍር፤ የሰው ልጅ በራሱ ክብር እንዲሁም በአብና በቅዱሳን መላእክት ክብር ሲመጣ ያፍርበታል። 27እውነት እላችኋለሁ፤ እዚህ ከቆሙት መካከል የከፍተኛው መንግሥት ሳያዩ ሞትን የማይቀምሱ ሰዎች አሉ።”

የኢየሱስ መልክ መለወጥ

9፥28-36 ተጓ ምብ - ማቴ 17፥1-8፤ ማር 9፥2-8

28ኢየሱስ ይህን ከተናገረ ከስምንት ቀን ያህል በኋላ ጴጥሮስን፤ ዮሐንስንና ያዕቆብን ይዞ ሊጸልይ ወደ አንድ ተራራ ወጣ። 29በመጸለይ ላይ እንዳለም የፊቱ መልክ ተለወጠ፤ ልብሱም እንደ መብረቅ የሚያንጸባርቅ ነጭ ሆነ። 30እነሆ፤ ሁለት ሰዎች፤ እነርሱም ሙሴና ኤልያስ ከእርሱ ጋር ይነጋገሩ ነበር። 31በክብርም ተገልጠው፤ በኢየሱሱም ይፈጸም ዘንድ ስላለው ከዚህ ዓለም ስለ መለየቱ ይናገሩ ነበር። 32ጴጥሮስና አብረውት የነበሩት ግን እንቅልፍ ተጭኖአቸው ነበር፤ ሲነቁ ግን ክብሩንና ከእርሱ ጋር የቆሙትን ሁለት ሰዎች አዩ። 33ሰዎቹም ከኢየሱስ ተለይተው ሲሄዱ፤ ጴጥሮስ፤ “ጌታ ሆይ፤ እዚህ ብንሆን ለእኛ መልካም ነው፤ ስለዚህ ሦስት ዳስ እንሥራ፤ አንዱ ለአንተ፤ አንዱ ለሙሴ፤ አንዱም ለኤልያስ ይሆናል” አለው፤ የሚናገረውንም አያውቅም ነበር።

34ይህንም እየተናገረ ሳለ ደመና መጥቶ ጋረዳቸው፤ ወደ ደመናውም ሲገቡ ፈሩ። 35ከደመናውም ውስጥ፤ “የመረጥሁት ልጄ ይህ ነው፤ እርሱን ስሙት” የሚል ድምፅ መጣ። 36ድምፁም በተሰማ ጊዜ ኢየሱስ ብቻውን ሆኖ ተገኘ፤ ደቀ መዛሙርቱም ነገሩን በልባቸው ያዙ እንጂ ስላዩት ነገር በዚያን ወቅት ለማንም አልተናገሩም።

9፥22 ማቴ8፥20፤ 16፥21፤27፥1፥2፤ ሐሥ 2፥23፤3፥13
9፥23 ማቴ10፥38፤ ሉቃ14፥27
9፥24 ዮሐ12፥25
9፥26 ማቴ10፥33፤ 16፥27፤ሉቃ12፥9፤2፤ ጢሞ2፥12
9፥28 ማቴ4፥21፤ ሉቃ3፥21
9፥31 2ኤጥ1፥15
9፥32 ማቴ26፥43
9፥33 ሉቃ5፥5
9፥35 ኢሳ42፥1፤ ማቴ3፥17
9፥36 ማቴ17፥9

ኢየሱስ ርኩስ መንፈስ ያለበትን ልጅ ፈወሰ

9፥37-42፥43-45 ተጓ ምብ - ማቴ17፥14-18፤22፥23፤ ማር 9፥14-27፤30-32

37በማግሥቱ ከተራራው ከወረዱ በኋላ፤ ብዙ ሕዝብ መጥቶ ኢየሱስን አገኘው። 38በዚህ ጊዜ ከሕዝቡ መካከል አንድ ሰው ድምፁን ከፍ አድርጎ እንዲህ አለ፤ “መምህር ሆይ፤ ያለኝ ልጅ እርሱ ብቻ ስለሆነ ልጄን እንድታይልኝ እለምንገላለሁ። 39መንፈስ ሲይዘው በድንገት ይጮኻል፤ አረፋ እያስደፈቀው ያንፈራግጠዋል፤ ጉዳትም ካደረሰበት በኋላ በስንት መከራ ይተወዋል፤ 40ደቀ መዛሙርትህ እንዲያወጡለት ለመንኋቸው፤ ነገር ግን አልቻሉም።”

41ኢየሱስም “እምነት የለሽ ጠማማ ትውልድ፤ እስከ መቼ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ? እስከ መቼስ እታገሣችኋለሁ? በል ልጅህን ወደዚህ አምጣው” አለ።

42ልጁ በመምጣት ላይ ሳለም ጋኔኑ መሬት ላይ ጥሎ አንፈራገጠው፤ ኢየሱስ ግን ርኩሱንም መንፈስ ገሥጾ ልጁን ፈወሰው፤ ለአባቱም መልሶ ሰጠው። 43ሰዎቹም ሁሉ በከፍተኛ ግዜብከኔ ታላቅነት ተገረሙ።

እርሱ ባደረገው ሁሉ ሰዎች ሁሉ እየተገረሙ ሳሉ፤ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን፤ 44“ይህን የምንገራችሁን ነገር ከቶ እንዳትዘነጉ፤ የሰው ልጅ አልፎ በሰዎች እጅ ይሰጣልና” አለ። 45እነርሱ ግን ይህን አባባል አልተረዱም፤ እንዳያስተውሉ ነገሩ ተሰውሮባቸው ነበር፤ መልሰው እንዳይጠይቁትም ፈሩ።

ከሁሉ የሚበልጥ ማን ይሆን?

9፥46-48 ተጓ ምብ - ማቴ 18፥1-5
9፥46-50 ተጓ ምብ - ማቴ 9፥33-40

46ከእነርሱ ማን እንደሚበልጥ በደቀ መዛሙርቱ መካከል ክርክር ተነሣ። 47ኢየሱስም የልባቸውን ሐሳብ ተረድቶ፤ አንድ ሕፃን ይዞ በአጠገቡ አቆመ፤ 48እንዲህም አላቸው፤ “ይህን ሕፃን በሰሜ የሚቀበል ማንም ቢኖር እኔን ይቀበላል፤ እኔን የሚቀበል ደግሞ የላክኝን ይቀበላል፤ ከሁላችሁ የሚያንስ እርሱ ከሁሉ ይበልጣልና።” 49ዮሐንስም፤ “ጌታ ሆይ፤ አንድ ሰው በስምህ አጋንንት ሲያወጣ አዩን፤ ከእኛ ጋር ሆኖ ስለማይከተል ልንከለክለው ሞክርን” አለው።

50ኢየሱስም፤ አትከልክሉት “የማይቃወማችሁ ሁሉ እርሱ ከእናንተ ጋር ነውና” አለው።

የሰማርያ ሰዎች ተቃውሞ

51ኢየሱስ ወደ ሰማይ የሚያርግበት ጊዜ በመቃረቡ፤ ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ ቈርጦ

9፥41 ዘጸ32፥5
9፥44 ቀ፥22
9፥45 ማር9፥32
9፥46 ሉቃ22፥24
9፥47 ማቴ9፥4
9፥48 ማቴ10፥40፤ ማር9፥35
9፥49 ሉቃ5፥5
9፥50 ማቴ12፥30፤ ሉቃ11፥23
9፥51 ማር16፥19፤ ሉቃ13፥22፤17፥11፤18፤31፤19፤28

42 ወይም ከፉ

ተነሣ፤ ⁵²አስቀድሞም መልእክተኞችን ወደ ዚያ ላከ። እነርሱም ሁኔታዎችን አስቀድመው ሊያመቻቹለት ወደ አንድ የሳምራውያን መንደር ገቡ። ⁵³ሕዝቡ ግን ወደ ኢየሩሳሌም እያመራ መሆኑን ሰላወቁ አልተቀበሉትም። ⁵⁴ደቀ መዛሙርቱም ያዕቆብና ዮሐንስ ይህን ሲያዩ፤ “ጌታ ሆይ፤ ኤልያስ እንዳደረገው ሁሉ ለእሳት ከሰማይ ወርዶ እንዲያጠፋቸው እንድናዝ ትፈቅ ዳለህን?” አሉት። ⁵⁵ኢየሱስ ግን ዘወርብሎ ገሠጸቸውና “እናንተ ከምን ዐይነት መንፈስ እንደ ሆናችሁ አታውቁም፤ የሰው ልጅ የመጣው የሰውን ሕይወት ለማዳን ነው እንጂ ለማጥፋት አይደለምና” አላቸው። ⁵⁶ወደ ሌላ መንደርም ሄዱ።

ደቀ መዛሙርነት የሚያስከፍለው ዋጋ

9፥57-60 ተጓ ምብ - ማቴ 8፥19-22

⁵⁷በመንገድ ሲሄዱም አንድ ሰው ቀርቦ፤ “ወደምትሄድበት ሁሉ እከተልሃለሁ” አለው።

⁵⁸ኢየሱስም፤ “ቀበሮዎች ጉድጓድ፤ የሰማይ ወፎችም ጎጆ አላቸው፤ የሰው ልጅ ግን ዐንገቱን እንኳ የሚያስገባበት የለውም” አለው።

⁵⁹ሌላውን ሰው ግን፤ “ተከተለኝ” አለው።

ሰውየውም፤ “ጌታ ሆይ፤ አስቀድሜ ልሂድና አባቴን ልቅበር” አለው።

⁶⁰ኢየሱስም፤ “ሙታን ሙታናቸውን እንዲቀብሩ ተዋቸው፤ አንተ ግን ሂደህ የከገዘ ከሰጠህ መንግሥት ስበክ” አለው።

⁶¹ሌላ ሰው ደግሞ፤ “ጌታ ሆይ፤ መከተልን እከተልሃለሁ፤ ነገር ግን ልመለስና መጀመሪያ የቤቴን ሰዎች እንድሰናበት ፍቀድ ልኝ” አለ።

⁶²ኢየሱስ ግን፤ “ዕርፍ ጨብጦ ወደ ኋላ የሚመለከት ሰው በከገዘክ መንግሥት የተገባ አይደለም” አለው።

ኢየሱስ ሰባ ሁለቱን ላካቸው

10፥4-12 ተጓ ምብ - ሉቃ 9፥3-5
10፥13-15:21:22 ተጓ ምብ - ማቴ 11፥21-23:25-27
10፥23:24 ተጓ ምብ - ማቴ 13፥16:17

10 ከዚህ በኋላ ጌታ ሌሎች ሰባ ሁለት ሰዎችን መርጦ ሾመ፤ ወደ ሚሂድቦትም ከተማና ቦታ ሁሉ እንዲቀድሙት፤ ሁለት ሁለት አድርጎ ላካቸው፤ ጌታ ለሁለቱም አላቸው፤ “መከሩ ብዙ ነው፤ ሠራተኞች ግን ጥቂት ናቸው፤ ስለዚህ የመከሩ ጌታ ሠራተኞችን ወደ መከሩ ቦታ እንዲልክ ለምኑት። ³እንግዲህ ሂዱ፤ እንደ በጎች በተከሩ ላይ መካከል እልካችኋለሁ። ⁴ከራጅ ወይም ከረጢት፤ ወይም ጫማ አትያዙ፤ በመንገድ ላይም ለማንም ሰላምታ

9፥52 ማቴ10፥5
9፥54 2ኃ71፥10፥12፥ማቴ4፥21
9፥58 ማቴ8፥20
9፥59 ማቴ4፥19
9፥60 ማቴ3፥2
9፥61 1ኃ719፥20
10፥1 ማቴ10፥1፥ማር6፥7፥ሉቃ7፥13፥9፥1፥2፥51፥52
10፥2 ማቴ9፥37፥38፥ዮሐ4፥35
10፥3 ማቴ10፥16

10፥7 1ጢሞ5፥18
10፥8 1ቆሮ10፥27
10፥9 ማቴ3፥2
10፥11 ቀ፥9፥ማቴ10፥14
10፥12 ማቴ10፥15፥ማቴ11፥24
10፥13 ሉቃ6፥24-26፥ራእ1፥3
10፥15 ማቴ4፥13
10፥16 ማቴ10፥40
10፥17 ቀ፥1፥ማር16፥17
10፥18 ኢሳ4፥12፥ማቴ4፥10፥ራእ9፥1፥12፥8፥9
10፥19 ማር16፥18፥ሐሥ28፥3-5
10፥20 ራእ20፥12

አትሰጡ። ⁵“ወደ ማንኛውም ቤት ስትገቡ አስቀድማችሁ፤ ሰላም ለዚህ ቤት ይሁን በሌ፤ ፊየሰላም ሰው በዚያ ካለ፤ ሰላማችሁ ያርፍ በታል፤ አለዚያም ሰላማችሁ ለእናንተው ይመለሳል። ⁷የቀረቡላችሁን ሁሉ እየበላችሁና እየጠጣችሁ በዚያ ቤት ተቀመጡ፤ የሚሠራ ደመወዝ ማግኘት ይገባዎልና። ከአንዱ ቤት ወደ ሌላው ቤት አትዘዋወሩ።

⁸“ወደ ማንኛውም ከተማ ስትገቡ ሰዎቹ ከተቀበላችሁ፤ የቀረቡላችሁን ብሉ። ⁹በዚያ የሚገኙትን በሽተኞች እየፈወሳችሁ፤ ‘የከገዘክ መንግሥት ወደ እናንተ ቀርባለች’ ባሏቸው። ¹⁰ነገር ግን ወደ አንድ ከተማ ገብታችሁ ካልተቀበላችሁ፤ ወደ አደባባይ ውጡና እንዲህ በሉ፤ ¹¹‘በእግራችን ላይ ያለውን የከተማችሁን ትቢያ እንኳ እናራግፍላችኋለን፤ ነገር ግን የከገዘክ መንግሥት እንደ ቀረበች ይህን ዕውቁ።’ ¹²እላችኋለሁ፤ በዚያን ዕለት ከዚያች ከተማ ይልቅ ለሰዶም ቀላል ይሆንላታል።

¹³“ወዮልሽ ኮራዚን! ወዮልሽ ቤተ ሳይዳ! በእናንተ የተደረገው ታምራት በጢርስና በሲዶና ተደርጎ ቢሆን ኖሮ፤ ገና ዱሮ ማቅ ለብሰው፤ ዐመድ ነስንሰው ንስሐ በገቡ ነበር። ¹⁴ነገር ግን በፍርድ ጊዜ ከእናንተ ይልቅ ለጢርስና ለሲዶና ይቀልላቸዋል። ¹⁵አንቺም ቅፍርናሆም፤ ወደ ሰማይ ከፍ ከፍ አልሸን? ወደ ሲኦል ትወርጃለሽ።

¹⁶“እናንተን የሚሰማ እኔን ይሰማል፤ እናንተን የማይቀበል እኔን አይቀበልም፤ እኔንም የማይቀበል የላከኝን አይቀበልም።”

¹⁷ሰባ ሁለቱም ደስ እያላቸው ተመልሰው፤ “ጌታ ሆይ፤ አጋንንት እንኳ በስምህ ተዝልን” አሉት።

¹⁸እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ሰይጣን እንደ መብረቅ ከሰማይ ሲወድቅ አየሁ። ¹⁹እንግዲህ እባቡንና ጊንጡን እንድትረግጡ፤ በጠላትም ጎይል ሁሉ ላይ ሥልጣን ሰጥቻችኋለሁ፤ የሚጉዳችሁም አንዳች ነገር አይኖርም። ²⁰ይሁን እንጂ መናፍስት ስለተዝላችሁ በዚያ ደስ አይበላችሁ፤ ስማችሁ ግን በሰማይ ስለተጻፈ ደስ ይበላችሁ።”

⁵⁴ እንዳንድ ቅጂች ኤልያስ እንዳደረገው ሁሉ የሚለው የላቸውም

⁵⁵ 56 እንዳንድ ቅጂች ገሠጸቸው፤ ⁵⁶ከዚያም ወደ ሌላ መንደር ይሉ ይላሉ። በቀ፥ 55 ላይ በትእምርተ ጥቅሱ ውስጥ የሚገኘው ዐርፍተ ነገር ተአማኒ በሆኑ ብዙ የጥንት ቅጂች ላይ አይገኝም።

⁵¹⁵ ወይም ወደ ጥልቁ

21 በዚያን ጊዜ ኢየሱስ በመንፈስ ቅዱስ ሐሜት አድርጎ እንዲህ አለ፤ “የሰማይና የምድር ጌታ፤ አባት ሆይ፤ ይህን ሁሉ ከጥበበኞችና ከዐዋቂዎች ሰውረህ ለሕፃናት ስለ ገለጥህላቸው አመሰግንሃለሁ፤ አዎን፤ አባት ሆይ፤ ይህ የአንተ በሳ ፈቃድ ሆኖአልና።”

22 ሁሉ ከአባቴ ዘንድ ተሰጥቶኛል፤ ደግሞም ወልድ ማን እንደ ሆነ ከአብ በቀር የሚያውቅ የለም፤ አብ ማን እንደ ሆነም ከወልድ በቀር፤ ወልድም ሊገልጥለት ከሚፈቅደው በቀር የሚያውቅ የለም።”

23 ወደ ደቀ መዛሙርቱም ዘወር ብሎ ለብቻቸው እንዲህ አላቸው፤ “እናንተ የምታዩትን የሚያዩ ዐይኖች ብዙዎን ናቸው፤ 24 እላችኋለሁና፤ ብዙ ነቢያትና ነገሥታት እናንተ የምታዩትን ለማየት ፈልገው አላዩም፤ የምትሰሙትንም ለመስማት ፈልገው አልሰሙም።”

ደጉ ሳምራዊ

10፥25-28 ተጓ ምብ - ማቴ 23፥34-40፤ ማር 12፥28-31

25 እነሆም አንድ ቀን፤ አንድ ሕግ ዐዋቂ ኢየሱስን ሊፈትነው ተነሥቶ፤ “መምህር ሆይ፤ የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ ምን ላድርግ?” አለው።

26 ኢየሱስም፤ “በሕግ የተጻፈው ምን ድን ነው? እንዴትስ ታነበዋለህ?” ሲል መለሰለት።

27 ሰውየውም መልሶ፤ “ጌታ ስምሳክህን በፍጹም ልብህ፤ በፍጹም ነፍስህ፤ በፍጹም ንገሪህና በፍጹም ሐሳብህ ውደድ፤ ባልንጀራህንም እንደ ራስህ ውደድ ይላል” አለው።

28 ኢየሱስም፤ “በትክክል መልሰሃል፤ አንተም እንደዚሁ አድርግ፤ በሕይወት ትኖራለህ” አለው።

29 ሰውየውም ራሱን ጻድቅ ለማድረግ ፈልጎ፤ “ለመሆኑ ባልንጀራዬ ማን ነው?” አለው።

30 ኢየሱስም እንዲህ ሲል መልስ ሰጠው፤ “አንድ ሰው ከኢየሩሳሌም ወደ ኢያሪኮ ሲወርድ በወንበዴዎች እጅ ወደቀ፤ ልብሱንም ገፈው ደበደቡት፤ በሞት አፋፍ ላይ ጥለውት ሄዱ። 31 አንድ ካህን በአጋጣሚ በዚያው መንገድ ተጠቅሞ ሲወርድ አየውና ገለል ብሎ አለፈ። 32 ደግሞም አንድ ሌዋዊ እዚያ ቦታ ሲደርስ አየውና እርሱም ገለል ብሎ አለፈ። 33 አንድ ሳምራዊ ግን እግረ መንገዱን ሲሄድ ሰውየው ወዳለበት ቦታ ደረሰ፤ ባየውም ጊዜ ዐዘነለት፤ 34 ቀርቦም ቀሩሰሎቹ ላይ ዘይትና

10፥21 1ቆ 1፥26-29
10፥22 ማቴ28፥18፤ ዮሐ1፥18
10፥24 1ጴጥ 1፥10-12
10፥25 ማቴ19፥16፤ ሉቃ18፥18
10፥27 ዘሌ19፥18፤ ዘጻ6፥5፤ ማቴ5፥43
10፥28 ሮሜ7፥10
10፥29 ሉቃ16፥15
10፥31 ዘሌ21፥1-3
10፥33 ማቴ10፥5

የወይን ጠጅ አፍሰሶ አሰረለት፤ በራሱም አህያ ላይ አስቀምጦት ወደ እንግዶች ማረፊያ ቤት ወሰደው፤ በዚያም ተንክባክ በው። 35 በማግሥቱም ሁለት ዲናር አውጥቶ ለማረፊያ ቤቱ ባለ ቤት ሰጠና፤ ይህን ሰው ዐደራ አስታመው፤ ከዚህ በላይ የምታወባውንም ወጪ እኔ ስመለስ እከፍልሃለሁ” አለው።

36 “እንግዲህ፤ ከእነዚህ ከሦስቱ በወንበዴዎች እጅ ለወደቀው ሰው ባልንጀራ የሆነው የትኛው ይመስልሃል?”

37 ሕግ ዐዋቂውም፤ “የራራለት ነዋ” አለ። ኢየሱስም፤ “አንተም ሂድና እንዲሁ አድርግ” አለው።

ኢየሱስ በማርታና በማርያም ቤት

38 ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ መንገድ ሲሄዱ፤ ኢየሱስ ወደ አንድ መንደር ገባ፤ ማርታ የተባለች አንዲት ሴትም በቤቷ ተቀበለችው። 39 እርሷም ማርያም የተባለች እናት ነበረቻት፤ ማርያምም ቃሉን እየሰማች በጌታ እግር ሥር ተቀምጣ ነበር። 40 ማርታ ግን በሥራ ብዛት ትባክን ነበርና ወደ እርሱ ቀርባ፤ “ጌታ ሆይ፤ እኅቴ ሥራውን ለእኔ ብቻ ጥላ ስትቀመጥ ዝም ትላለህ? እንድታገዝኝ ንገራት እንጂ” አለችው።

41 ጌታ ግን እንዲህ ሲል መለሰለት፤ “ማርታ፤ ማርታ፤ ስለ ብዙ ነገር ትጨካይላለህ፤ ትዋከባ አለሽም፤ 42 የሚያስፈልገው ግን አንድ ነገር ብቻ ነው፤ ማርያም እኮ የሚሻለውን ድርሻ መርጣለች፤ ይህም ከእርሷ አይወሰድም።”

ኢየሱስ ያስተማረው ጸሎት

11፥2-4 ተጓ ምብ - ማቴ 6፥9-13
11፥9-13 ተጓ ምብ - ማቴ 7፥7-11

11 አንድ ቀን ኢየሱስ በአንድ ስፍራ ይጸልይ ነበር፤ ጸሎቱንም እንደ ጨረሰ፤ ከደቀ መዛሙርቱ አንዱ፤ “ጌታ ሆይ፤ የሐንስ ደቀ መዛሙርቱን ጸሎት እንዳስተማራቸው አንተም መጸለይን አስተምረን” አለው።

2 እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ስትጸልዩ እንዲህ በሉ፤

“አባታችንን ሆይ፤ ስምህ ይቀደስ፤ መንግሥትህ ትምጣ።”

3 የዕለት እንጀራችንን በየዕለቱ ስጠን፤

35 ወይም ሁለት የሰነ ሳንቲሞች
36 አንዳንድ ቅጂዎች የሚያስፈልገው ግን ጥቂት ሰዎች ይላሉ
37 አንዳንድ ቅጂዎች በሰማይ የምትኖር አባታችን ይላሉ
38 አንዳንድ ቅጂዎች ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን ይላሉ

10፥38 ዮሐ11፥1፤ 12፥2
10፥39 ሉቃ8፥35፤ ዮሐ11፥1፤ 12፥3
10፥40 ማር4፥38
10፥41 ማቴ6፥25-34፤ ሉቃ12፥11-22
10፥42 መዝ27፥4
11፥1 ሉቃ3፥21፤ ዮሐ13፥13
11፥2 ማቴ3፥2

ፋቦላችንን ይቅር በለን፤
እኛም የበደሉንን፤ ሁሉ-
ይቅር ብለናልና።
ወደ ፈተናም አታግባን።”
ከክፉው አድነን እንጂ።⁸

⁵ደግሞም እንዲህ አላቸው፤ “ከእናንተ
አንዱ ወዳጅ ቢኖረውና በእኩል ሌሊት
ወደ እርሱ ሄደ፤ “ወዳጄ ሆይ፤ ሦስት እን
ጀራ አበድረኝ፤ ፊንድ ባልንጀራዬ ከመ
ንገድ መጥቶብኝ የማቀርብለት ምንም
ነገር የለኝምና” ብሎ ለመነው እንበል።

⁷“በቤት ውስጥ ያለውም፤ “አታስቸግ
ረኝ፤ በፍ ተቈልፎአል፤ ልጆቼም አብረ
ውኝ ተኝተዋል፤ ከእንግዲህ ተነሥቼ ልስ
ጥህ አልችልም፤ ይለዋልን? ፊንድ ላይህ
ወዳጄ በመሆኑ ተነሥቶ ባይሰጠው እንኳ፤
ስለ ንዝነዛው ብቻ የሚፈልገውን ሁሉ
ይሰጠዋል።

⁹“ስለዚህ እላችኋለሁ፤ ለምኑ ይሰጣች
ኋል፤ ፈልጉ ታገኛላችሁ፤ በር አንኳኩ
ይከፈትላችኋል፤ ¹⁰ምክንያቱም የሚለምን
ሁሉ ይቀበላል፤ የሚፈልገውም ያገኛል፤ በር
ለሚያንኳኳም ይከፈትለታል።

¹¹“ከእናንተ መካከል አባት ሆኖ ሳለ ልጁ፤
ዓሣ ቢለምነው እባብ የሚሰጠው ይኖራ
ልን? ¹²ወይስ ዕንቁላል ቢለምነው ጊንጥ
ይሰጠዋልን? ¹³እናንተ ክፉዎች ሆናችሁ
ሳላችሁ፤ ለልጆቻችሁ መልካም ስጦታን
መስጠት ካወቃችሁበት፤ የሰማዩ አባታ
ችሁ ታዲያ ለሚለምኑት መንፈስ ቅዱ
ስን እንዴት አብልጦ አይሰጥ!”

ጌታ ኢየሱስና ብዴል ዜቡል

11፡14፡15፡17-22፤ 24-26 ተጓ ምብ - ማቴ 12፡22፡24-29፤ 43-45
11፡17-22 ተጓ ምብ - ማር 3፡23-37

¹⁴አንድ ቀን ኢየሱስ ድዳ ጋኔን ያወጣ
ነበር፤ ጋኔኑም ከወጣለት በኋላ ድዳው
ሰው ተናገረ፤ ሕዝቡም ተገረመ። ¹⁵አንዳን
ዶቹ ግን፤ “በአጋንንት አለቃ፤ በብዴል
ዜቡል፤ አጋንንትን ያወጣል” አሉ። ¹⁶አን
ዳንዶቹ ደግሞ ሊፈታተኑት ከሰማይ ምል
ክት እንዲያሳዩቸው ከእርሱ ይፈልጉ ነበር።
¹⁷ኢየሱስ ግን ሐሳባቸውን ዐውቆ እንዲህ
አላቸው፤ “እርስ በርሱ የሚከፋፈል መንግ
ሥት ሁሉ ይጠፋል፤ የሚለያይ ቤትም ይወ
ድቃል። ¹⁸ሰማይም እርስ በርሱ ከተከፋ
ፈለ፤ መንግሥቱ እንዴት ይጸናል? አጋ
ንንትን በብዴል ዜቡል እንደማወጣ ትና
ገራላችሁና። ¹⁹እንግዲህ እኔ አጋንንትን የማ
ወጣው በብዴል ዜቡል ከሆነ፤ ልጆቻችሁ
በማን ያወጧቸው ይሆን? ስለዚህ እነርሱ
ፈራጆች ይሆኑባችኋል። ²⁰እኔ ግን አጋን

11፡4 ማቴ 18፡35፤
26፡41፤ ማር 11፡25፤
ያዕ 1፡13
11፡8 ሉቃ 18፡1-6
11፡9 ማቴ 7፡7
11፡14 ማቴ 32፡33
11፡15 ማቴ 9፡34፤
ማር 3፡22
11፡16 ማቴ 12፡38
11፡17 ማቴ 9፡4
11፡18 ማቴ 4፡10
11፡20 ዘፀ 19፡
ማቴ 3፡2

ንትን የማወጣው በከግዚአብሔር ጣት ከሆነ፤
የከግዚአብሔር መንግሥት ወደ እናንተ እንደ
መጣች ዕውቁ።

²¹“ብርቱ ሰው በሚገባ ታጥቆ ቤቱን ከጠ
በቀ፤ ንብረቱ በሰላም ይቀመጣል። ²²ነገር
ግን ይበልጥ ብርቱ የሆነ ሰው መጥቶ ካጠ
ቃውና ካሸነፈው ታምኖበት የነበረውን
ትጥቁን ያስፈታዋል፤ ምርኮውንም ወስዶ
ለሌሎች ያካፍላል።

²³“እኔ ጋር ያልሆነ ይቃወመኛል፤ ከእኔ
ጋር የማይሰበስብም ይበትናል።

²⁴“ርኩስ መንፈስ ከሰው ሲወጣ ዕረ
ፍት ፍለጋ ውሃ በሌለበት ስፍራ ይንከራ
ተታል፤ ሳያገኝም ሲቀር፤ ወደ ወጣብት
ቤቱ እመለሳለሁ ይላል። ²⁵ሲመለስም ቤቱ
ተጠራርጤና ተስተካክሎ ያገኘዋል። ²⁶ከዚ
ያም በኋላ ሄዶ ሌሎች ከእርሱ የከፋ
ሰባት አጋንንት ይዞ ይመጣል፤ ገብተውበ
ትም በዚያ ይኖራሉ፤ ለዚያ ሰው ከመጀ
መሪያው ይልቅ የኋለኛው ሁኔታ የከፋ
ይሆንበታል።

²⁷ኢየሱስ ይህን እየተናገረ እያለ፤ ከሕዝቡ
መካከል አንዲት ሴት ድምፅዋን ከፍ አድ
ርጋ፤ “የተሸከመችህ ማሕፀንና የጠባሃ
ቸው ጡቶች ብፁዓን ናቸው” አለችው።

²⁸እርሱ ግን፤ “ብፁዓን የከግዚአብሔርን
ቃል ሰምተው የሚታዘዙት ናቸው” አለ።

የዮናስ ምልክትነት

11፡29-32 ተጓ ምብ - ማቴ 12፡39-42

²⁹ብዙ ሕዝብ እየተሰበሰበ በሄደ ጊዜ
ኢየሱስ እንዲህ ይል ጀመር፤ “ይህ ትው
ልድ ክፉ ነው፤ ታምራዊ ምልክት ይፈ
ልጋል፤ ነገር ግን ከዮናስ ምልክት በስተ
ቀር ሌላ አይሰጠውም። ³⁰ምክንያቱም
ዮናስ ለነነዌ ሰዎች ምልክት እንደ ሆናቸው
የሰው ልጅም ለዚህ ትውልድ ምልክት
ይሆናል። ³¹የደቡብ ንግሥት በፍርድ ጊዜ
ከዚህ ትውልድ ጋር ተነሥታ ትፈርድባ
ቸዋለች፤ እርሷ የሰሎሞንን ጥበብ ለመስማት
ከምድር ዳርቻ መጥታለችና፤ እነሆ፤ ከሰ
ሎሞን የሚበልጥ እዚህ አለ። ³²የነነዌ ሰዎ
ችም በፍርድ ጊዜ ከዚህ ትውልድ ጋር
ተነሥተው ይፈርዱበታል፤ እነርሱ የዮና
ስን ስብከት ሰምተው ንስሐ ገብተዋልና፤
እነሆ፤ ከዮናስ የሚበልጥ እዚህ አለ።

11፡23 ማቴ 12፡30፤
ማር 9፡40፤ ሉቃ 9፡50
11፡26 2ጴጥ 2፡20
11፡27 ሉቃ 23፡29
11፡28 ምጻ 8፡32፤
ሉቃ 6፡47፤ 8፡21፤
ዮሐ 14፡21፤
ዕብ 4፡12
11፡29 ቀ፡16፤
ዮና 1፡17፤ ማቴ 12፡38
፤ 16፡4
11፡31 1፡10፤ 1፡11፤
2ዜያ 9፡1
11፡32 ዮና 3፡5

²⁴ አንዳንድ ቅጂዎች በእኛ ላይ ገጠላት የሠፍትን ይላሉ።
²⁵ አንዳንድ ቅጂዎች ከከተው አድገን እንጂ የሚለው የላቸውም።
²⁶ ወይም ስለ ብዙ ልመናው
²⁷ አንዳንድ ቅጂዎች ዳቦ ቢለም፤ ድንጋይ የሚሰጠው አለን?
የሚል አላቸው።
²⁸ ግሪኩ ብዴል ወይም ብዴል ይላል፤ እንዲሁም
ፋ፣ 18፡19 ይመ
²⁹ ወይም ከፋ

የሰውነት መብራት

11፡34፡35 ተጓ ምብ - ማቴ 6፡22፡23

33። መብራት አብርቶ በሰው ሰታ ወይም ከእንቅብ በታች የሚያስቀምጥ ማንም የለም፤ ይልቁን የሚገቡ ሰዎች ብርሃኑን እንዲያዩ በመቅረዝ ላይ ያስቀምጠዋል።
 34 የሰውነት ብርሃን ዐይን ናት፤ ዐይን ሆኖ ስትሆን መላ ሰውነትህ ብሩህ ይሆናል፤ ዐይንህ ታማሚ ከሆነች ግን መላ ሰውነትህ የጨለመ ይሆናል።
 35 ስለዚህ በውስጥህ ያለው ብርሃን ጨለማ እንዳይሆን ተጠንቀቅ።
 36 እንግዲህ ሰውነትህ ሁሉ ብሩህ ከሆነና የጨለመ የሰውነት ክፍል ከሌለበት፣ የሰውነትህ ሁለንተና መብራት በወገገታው ያበራልህ ያህል ይደምቃል።”

ስድስት ዐይነት ወዮታ

37 ኢየሱስ ንግግሩን እንደ ጨረሰ፣ አንድ ፈሪሳዊ ከእርሱ ጋር ምግብ እንዲበላ ጋብ ዘው፤ እርሱም አብሮት ገብቶ በማእድ ተቀመጠ።
 38 ፈሪሳዊውም ኢየሱስ ከምግብ በፊት እጁን እንዳልታጠበ ባየ ጊዜ ተደነቀ።

39 ጌታም እንዲህ አለው፤ “አሁን እናንተ ፈሪሳውያን የጽዋውንና የወጭቱን ውጫዊ ክፍል ታጸዳላችሁ፤ ውስጣችሁ ግን በስስትና በክፋት የተሞላ ነው።
 40 እናንተ ሞኞች፣ የውጫውን የፈጠረ የውስጡንም አልፈጠረም? ፋሪሳዊ ግን በውስጥ ያለውን ምጽዋት አድርጋችሁ ስጡ፤ በዚህ ጊዜ ሁሉም ንጹሕ ይሆንላችኋል።

42 እናንተ ፈሪሳውያን ግን ወዮላችሁ፤ ከአዝሙድና ከጤና አዳም እንዲሁም ከአትክልት ሁሉ ዐሥራት ታወጣላችሁ፤ ሆኖም ፍትሕንና እግዚአብሔርን መውደድ ቸልትላላችሁ፤ ነገር ግን ያንን ሳትተዉ ይኸኛውን ማድረግ በተገባችሁ ነበር።

43 እናንተ ፈሪሳውያን ወዮላችሁ በምክራብ የክብር መቀመጫ፤ በገበያ መካከልም እጅ መሥጣትን ትወዳላችሁና።

44 “ሰዎች ሳያውቁ በላዩ የሚሄዱበትን የተሰወረ መቃብር ስለምትመስሉ፣ ወዮላችሁ”።

45 ከሕግ ዐዋቂዎች አንዱ መልሶ “መምህር ሆይ፤ እንዲህ ስትናገር እኮ እኛንም መስደብህ ነው” ሲል መለሰለት።

46 ኢየሱስም እንዲህ አለ፤ “እናንተ ሕግ ዐዋቂዎችም ደግሞ ወዮላችሁ፤ ሰዎች ሊሸከሙ የማይችሉትን ከባድ ሽክምታ ታሸክማላችሁ፤ እናንተ ራሳችሁ ግን በጣታችሁ እንኳ አትነገሩትም።

47 “አባቶቻችሁ የገደሏቸውን የነቢያትን መቃብር ስለምታበጃጁ፣ ወዮላችሁ፤
 48 እንግዲህ የአባቶቻችሁን ሥራ የምታጸኑ ምስክር

11፡33 ማቴ5፡15
 11፡37 ሉቃ7፡36፤ 14፡1
 11፡38 ማቴ7፡34
 11፡39 ማቴ23፡25፤ 26፡ግር7፡20-23፤ ሉቃ7፡13
 11፡40 ሉቃ12፡20፤ 1ቆሮ15፡36
 11፡41 ሉቃ12፡33፤ ሐሥ10፡15
 11፡42 ዘጻ6፡5፤ ማቴ6፡8፤ ማቴ23፡23፤ ሉቃ18፡12
 11፡43 ማቴ23፡6፤ ሉቃ14፡7፤ 20፡46
 11፡44 ማቴ23፡27
 11፡45 ማቴ22፡35
 11፡46 ማቴ23፡4

ሮች ናችሁ፤ እነርሱ ነቢያትን ገደሉ፣ እና ንተም መቃብራቸውን ታበጃጃላችሁ።
 49 ስለዚህም የእግዚአብሔር ጥበብ እንዲህ አለች፤ “ነቢያትንና ሐዋርያትን እልክላቸዋለሁ፤ እነርሱ አንዳንዶቹን ይገድላሉ፤ ሌሎችንም ያሳድዳሉ።”
 50 ስለዚህ ይህ ትውልድ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ስለፈሰሰው፣ ስለ ነቢያት ሁሉ ደም ተጠያቂ ነው፤
 51 ከአቤል ደም ጀምሮ፣ በመሠዊያውና በቤተ መቅደሱ መካከል እስከ ፈሰሰው እስከ ዘካርያስ ደም ድረስ ይፈሰግበታል፤ አዎን፣ እላችኋለሁ፤ ይህ ትውልድ ለዚህ ተጠያቂ ነው።
 52 እናንተ ሕግ ዐዋቂዎች ወዮላችሁ፤ የሰውነትን መክፈቻ ነጥቃችሁ ወስዳችኋልና፤ እናንተ ራሳችሁ አልገባችሁበትም፤ የሚገቡትንም ከልክላችኋል።”

53 ኢየሱስ ከዚያ ከወጣ በኋላ፣ ጸሐፍትና ፈሪሳውያን ክፉኛ ይቃወሙትና በጥያቄም ያዋክቡት ጀመር፤
 54 ከአፉ በሚወጣውም ቃል ሊያጠምዱት ያደቡ ነበር።

የማስጠንቀቂያና የማበረታቻ ቃላት

12፡2-9 ተጓ ምብ-ማቴ 10፡26-33

12 በዚያን ጊዜ፣ በብዙ ሺህ የሚቆጠር ሕዝብ እርስ በርስ እስኪረጋገጥ ድረስ ተሰብስቦ ሳል፣ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ ይል ጀመር፤ “ከፈሪሳውያን እርሾ ተጠንቀቁ፤ ይህም ግብዝነት ነው።
 2 የማይገለጥ የተሸፈነ፣ የማይታወቅ የተሰወረ ምንም የለም።
 3 ስለዚህ በጨለማ ያወራችሁት ሁሉ በብርሃን ይሰማል፤ በእልፍኝም ውስጥ በጆሮ ያንሸካሸካችሁት በሰገነት በይፋ ይነገራል።

4 “ወዳጆቼ ሆይ፤ እላችኋለሁ ሥጋን የሚገድሉትን፣ ከዚያ ወዲያ ግን ምንም ማድረግ የማይችሉትን አትፍሩ።
 5 ነገር ግን መፍራት የሚገባችሁን አሳያችኋለሁ፤ ከገደለ በኋላ ወደ ገሃነም ለመጣል ሥልጣን ያለውን እርሱን ፍሩት፤ አዎን፤ እርሱን ፍሩት እላችኋለሁ።
 6 አምስት ድንብጦች በዐሥር ሳንቲም፣ ይሸጡ የለምን? ይሁን እንጂ ከእነርሱ አንዱ እንኳ በእግዚአብሔር ዘንድ አትዘነጋም።
 7 የእናንተ የራሳችሁ ጠጉር ሁሉ እንኳ የተቆጠረ ነው፤ እንግዲህ አትፍሩ፤ ከብዙ ድንብጦች የበለጠ ዋጋ አላችሁ።

8 “እላችኋለሁ፤ በሰው ፊት ለሚመስክርልኝ ሁሉ የሰው ልጅ ደግሞ በእግዚአብሔር መላእክት ፊት ይመስክርላታል።
 9 በሰው ፊት የሚክደኝም በእግዚአብሔር መላእክት

11፡48 ማቴ23፤ 29-32፤ ሐሥ7፡51-53
 11፡49 ማቴ23፡24፤ 1ቆሮ1፡24፡30፤ ቁላ2፡3
 11፡52 ማቴ23፡13
 11፡54 ማቴ12፡10
 12፡1 ማቴ16፡6፤ 11፡12
 12፡2 ማቴ4፡22
 12፡4 ዮሐ15፡14፤ 15
 12፡5 ዕብ10፡31
 12፡7 ማቴ10፡30፤ 12፡12
 12፡8 ሉቃ15፡10

41 ወይም ያላችሁን
 46 ግሪኩ ሁለት እሳሪያ ይላል

ፊት ይካዳል።¹⁰ በሰው ልጅ ላይ የማቃለል ቃል የሚሰነዘር ሁሉ ይሰረይለታል፤ መንፈስ ቅዱስን የሚሳደብ ግን አይሰረይለትም።

¹¹ “ሰዎች ይዘው ወደ ምክራብ፣ ወደ ገዥዎችና ወደ ባለ ሥልጣናት ባቀረቧቸው ጊዜ፣ እንዴት ወይም ምን እንደምትመልሱ አትጨነቁ፤ ¹² በዚያ ሰዓት መንፈስ ቅዱስ መናገር የሚገባችሁን ያስተምራችኋልና።”

የሀብታሙ ሰው ሞኝነት

¹³ ከሕዝቡም መካከል አንድ ሰው፣ “መምህር ሆይ፣ ወንድሜ ውርስ እንዲያካፍለኝ ንገረው” አለው።

¹⁴ እያሉትም፣ “አንተ ሰው፣ በእናንተ ላይ ፈራጅ ወይም ዳኛ ያደረገኝ ማነው?” አለው። ¹⁵ ደግሞም፣ “የሰው ሕይወቱ በሀብቱ ብዛት የተመሠረተ ስላልሆነ፣ ተጠንቀቁ፤ ከስግብግብነትም ሁሉ ራሳችሁንም ጠብቁ” አላቸው።

¹⁶ ቀጥሎም እንዲህ ሲል ምሳሌ ነገራቸው፣ “ዕርሻው እጅግ ፍሬያማ የሆነች ለት አንድ ሀብታም ነበረ፤

¹⁷ ይህም ሰው፣ ምርቴን የማከማቸብት ስፍራ ስለሌለኝ ምን ላድርግ? ብሎ በልቡ አሰበ።

¹⁸ “እንዲህም አለ፣ እንደዚህ አድርጋለሁ፤ ያሉኝን ጉተራዎች አፈርስና ሌሎች ሰፋ ያሉ ጉተራዎች እውራረሁ፤ በዚያም ምርቴንና ንብረቴንም ሁሉ አከማቻለሁ፤ ¹⁹ ነፍሴንም፣ “ነፍሴ ሆይ፣ ለብዙ ዘመን የሚበቃሽ ሀብት አከማቸኛልሻለሁ፤ እንግዲህ ዕረፈ፤ ብዩ፣ ጠጪ፣ ደስም ይበልሽ” እላታለሁ።

²⁰ “እገዛኩከከኔ ግን፣ አንተ ሞኝ፣ ነፍሴን በዚህች ሌሊት ከአንተ ሊውስዱ ይፈልጋታል፤ እንግዲህ፣ ለራሴህ ያከማቸኛው ለማን ይሆናል? አለው።

²¹ “ስለዚህ ለራሱ ሀብት የሚያከማች፣ ዳሩ ግን በእገዛኩከኔ ዘንድ ሀብታም ያልሆነ ሰው መጨረሻው ይኸው ነው።”

አትጨነቁ

12፡23-31 ተጓ ምብ - ማቴ 6፡25-33

²² ከዚያም እያሉት ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አለ፣ “ስለዚህ እላችኋለሁ፣ ስለ ሕይወታችሁ ምን እንደምትበሉ፣ ወይም ስለ ሰውነታችሁ ምን እንደምትለብሱ አትጨነቁ፤ ²³ ሕይወት ከምግብ፣ ሰውነትም ከልብስ ይበልጣልና። ²⁴ ቁራዎችን ተመልከቱ፣ አይዘሩም፤ አያጭዱም፤ ማከማቻ ወይም ጉተራ የላቸውም፤ እገዛኩከኔ ግን ይመጣቸዋል። እናንተም ከወፍች እጅግ ትበ

12፡10 ማቴ8፡20፣ 12፡31፡32፣ 1ዮሐ5፡16
12፡11 ማቴ10፡17፣ 19፡ሉቃ21፡12፡14
12፡12 ዘ04፡12፣ ማቴ10፡20፣13፡11፣ ሉቃ21፡15
12፡15 ኢዮ20፡20፣ 31፡24፣መዝ62፡10
12፡20 ኢዮ27፡8፣ መዝ39፡6፡9፡10፣ ኤር17፡11፣ ሉቃ11፡40
12፡21 ቍ33
12፡24 ኢዮ38፡41፣ መዝ147፡9

ልጡ የለምን? ²⁵ ለመሆኑ፣ ከእናንተ ተጨነቆ በዕድሜው ላይ አንድ ሰዓት መጨመር የሚችል ማነው?” ²⁶ እንግዲህ ቀላሉን ነገር እንኳ ማድረግ የማትችሉ ከሆነ፣ ስለ ሌላው ነገር ለምን ትጨነቃላችሁ?

²⁷ “እስቲ አበቦች እንዴት እንደሚያድጉ ተመልከቱ፤ አይለፉም፤ አይፈትሉም፤ ነገር ግን እላችኋለሁ፤ ሰሎሞን እንኳ በዚያ ሁሉ ክብሩ ከእነርሱ እንደ አንዱ አልለበሰም። ²⁸ እንግዲህ እገዛኩከኔ ዛሬ ታይቶ ነገ ወደ እሳት የሚጣለውን የሚዳ ሣር እንዲህ የሚያለብስ ከሆነ፣ እናንተ እምነት የጉደላችሁ፣ እናንተንም እንዴት አብልጦ አያለብላችሁም? ²⁹ ስለዚህ ምን እንደምትበሉና ምን እንደምትጠጡ በመሻት ልባችሁ አይጨነቁ፤ ³⁰ ይህንም በዓለም ያለ ሕዝብ ሁሉ ይፈልጋል፤ አባታችሁ እኮ ይህ ሁሉ እንደሚያስፈልጋችሁ ያውቃል። ³¹ ይልቁንስ የእገዛኩከኔን መንግሥት ፈልጉ፤ ይህም ሁሉ በተጨማሪ ይሰጣችኋል።

³² “እናንተ አነስተኛ መንጋ የሆናችሁ መንግሥትን ሊሰጣችሁ የአባታችሁ መልካም ፈቃድ ነውና አትፍሩ፤ ³³ ያላችሁን ሽጡና ለድኸች ስጡ፤ ሌባ በማይሰርቅ በት፣ ብል በማይበላበት፣ በማያረጅ ከረጢት የማያልቅ ንብረት በሰማይ አከማቸው፤ ³⁴ ልባችሁ፣ ንብረታችሁ ባለበት ቦታ ይሆናልና።

ነቅቶ መጠበቅ

12፡35፡36 ተጓ ምብ - ማቴ 251-13፣ ማር 13፡33-37
12፡39፡40፣ 42-46 ተጓ ምብ - ማቴ 24፣ 43-51

³⁵ “በአጭር ታጥቃችሁ ተዘጋጁ፤ መብራታችሁም የበራ ይሁን፤ ³⁶ ጌታቸው ከሰርግ ግብግብ እስኪመለስ እንደሚጠበቁና መጥቶም በር ሲያንኳኳ ወዲያው ለመክፈት ዝግጁ የሆኑ ሰዎችም ምሰሉ። ³⁷ ጌታቸው በሚመጣበት ጊዜ ነቅተው የሚያገኛቸው አገልጋዮች ብፁዓን ናቸው፤ እውነት እላችኋለሁ፤ ጌታቸውም በአጭር ይታጠቃል፤ በማእድ ያስቀምጣቸዋል፤ ቀርቦም ያስተናግዳቸዋል። ³⁸ ከሌሊቱ በሁለተኛውም ሆነ በሦስተኛው ክፍል መጥቶ እንደዚያው ነቅተው ቢያገኛቸው፣ እነዚያ አገልጋዮች ብፁዓን ናቸው። ³⁹ ይህን ግን ዕውቁ፤ ሌባ በምን ሰዓት እንደሚመጣ የቤቱ ባለቤት ቢያውቅ ኖሮ፣ ቤቱ ሲቈፈር ዝም ብሎ ባላየ ነበር። ⁴⁰ እናንተም ተዘጋጅታችሁ ጠብቁ፤ የሰው ልጅ ባሳሰባችሁት ሰዓት ይመጣልና።”

⁴¹ ጴጥሮስም፣ “ጌታ ሆይ፣ ይህን ምሳሌ የምትናገረው ለእኛ ብቻ ነው ወይስ ለሁሉም ጭምር ነው?” አለው።

²⁵ ወይም በቆሞቱ ላይ አንድ ስንዝር

12፡27 1ዮዘ10፡4-7
12፡28 ማቴ6፡30
12፡30 ማቴ6፡8፣ ሉቃ6፡36
12፡31 ማቴ6፡3፡2፣ 19፡29
12፡32 ማቴ14፡27፣ 25፡34
12፡33 ማቴ6፡20፣ ሐሥ2፡45፣ ዮሐ5፡2
12፡34 ማቴ6፡21
12፡37 ማቴ20፡28፣ 24፡42፡46፣25፡13
12፡39 ማቴ6፡19፣ 1ተሰ5፡2፣2ኡተ3፡10፣ ፆላ3፡3፣ 16፡15
12፡40 ማር13፡33፣ ሉቃ21፡36

⁴²ጌታም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “እንግዲህ፤ ምግባቸውን በተገቢው ጊዜ እንዲሰጣቸው ጌታው በቤተ ሰዎቹ ላይ የሚሾመው ታማኝና ብልህ መጋቢ ማነው? ⁴³ጌታው ሲመለስ እንዲህ ሲያደርግ የሚያገኘው አገልጋይ እርሱ ብዕሶ ነው። ⁴⁴እውነት እላችኋለሁ፤ ባለው ንብረት ሁሉ ላይ ይሾመዋል። ⁴⁵ዳሩ ግን ያ አገልጋይ፤ ጌታዬ ቶሎ አይመጣም፤ ይዘገያል፤ ብሎ ቢያስብና ወንድና ሴት አገልጋዮችን ቢደበድብ፤ ደግሞ እንዳሻው መብላት፤ መጠጣትና መስከር ቢጀምር፤ ⁴⁶የዚያ አገልጋይ ጌታ ባላሰበው ቀንና ባልጠረጠረው ሰዓት ይመጣበታል፤ ስለዚህ ይቈራርጠዋል፤ ዕድል ፈንታውንም ከማያምኑ ጋር ያደርጋል።

⁴⁷“የጌታውን ፍላጎት እያወቀ የማይዘጋጅና ፈቃዱን የማያደርግ አገልጋይ እርሱ ክፉኛ ይገረፋል። ⁴⁸ነገር ግን ይህን ያላወቀና የሚያስገርፈውን ያህል ብቻ ያደረገ አገልጋይ በመጠኑ ይገረፋል። ብዙ ከተሰጠው ሁሉ ብዙ ይፈለግበታል፤ ብዙ ዐደራ ከተቀበለም ብዙ ይጠበቅበታል።

ሰላም ሳይሆን መለያየት

12፡51-53 ተጻ ምብ - ማቴ 10፡34-36

⁴⁹“እኔ የመጣሁት በምድር ላይ እሳት ለመለኩስ ነው፤ አሁኑኑ ቢቀጣጠል ምንኛ ደስ ባለኝ! ⁵⁰ነገር ግን የምጠመቀው ጥምቀት አለኝ፤ እስኪፈጸምም ድረስ እንዴት ተጨንቄአለሁ? ⁵¹በምድር ላይ ሰላምን ለማምጣት የመጣሁ ይመስላችኋል? አይደለም፤ እላችኋለሁ፤ እኔ የመጣሁት ለመለያየት ነው። ⁵²ከአሁን ጀምሮ እርስ በርስ የተለያዩ በአንድ ቤተ ሰብ ውስጥ አምስት ሰዎች ይኖራሉ፤ ሁለቱ በሦስቱ ላይ፤ ሦስቱም በሁለቱ ላይ ተነሥተው ይለያያሉ። ⁵³አባት በወንድ ልጁ ላይ፤ ወንድ ልጅም በአባቱ ላይ፤ እናት በሴት ልጇ ላይ፤ ሴት ልጅም በእናቷ ላይ፤ አማት በምራቷ ላይ፤ ምራቷም በአማቷ ላይ ተነሥተው ይለያያሉ።”

ዘመናትን መመርመር

⁵⁴ደግሞም ለሕዝቡ እንዲህ አለ፤ “ደመና በምዕራብ በኩል ሲወጣ ስታዩ ወዲያው፤ ዝናብ ሊመጣ ነው ትላላችሁ፤ እንደዚያም ይሆናል። ⁵⁵የደቡብ ነፋስም ከደቡብ በኩል ሲነፍስ፤ ቀኑ ሞቃት ይሆናል ትላላችሁ፤ እንደዚያም ይሆናል። ⁵⁶እናንት ግብዛቶች፤ የምድሩንና የሰማይን መልክ መመርመር ታውቁበታላችሁ፤ ታዲያ ይህን የአሁኑን ዘመን መመርመር እንዴት ተሳናችሁ? ⁵⁷“ታዲያ ራሳችሁ ትክክለኛ የሆነውን

12፡42 ሉቃ7፡13
12፡46 ቍ40
12፡47 ዘጸ25፡2
12፡48 ዘሌ5፡17፤ ዘጥ15፡27-30
12፡50 ማር10፡38፤ ዮሐ19፡30
12፡53 ማክ7፡6፤ ማቴ10፡21
12፡54 ማቴ16፡3

ነገር ለምን አትፈርዱም? ⁵⁸ከባላጋራ ጋር ወደ ዳኛ ፊት ለመቅረብ ስትሄድ፤ ገና በመንገድ ላይ ሳለህ ለመታረቅ ጥረት አድርግ፤ አለበለዚያ ጉትቶ ወደ ዳኛው ይወስድሃል፤ ዳኛውም ለመከፋፈል አሳልፎ ይሰጥሃል፤ መከፋፈልም ወደ ወህኒ ይጥልሃል፤ ⁵⁹እልሃለሁ፤ የመጨረሻዎን ሳንተም፤ እስክትከፍል ድረስ ከዚያ አትወጣም።

የንስሐ ጥሪ

13 በዚህ ጊዜ መጥተው፤ ጲላጦስ ደግሞ ገባውን ከመሥዋዕታቸው ጋር ስለደባለቀው ስለገለገሉ ሰዎች ያወሩለት ሰዎች በዚያ ነበሩ። ²እርሱም እንዲህ መለሰላቸው፤ “ታዲያ እነዚህ የገለገሉ ሰዎች ይህ ሥቃይ የደረሰባቸው ከሌሎቹ የገለገሉ ሰዎች ሁሉ ይልቅ ኅጢአተኞች ስለ ነበሩ ይመስላችኋል? ³አይደለም እላችኋለሁ፤ ንስሐ ካልገባችሁ ሁላችሁ እንደዚሁ ትጠፋላችሁ። ⁴ወይም ደግሞ በሰሊሆም ግንብ ተንደባቸው የሞቱት ዐሥራ ስምንት ሰዎች በኢየሩሳሌም ከሚኖሩት ሰዎች ሁሉ ይልቅ በደለኞች ስለ ነበሩ ይመስላችኋል? ⁵አይደለም፤ እላችኋለሁ፤ ንስሐ ካልገባችሁ ሁላችሁ እንደዚሁ ትጠፋላችሁ።”

⁶ደግሞም እንዲህ ሲል ይህን ምሳሌ ተናገረ፤ “አንድ ሰው በወይኑ ዕርሻ ቦታ የተተከለች አንዲት የበለሰ ተክል ነበረችው፤ እርሱም ፍሬ ሊፈልግባት መጥቶ ምንም አላገኘም። ⁷የወይን አትክልት ሠራተኛው ንም፤ “እነሆ፤ ፍሬ ለማግኘት ልፈልግባት ሦስት ዓመት ወደዚህች በለስ መጥቼ ምንም አላገኘሁም፤ ስለዚህ ቍረጣት፤ ለምን ዐፈሩን በከንቱ ታሟጥጣለች?” አለው።

⁸“እርሱ ግን እንዲህ ሲል መለሰለት፤ ጌታ ሆይ፤ ዙሪያዎን እስክኩተኩትላትና ፍግ እስከማደርግላት ድረስ ለዘንድሮ ብቻ ተዋት፤ ⁹ለከርሞ ካፈራች መልካም ነው፤ አለበለዚያ ትቈርጣታለህ።”

አንዲት ጉባጣ ሴት በሰንበት ቀን ተፈወሰች

¹⁰ኢየሱስ በሰንበት ቀን በአንድ ምክራብ ያስተምር ነበር። ¹¹በዚያም የድካም መንፈስ ዐሥራ ስምንት ዓመት ሙሉ አካለ ስንኩል ያደረጋት አንዲት ሴት ነበረች፤ እርሷም ከመገሩባባ የተነሣ ፈጽሞ ቀና ማለት አትችልም ነበር። ¹²ኢየሱስም ባዩት ጊዜ ጠራትና፤ “አንቺ ሴት፤ ከሕመምሽ ነጻ ወጥተሻል” አላት፤ ¹³እጁንም በላይዋ ጫነ፤ እርሷም ወዲያው ቀጥ ብላ ቆመች፤ ስግዚሱከቤርግም አመሰገነች።

¹⁴የምክራቡ አለቃ ግን፤ ኢየሱስ በሰንበት

12፡58 ማቴ5፡25
12፡59 ማቴ5፡26፤ ማር12፡42
13፡1 ማቴ27፡2
13፡2 ዮሐ9፡2፤3
13፡4 ዮሐ9፡7፤11
13፡5 ማቴ3፡2፤ ሐሥ 23፡38
13፡6 ኢሳ5፡2፤ ኤር8፡13፤ ማቴ21፡19
13፡7 ማቴ3፡10
13፡10 ማቴ4፡23
13፡11 ቍ4፡16
13፡13 ማር5፡23
13፡14 ዘፀ20፡9፤ ማቴ12፡2፤ ማር5፡22
13፡15 ሉቃ14፡5

⁵⁹ ግሪኩ ልጥጥ ይላል

ቀን ስለ ፈወሰ ተቈጥቶ ሕዝቡን፤ “ሥራ ሊሠራባቸው የሚገባ ስድስት ቀናት አሉ፤ ስለዚህ በእነዚያ ቀናት እየመጣችሁ ተፈወሱ እንጂ በሰንበት ቀን አይደለም” አላቸው።

15ጌታም መልሶ እንዲህ አለው፤ “እናንተ ግብዥ፣ ከእናንተ መካከል አንድ ሰው በሬውን ወይም አህያውን በሰንበት ቀን ከማደራየው ፈትቶ ውሃ ሊያጠጣ ይወስደው የለምን? 16ታዲያ፣ ይህች ሴት የአብርሃም ልጅ ሆና ሳለች ዐሥራ ስምንት ዓመት ሙሉ በሰይጣን ታስራ ስትኖር፣ ከዚህ እስራት በሰንበት ቀን መፈታት አይገባትምን?”

17ይህን በተናገረ ጊዜ ተቃዋሚዎቹ ሁሉ ዐፈሩ፤ ሕዝቡ ሁሉ ግን እርሱ ባደረገው ድንቅ ሥራ ሁሉ ደስ አላቸው።

የሰናፍጭ ቅንጣትና የእርሾ ምሳሌ

13፡18-19 ተጓ ምብ - ማር 4፡30-32
13፡18-21 ተጓ ምብ - ማቴ 13፡31-33

18ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ “የስግዚ ስብሐቱ መንግሥት ምን ትመስላለች? ከምን ጋር ላመሳስላት? 19አንድ ሰው ወስዶ በዕርሻው ውስጥ የዘራትን የሰናፍጭ ቅንጣት ትመስላለች፤ አድጋ ዛፍ ሆነች፤ የሰማይ ወፎችም በቅርንጫፎቿ ላይ ሰፈሩ።”

20ደግሞም እንዲህ አለ፤ “የስግዚ ስብሐቱን መንግሥት ከምን ጋር ላመሳስላት? 21አንዲት ሴት ወስዳ በሙሉ እስኪሆነ ድረስ በዛ ካለ ጭቁት ጋር የደባለቀችውን እርሾ ትመስላለች።”

ጠባቢ በር

22ከዚያ በኋላ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም እያመራ ሳለ፣ በሚያልፍባቸው ከተሞችና መንደሮች እያስተማረ ያልፍ ነበር። 23አንድ ሰውም ቀርቦ፣ “ጌታ ሆይ፣ የሚድኑት ጥቂት ሰዎች ብቻ ናቸውን?” አለው።

እርሱም እንዲህ አላቸው፤ 24“በጠባቢ በር ለመግባት ተጣጣሩ፤ እሳችኋለሁ፤ ብዙዎች ለመግባት ይፈልጋሉ ነገር ግን አይሆንላቸውም፤ 25የቤቱ ባለቤት ተነሥቶ በሩን ከቆለፈ በኋላ በውጭ ቆማችሁ፤ ጌታ ሆይ፤ ክፈትልን እያላችሁ በሩን ማንኳኳት ትጀምራላችሁ።

“እርሱ ግን፣ ማን እንደ ሆናችሁና ከየት እንደ መጣችሁ አላውቅም ብሎ ይመልስ ላችኋል።

26“እናንተም፣ ከአንተ ጋር አብረን በልተናል፣ ጠጥተናል፤ በአደባባይችንም አስተምረሃል ትላላችሁ።

27“እርሱም፣ እሳችኋለሁ፤ ማን እንደሆናችሁና ከየት እንደመጣችሁ አላውቅም፤

13፡16 ማቴ 4፡10፣ ሉቃ 3፡8
13፡17 ኢ 4፡66፣5
13፡18 ማቴ 3፡2፣ 13፡24
13፡19 ማቴ 13፡32፣ ሉቃ 17፡6
13፡21 1ቆሮ 5፡6
13፡22 ሉቃ 9፡51
13፡24 ማቴ 7፡13
13፡25 ማቴ 7፡23፣ 25፡10-12

እናንት ዐመፀኞች ሁሉ ከእኔ ራቁ ይላል። 28“አብርሃምን፣ ይስሐቅንና ያዕቆብን፣ ነቢያትንም ሁሉ በስግዚ ስብሐቱ መንግሥት ውስጥ ስታዩ፣ እናንተ ግን ወደ ውጭ ተጥላችሁ ስትቀሩ በዚያን ጊዜ ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ይሆናል። 29ሰዎች ከምሥራቅ፣ ከምዕራብ፣ ከሰሜንና ከደቡብ መጥተው በስግዚ ስብሐቱ መንግሥት በማእድ ይቀመጣሉ። 30እነሆ፣ ከኋለኞች መካከል ፊተኞች የሚሆኑ፣ ከፊተኞች መካከልም ኋለኞች የሚሆኑ አሉ።”

ኢየሱስ ስለ ኢየሩሳሌም ዐዘነ

13፡34፡35 ተጓ ምብ - ማቴ 23፡37-39
13፡34፡35 ማሞ - ሉቃ 19፡41

31በዚያን ጊዜ ከፈሪሳውያን አንዳንዶች መጥተው፣ “ሂሮድስ ሊገድልህ ስለሚፈልግ ተነሥተህ ከዚህ ሂድ” አሉት።

32እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ሂዳችሁ ለዚያ ቀበሮ፣ እነሆ፣ ዛሬና ነገ አጋንንትን አወጣለሁ፤ ሕመምተኞችን እፈውሳለሁ፤ በሦስተኛውም ቀን ከግቤ እደርሳለሁ ብሎአል በሉት። 33ይሁን እንጂ ነቢይ ከኢየሩሳሌም ውጭ ይሞት ዘንድ አይባላምና ዛሬና ነገ፣ ከነገ ወዲያም ወደዚያው ገሩዞን እቀጥላለሁ።

34“ኢየሩሳሌም፣ ኢየሩሳሌም ሆይ፤ ነቢያትን የምትገድዩ፣ ወደ አንቺ የተላኩትንም በድንጋይ የምትወግሪ! ዶሮ ጫጩቶቿን በክንፎቿ ሥር እንደምትሰበስብ፣ ልጆችሽን ለመሰብሰብ ስንት ጊዜ ፈለግሁ፤ እናንተ ግን እምቢ አላችሁ፤ 35እነሆ፣ ቤታችሁ ወና ሆኖ ቀርቶአል። እሳችኋለሁ፤ በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው እስክትሉ ድረስ ከእንግዲህ አታዩኝም።”

ኢየሱስ በአንድ ፈሪሳዊ ቤት

14፡8-10 ማሞ - ምሳ 25፡6-7

14 አንድ ሰንበት ቀን፣ ኢየሱስ ምግብ ሊበላ ከፈሪሳውያን አለቆች አንዱ ወደ ነበረ ሰው ቤት በገባ ጊዜ፣ ሰዎች በዐይን ይከታተሉት ነበር። 2በዚያም በአካል እብጠት የሚሠቃይ አንድ ሰው ከፊት ለፊቱ ነበር። 3ኢየሱስም ሕግ ዐዋቂዎችንና ፈሪሳውያንን፣ “በሰንበት ቀን ሕመምተኞችን መፈወስ ተገቢ ነው ወይስ አይደለም?” ሲል ጠየቃቸው። 4እነርሱ ግን ዝም አሉ። እርሱም ሰውየውን ይዞ ፈወሰውና አሰናብተው።

21 ግሪኩ የስት ማሪያ (22 ሊትር የሚያህል) ይላል

13፡27 ማቴ 7፡23
13፡28 ማቴ 8፡12
13፡29 ማቴ 8፡11
13፡30 ማቴ 19፡30
13፡31 ማቴ 14፡1
13፡32 ዕብ 2፡10
13፡33 ማቴ 21፡11
13፡34 ማቴ 23፡27
13፡35 መዝ 118፡26
ኤር 12፡17፣ 22፡5፣ ሉቃ 19፡38
14፡1 ማቴ 12፡10፣ ሉቃ 7፡36፣ 11፡37
14፡3 ማቴ 12፡2፣ 22፡35
14፡5 ሉቃ 13፡15
14፡7 ሉቃ 11፡43

⁵ ደግሞም፤ “ከእናንተ አንዱ፤ ልጁን ወይም በሬው በሰንበት ቀን ጉድጓድ ቢገባበት ፈጥኖ የማያወጣው ማን ነው?” አላቸው። ⁶ እነርሱም ለዚህ አንዳች መልስ ሊያገኙ አልቻሉም።

⁷ ኢየሱስ ተጋባዥቹ የክብር ስፍራ ሲመርጡ ተመልክቶ፤ እንዲህ ሲል ይህን ምሳሌ ለእነርሱ ነገራቸው፤ ⁸ “አንድ ሰው ሰርግ ቢጠራህ፤ በክብር ስፍራ አትቀመጥ፤ በክብር ከአንተ የሚበልጥ ሰው ተጠርቶ ከሆነ፤ ⁹ ሁለታችሁንም የጋበዘው መጥቶ፤ ስፍራውን ‘ለዚህ ሰው ልቀቅለት’ ይልሃል፤ አንተም እያፈርህ ወደ ዝቅተኛው ስፍራ ትሄዳለህ።” ¹⁰ ነገር ግን በተጠራህ ጊዜ ዝቅተኛውን ስፍራ አይተህ ተቀመጥ፤ ጋባዥህም ሲመጣ፤ ወዳጄ ሆይ፤ ወደ ላይ ከፍ በል ይልሃል፤ አንተም በዚያን ጊዜ አብረውህ በማእድ በተቀመጡ ሰዎች ሁሉ ፊት ትከበራለህ። ¹¹ ምክንያቱም ራሱን ከፍ ከፍ የሚያደርግ ሁሉ ዝቅ ይላል፤ ራሱንም ዝቅ ዝቅ የሚያደርግ ሁሉ ከፍ ይላል።”

¹² ኢየሱስም የጋበዘውን ሰው ደግሞ እንዲህ አለው፤ “የምሳ ወይም የእራት ግብዣ በምታደርግበት ጊዜ፤ በአጻፋው እንዳይጋብዙህና ብድራትን እንዳይመልሱልህ፤ ወዳጆችህን ወይም ወንድሞችህን ወይም ዘመዶችህን ወይም ከበርቴ ጌረቤቶችህን አትጋብዙ። ¹³ ነገር ግን ግብዣ ባዘጋጀህ ጊዜ ድኾችን፤ አካለ ስንኩሎችን፤ ሽባዎችንና ዐይነ ስወሮችን ጥራ፤ ¹⁴ ትባረካለህም። እነዚህ ብድር ሊመልሱልህ ስለማይችሉ፤ በጸድቃንም ትንግሥቱ ብድራትህ ይመለስልሃል።”

የትልቅ ግብዣ ምሳሌነት

14:16-24 ማጣራት - ማቴ 22:2-14

¹⁵ ከኢየሱስ ጋር በማእድ ከተቀመጡት መካከል አንዱ ይህን ሰምቶ “ከእነዚህ ስወሮች መንግሥት ቀርቦ ከማእድ የሚበላ ብዕሶ ነው” አለው።

¹⁶ ኢየሱስም እንዲህ አለው፤ “አንድ ሰው ትልቅ ግብዣ አዘጋጅቶ ብዙ ሰው ጠራ፤ ¹⁷ የግብዣውም ሰዎች በደረሰ ጊዜ የተጋበዙትን እንግዶች፤ እነሆ፤ ሁሉም ነገር ተዘጋጅቶአልና ኑ ብሎ እንዲጠራ አገልጋዩን ላከባቸው።

¹⁸ “ነገር ግን ሁሉም የየራሳቸውን ምክንያት ይፈጥሩ ጀመር፤ አንደኛው፤ ገና አሁን መሬት ስለ ገዛሁ ሄጄ ማየት አለብኝ፤ እባክህ፤ ይቅርታ አድርግልኝ አለው።

¹⁹ “ሌላኛውም፤ ‘አምስት ጥማድ በሬዎች

14:11 ማቴ23:12
14:13 ቀ፡21
14:14 ሐሥ24:15
14:15 ኢሳይያስ
ማቴ3:2፣26፣29፣
ሉቃ13:29፣ራእ19:9

ገዝቻለሁ፤ እነርሱን ልፈትናቸው ስለ ሆነ እባክህ ይቅርታ አድርግልኝ’ አለ።

²⁰ “ሌላው ደግሞ፤ ‘ገና መሸራ ስለሆንሁ ልመጣ አልችልም’ አለ።

²¹ “አገልጋዩም ተመልሶ መጥቶ ይህንኑ ለጌታው ነገረው። በዚህን ጊዜ የቤቱ ጌታ ተቈጥቶ አገልጋዩን፤ ‘ቶሎ ብለህ ወደ ከተማው አውራ ጌዳናዎችና መተላ ለፊያ መንገዶች ውጣ፤ ድኾችንና አካለ ስንኩሎችን፤ ዐይነ ስወሮችንና ዐንካሶችን ወደዚህ አስገባቸው’ አለው።

²² “አገልጋዩም፤ ‘ጌታይ፤ ያዘዝኸው ሁሉ ተፈጽሟል፤ ገና አሁንም ቦታ አለ’ አለው።

²³ “ጌታውም አገልጋዩን፤ ‘ወደ ጌዳናዎችና ወደ ገጠር መንገዶች ውጣ፤ ቤቴም እንዲሞላ ያገኘኸውን ሁሉ በግድ አምጥ ተህ አስገባ፤ ²⁴ እላችኋለሁና ከተጋበዙት ከእነዚያ ሰዎች መካከል አንድ ሰው እንኳ ግብዣዬን አይቀምስም አለው።”

ደቀ መዝሙር መሆን የሚያስከፍለው ዋጋ

²⁵ ብዙ ሕዝብ አብሮት እየተጓዙ ሳለ፤ ኢየሱስ ዘወር ብሎ እንዲህ አላቸው፤ ²⁶ “ወደ እኔ የሚመጣ ሁሉ አባቱንና እናቱን ማሰቱንና ልጆቹን፤ ወንድሞቹንና እናቶቹን፤ የራሱንም ሕይወት እንኳ ሳይቀር ባይጠላ፤ ደቀ መዝሙራ ሊሆን አይችልም፤ ²⁷ የራሱንም መስቀል ተሸክሞ የማይከተለኝ ደቀ መዝሙራ ሊሆን አይችልም።

²⁸ “ከእናንተ አንድ ሰው ሕንጻ ለመሥራት ቢፈልግ፤ መደምደም መቻል አለመቻሉን በመጀመሪያ ተቀምጦ ዋጋውን የማይተምን ማን ነው? ²⁹ መሠረቱን ጥሎ መደምደም ቢያቅተው፤ ያዩት ሁሉ ይዘባበቱበታል፤ ³⁰ እንዲህም ይላሉ፤ ‘ይህ ሰው ማነጽ ጀምሮ ነበር፤ መደምደም ግን አቃተው።’

³¹ “ወይም አንድ ንጉሥ ከሌላው ንጉሥ ጋር ጦርነት ሊገጥም በሚነሣበት ጊዜ፤ ሃያ ሺህ ሰራዊት አስከትቶ የሚመጣበትን ንጉሥ፤ በዐሥር ሺህ ሰራዊት መመከት እንደሚችል ተቀምጦ የማይመክር ማን ነው? ³² መቋቋም የማይችል ከሆነ፤ ሌላው ንጉሥ ገና ሩቅ ሳለ፤ መልእክተኞች ልኮ ዕርቅ ይጠይቃል። ³³ እንደዚሁም፤ ከእናንተ ማንም ያለውን ሁሉ የማይተው፤ ደቀ መዝሙራ ሊሆን አይችልም።

³⁴ “ጨው መልካም ነው፤ ጨው ጣዕምን ከጣ ግን እንዴት ተመልሶ የጨውነት ጣዕም ሊኖረው ይችላል?

14:21 ቀ፡13
14:24 ማቴ21:43፣
ሐሥ 13:46
14:26 ማቴ10:37፣
ዮሐ12:25
14:27 ማቴ10:38፣
ሉቃ9:23
14:33 ፊል3:7-8
14:34 ማር9:50

⁵ አንዳንድ ቅጂዎች አሁን ይላሉ

³⁵ ለመሬትም ሆነ ለማዳበሪያነት የማይጠቅም በመሆኑ ወደ ውጭ ይጣላል። “ሰሚ ጆሮ ያለው ይስማ።”

የጠፋው በግ ምሳሌ

15:4-7 ተጓ ምብ - ማቴ 18:12-14

15 አንድ ቀን፣ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና “ጎጠ አተኞች” ሁሉ ሊሰሙት በዙሪያው ተሰበሰቡ። ²ፈሪሳውያንና ጸሐፍትም፣ “ይህ ሰው ጎጠአተኞችን ይቀበላል፤ ከእነርሱም ጋር ይበላል” እያሉ አገራቸውን ለመረረጡ።

³ኢየሱስም እንዲህ ሲል ይህን ምሳሌ ነገራቸው፤ ⁴ከእናንተ መካከል አንዱ መቶ በጎች ቢኖሩትና ከእነርሱ አንዱ ቢጠፋ በት፣ ዘጠና ዘጠኙን በሜዳ ላይ ጥሎ የጠፋውን እስኪያገኝ ድረስ ሊፈልገው የማይሄድ ማን ነው? ⁵ባገኘውም ጊዜ ደስ ብሎት በጫንቃው ተሸክሞ፣ ፊደሉ ቤቱ ይመለሳል፤ ወዳጆቹንና ጎረቤቶቹንም በአንድነት ጠርቶ፣ የጠፋውን በጊን አግኝቻለሁና ከእኔ ጋር ደስ ይበላችሁ” ይላቸዋል። ⁷እላችኋለሁ፤ እንደዚሁም ንስሐ ከማያስፈልጋቸው ከዘጠና ዘጠኝ ጸድቃን ይልቅ፣ ንስሐ በሚገባ በአንድ ጎጠአተኛ በሰማይ ደስታ ይሆናል።

የጠፋው ሳንቲም ምሳሌ

⁸“ወይም ዐሥር የብር ሳንቲሞች ያላት ሴት ከዐሥሩ አንዱ ቢጠፋባት፣ እስክታገኘው ድረስ መብራት አብርታ፤ ቤቷን ጠርታ፣ አጥብቃ የማትፈልግ ሴት ማን ናት? ⁹ባገኘችውም ጊዜ ወዳጆቿንና ጎረቤቶቿን፣ በአንድነት ጠርታ፣ ‘የጠፋብኝን የብር ሳንቲም አግኝቻለሁና ከእኔ ጋር ደስ ይበላችሁ’ ትላቸዋለች።” ¹⁰እላችኋለሁ፤ እንደዚሁም ንስሐ በሚገባ በአንድ ጎጠአተኛ በከፍተኛ ሁኔታ መላእክት ፊት ደስታ ይሆናል።

ጠፍቶ የተገኘው ልጅ ምሳሌነት

¹¹ደግሞም ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፤ “አንድ ሰው ሁለት ልጆች ነበሩት። ¹²ከእነርሱም ታናሹ ልጅ አባቱን፣ ‘አባቴ ሆይ፣ ከሁብትህ ድርሻዬን ስጠኝ’ አለው፤ አባትየውም ሀብቱን ለልጆቹ አካፈላቸው።

¹³“በዘም ቀን ሳይቆይ፣ ታናሹ ልጅ ድርሻውን ሁሉ ጠቅልሎ ወደ ሩቅ አገር ሄደ፤ በዚያም በማጋጠነት ንብረቱን አባከኑ። ¹⁴እርሱም ያለውን ሁሉ ከጨረሰ በኋላ፣ በዚያ አገር ሁሉ ጽኑ ራብ ሆነ፤ ይቸገርም ጀመር። ¹⁵ስለዚህ ከዚያ አገር ነዋሪዎች አንዱን ተጠጋ፣ ሰውየውም ዐሣማ እንዲቀልብለት ወደ ዕርሻው ላከው። ¹⁶ዐሣማዎቹ የሚመገቡትን ዐሣር እንኳ ለመብላት ይመኝ

14:35 ማቴ5:13፣ ማቴ11:15
15:1 ሉቃ5:29
15:2 ማቴ9:11
15:3 ማቴ13:3
15:4 መዝ23፣ 119:176፣ኤር31:10
፣ሐዝ34:11-16፣ ሉቃ5:32፣19:10
15:6 ቍ9
15:7 ቍ10
15:9 ቍ6
15:10 ቍ7
15:11 ማቴ21:28
15:12 ቍ30፣ ዘጸ21:17
15:13 ቍ30፣ ሉቃ16:1
15:15 ዘሉ11:7
15:18 ዘሉ26:40፣ ማቴ3:2

ነበር፤ ነገር ግን ይህን እንኳ የሚሰጠው ሰው አልነበረም።

¹⁷“ልብ በገዛ ጊዜ ግን እንዲህ አለ፤ ‘ስንቱ የአባቴ ሠራተኛ ምግብ ተርፎታል፤ እኔ ግን እዚህ በራብ ልሞት ተቃርቤአለሁ!

¹⁸ተነሥኛ ወደ አባቴ ልሂድና፣ እንዲህ ልበለው፤ ‘አባቴ ሆይ፣ በሰማይና በአንተ ፊት በድያለሁ፤ ¹⁹ከእንግዲህ ልጅህ ተብሎ ልጠራ አይገባኝም፤ ከተቀጠሩት አገልጋዮችህ እንደ አንዱ ቍጠረኝ።’ ²⁰ስለዚህም ተነሥቶ ወደ አባቴ ሄደ።

“ነገር ግን፣ እርሱ ገና ሩቅ ሳለ፣ አባቴ አይቶት ራራለት፤ ወደ እርሱም እየሮጠ ሄዶ ዐቅፎ ሳመው።

²¹“ልጁም፣ ‘አባቴ ሆይ፣ በሰማይና በአንተ ፊት በድያለሁ፤ ከእንግዲህ ልጅህ ተብሎ ልጠራ አይገባኝም’ አለው።”

²²“አባቴ ግን አገልጋዮቹን እንዲህ አላቸው፤ ‘ፈጥናችሁ ከሁሉ ምርጥ የሆነውን ልብስ አምጡና አልብሱት፤ ለጣቱ ቀለበት፣ ለእግሩም ጫማ አድርጉለት፤ ²³የሰባውንም ፍራዳ አምጡና ዕረዱ፤ እንብላ፤ እንደሰት፤ ²⁴ይህ ልጄ ሞቶ ነበር፤ አሁን ግን ሕያው ሆኖአል፤ ጠፍቶም ነበር፤ ተገኝቶአል።’” ከዚያም ይደሰቱ ጀመር።

²⁵“በዚህ ጊዜ ታላቁ ልጅ በዕርሻ ቦታ ነበረ፤ ከዚያም ተመልሶ ወደ ቤት በተቃረበ ጊዜ፣ የሙዚቃና የጭፈራ ድምፅ ሰማ፤ ²⁶እርሱም ከአገልጋዮቹ አንዱን ጠርቶ ነገሩ ምን እንደ ሆነ ጠየቀው። ²⁷አገልጋዩም፣ ‘ወንድምህ መጥቶአል፤ በሰላም በጤና ስለ መጣም አባትህ የሰባውን ፍራዳ ዐርዶ ለታል’ አለው።

²⁸“ታላቅ ወንድሙም ተቈጣ፤ ወደ ቤትም መግባት አልፈለገም፤ አባቱም ወደ ውጭ ወጥቶ እንዲገባ ለመነው። ²⁹እርሱ ግን መልሶ አባቱን እንዲህ አለው፤ ‘እነሆ፣ ይህን ያህል ዘመን እንደ ባሪያ አገልግሎኝ ለሁኔታ ከትእዛዝህም አንዱን እንኳ አላገኛልሁም፤ አንተ ግን ከባልንጀሮቼ ጋር እንድደሰት እንዲት የፍያል ግልገል እንኳ አልሰጠኝኝም፤ ³⁰ነገር ግን ይህ ልጅህ ንብረትህን ከጋለሞቶች ጋር አውድሞ ሲመጣ፣ የሰባውን ፍራዳ አረድህለት።”

³¹“አባቱም እንዲህ አለው፤ ‘ልጄ ሆይ፣ አንተ ሁልጊዜ ከእኔ ጋር ነህ፤ የእኔ የሆነው ሁሉ የአንተ ነው፤ ³²ይህ ወንድምህ ግን ሞቶ ነበር፤ ሕያው ሆነ፤ ጠፍቶ ነበር ተገኘ፤

15:20 ዘፍ45:14፣ 15:46፣29፣ሐሥ 20:37
15:21 መዝ51:4
15:22 ዘፍ41:42፣ ዘዘ3:4፣ሬጌ6:11
15:24 ቍ32፣ ኤፌ2:1፣15፣14፣ 1ጠ.5:6
15:28 ዩና4:1
15:30 ቍ12:13፣ ምሳ29:3
15:32 ቍ24፣ ማጌ3:17

*21 አንዳንድ የጥንት ቅጾች ከተቀጠሩት አገልጋዮችህ እንደ እንደ አንዱ ቍጠረህ ተቀበለኝ የሚል አላቸው

ስለዚህ ደስ ሊለንና ፍሥሐ ልናደርግ ይገባናል።”’

የብልጽ መጋቢ ምሳሌነት

16 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አለ፤ “አንድ ሀብታም ሰው አንድ መጋቢ ነበረው፤ ይኸው መጋቢ የሀብታሙን ሰው ንብረት እንደሚያባክን ለዚህ ሀብታም ሰው ወሬ ደረሰው። ፊስሊህ አስጠራውና፤ ‘ይህ የምሰማብህ ምንድን ነው? ከእንግዲህ አንተ መጋቢ ልትሆንኝ ስለማትችል፤ የምታስተዳድረውን ንብረት መቁጣጠሪያ ሒሳብ አስረክብኝ’ አለው።

³“መጋቢውም በልቡ እንዲህ አለ፤ ‘ጌታዬ ከመጋቢነት ሊሸረኝ ነው፤ ለማረስ ጉል በት የለኝም፤ መለመን ደግሞ ዐፍራሊሁ፤ ስለዚህ ምን ላድርግ? ፋከመጋቢነት የተሻ ርህ እንደ ሆነ ሰዎች በጌታቸው እንዲቀበሉኝ የማደርገውን ዐውቃለሁ።’

⁵“ስለዚህ የጌታው ዕዳ ያለባቸውን ሰዎች እያንዳንዳቸውን ጠራ፤ የመጀመሪያውንም ሰው ‘የጌታዬ ዕዳ ምን ያህል አለብህ?’ አለው።

⁶“እርሱም፤ ‘አንድ መቶ ማድጋብ ዘይት አለብኝ’ አለ።

“መጋቢውም፤ ‘የውል ወረቀትህን እንኳ፤ ቶሎ ተቀምጠህ ‘አምሳ ማድጋ’ ብለህ ጻፍ’ አለው።

⁷“ከዚያም ሌላውን፤ ‘አንተስ ስንት አለብህ?’ አለው።

“እርሱም፤ ‘አምሳ ዳውላት ስንዴ’ አለው።

“መጋቢውም፤ ‘የብድር ደብዳቤህን እንኳ፤ ‘አርባ ዳውላ’ ብለህ ጻፍ’ አለው።

⁸ጌታውም አጭብርባረውን መጋቢ በብል ጎነቱ አደነቀው፤ የዚህ ዓለም ልጆች ከመሰሉ ሎቻቸው ጋር በሚኖራቸው ግንኙነት ከብርሃን ልጆች ይልቅ ብልጾች ናቸውና።

⁹ስለዚህ እላችኋለሁ፤ የዚህ ዓለም ገንዘብ ባለቀ ጊዜ በዘላለም ቤት ተቀባይነት እንዲኖራችሁ፤ በዚህ ገንዘብ ወዳጆችን ለራሳችሁ አፍሩበት።

¹⁰“በትንሽ ነገር ታማኝ የሆነ በትልቁም ይታመናል፤ በትንሽ ነገር ያልታመነ በትልቁም አይታመንም። ¹¹እንግዲህ፤ በዚህ ዓለም ሀብት ካልታመናችሁ፤ እውነተኛውን ማህበራት ማን ዐደራ ብሎ ይሰጣችኋል? ¹²በሌላው ሰው ሀብት ካልታመናችሁ፤ የራሳችሁ የሆነውን ሀብት ማን ይሰጣችኋል?

¹³“በአንድ ጊዜ ሁለት ጌቶችን ማገልገል የሚችል ማንም ባሪያ የለም፤ አንዱን ጠልቶ ሌላውን ይወዳል፤ ወይም አን

16፡1 ሉቃ15፡30-30
16፡8 መዝ17፡14፤ መዝ18፡26፤ ዮሐ12፡36፤ ኤፌ5፡8፤ 1ተሰ5፡5
16፡9 ቍ11፡13፤ ማቴ19፡21፤ ሉቃ12፡33
16፡10 ማቴ25፡21፤ 23፤ ሉቃ19፡17
16፡11 ቍ9፡13
16፡13 ቍ9፡11፤ ማቴ6፡24

ዱን ይጠጋል፤ ሌላውን ይንቃል። የስግዚህ ብሔርም የገንዘብም ባሪያ መሆን አትችሉም።”

¹⁴ገንዘብ የሚወዱ ፈሪሳውያን ይህን ሁሉ ሰምተው በኢየሱስ አፌዙበት። ¹⁵እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “እናንተ በሰዎች ፊት ራሳችሁን የምታጸድቁ ናችሁ፤ ስግዚህ ብሔር ግን ልባችሁን የውቃል፤ በሰዎች ዘንድ የከበረ፤ በስግዚህ ብሔር ፊት የረከሰ ነውና።

¹⁶“እግና ነቢያት እስከ ዮሐንስ ድረስ ሲነገሩ ኖረዋል፤ ከዚያ በኋላ ግን የስግዚህ ብሔር መንግሥት የምሥራች ተሰብኦአል፤ ሰውም ሁሉ ወደዚያ ለመግባት ይሻማል። ¹⁷ነገር ግን ከሕግ አንዲት ነጥብ ከምትወድቅ ሰማይና ምድር ቢያልፍ ይቀላል።

¹⁸“ሚስቱን ፈቶ ሌላይቱን የሚያገባ ሁሉ ያመነዘራል፤ ከባላ የተፋታችውንም ሴት የሚያገባ ያመነዘራል።”

ሀብታሙ ሰውና አልዓዛር

¹⁹ደግሞም ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ “ሐም ራዊና ቀጭን በፍታ የለበሰ፤ በየቀኑም በተድላ ደስታ የሚኖር አንድ ሀብታም ሰው ነበረ። ²⁰በአንጻሩም፤ መላ ሰውነቱ በቀሩስል የተወረረ አንድ አልዓዛር የሚባል ድኻ በዚህ ሀብታም ሰው ደጃፍ ይተኛ ነበር፤ ²¹ከሀብታሙ ሰው ማእድ የወደቀውን ፍርፋሪ እንኳ ሊመገብ ይመኝ ነበር፤ ውሾችም ሳይቀሩ መጥተው ቀሩስሉን ይልሱ ነበር።

²²ይህም ድኻ ሞተ፤ መላእክትም ወደ አብርሃም ዕቅፍ ወሰዱት። ሀብታሙም ሰው ደግሞ ሞቶ ተቀበረ። ²³በሲኦልም እየተሠቃየ ሳለ ቀና ብሎ ከሩቅ አብርሃምን አየ፤ አልዓዛርንም በዕቅፍ ይዞት አየ። ²⁴እርሱም፤ ‘አብርሃም አባት ሆይ፤ ራራልኝ፤ በዚህ ክብላል እየተሠቃየሁ ስለ ሆነ፤ አልዓዛር የጣቱን ጫፍ ውሃ ነክሮ ምላሴን እንዲያቀዘቅዝልኝ እባክህ ላክልኝ’ እያለ ጮኸ።

²⁵“አብርሃም ግን እንዲህ አለው፤ ‘ልጅ ሆይ፤ አንተ በምድራዊ ሕይወትህ ዘመን መልካም ነገሮችን እንደ ተቀበልህ፤ አልዓዛርም ደግሞ ክፉ ነገሮችን እንደ ተቀበለ አስታውስ፤ አሁን ግን እርሱ እዚህ ሲጽናና፤ አንተ በሥቃይ ላይ ትገኛለህ። ²⁶ከሁሉም በላይ ከዚህ ወደ እናንተ ለማለፍ የሚፈልጉ እንደማይችሉ፤ እዚያ ያሉትም

16፡14 ሉቃ23፡35፤ 1ጠ.ሞ3፡3
16፡15 ሉቃ10፡29፤ ራእ2፡23
16፡16 ማቴ4፡23፤ 5፡17፤11፤12፡13
16፡17 ማቴ5፡18
16፡18 ማቴ5፡31፤ 32፤19፡9፤ማር10፡11
ሮሜ7፡2፤3፤ 1ቆሮ 7፡10፡11
16፡19 ሕዝ16፡49
16፡20 ሐሥ3፡2
16፡21 ማቴ15፡27፤ ሉቃ15፡16
16፡24 ቍ30፤ ማቴ 5፡22፤ ሉቃ3፡8
16፡25 መዝ17፡14፤ ሉቃ6፡21፤ 24፡25

¹⁶ ምናልባት 3 ሺህ ሊቅር ይሆናል
¹⁷ ምናልባት 35 ሺህ ሊቅር ይሆናል

ደግሞ ወደ እኛ እንዳይሻገሩ፤ በእኛና በእኛን ተመክክሮ ትልቅ ገደል ተደርጎአል።”

27 “እርሱም እንዲህ አለ፤ ‘አባት ሆይ፤ እንግዲያውስ አልግዛርን ወደ አባቴ ቤት እንድትሰደው አለምንሃለሁ፤ 28 አምስት ወንድሞች ስላሉኝ፤ እነርሱም ወደዚህ የሥቃይ ስፍራ እንዳይመጡ ያስጠንቅቃቸው።’

29 “አብርሃም ግን፤ ‘ሙሴና ነቢያት አሏቸው፤ እነርሱን ይስሙ’ አለው።

30 “እርሱም፤ ‘አብርሃም አባት ሆይ፤ እንደዚህ አይደለም፤ አንድ ሰው ከሙታን ተነሥቶ ቢሄድላቸው ንስሐ ይገባሉ’ አለ።

31 አብርሃምም፤ ‘ሙሴንና ነቢያትን የማይሰሙ ከሆነ፤ አንድ ሰው ከሙታን ቢነሣ እንኳ አያምኑም’ አለው።

ገጠአት፣ እምነት፣ ገላፊነት

17 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፤ “ሰዎችን የሚያሰናክል መምጣቱ አይቀርም፤ ነገር ግን ለመሰናክል መምጣት ምክንያት ለሚሆን ለዚያ ሰው ወዮለት። 2 ይህ ሰው ከእነዚህ ከታናናሾች አንዱን ከሚያሰናክል፤ የወፍጮ ድንጋይ በዐንገቱ ታስሮ ወደ ባሕር ቢጣል ይሻለው ነበር። 3 ስለዚህ ለራሳችሁ ተጠንቀቁ።

“ወንድምህ ቢበድል ገሥጸው፤ ቢጸጸት ይቅር በለው። 4 በቀን ሰባት ጊዜ ቢበድል ህና ሰባት ጊዜ፤ ‘ተጸጽቻለሁ’ እያለ ወደ አንተ ቢመለስ ይቅር በለው።”

5 ሐዋርያትም ጌታን፤ “እምነታችንን ጨምርልን” አሉት።

6 ጌታም፤ “የሰናፍጭ ቅንጣት የምታህል እምነት ቢኖራችሁ፤ ይህን ሾላ፤ ‘ተነቅለህ ባሕር ውስጥ ተተክል’ ብትሉት ይታዘዝላችኋል” አላቸው።

7 ደግሞም ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ “ከእናንተ መካከል አንድ ሰው ዐራሽ ወይም በግ ጠባቂ የሆነ አገልጋይ ቢኖረው፤ ከዕርሻ የተመለሰውን አገልጋዩን፤ ‘ቶሎ ወደ ማእድ ቅረብ’ ይለዋልን? 8 ከዚህ ይልቅ፤ ‘እራቴን እንድባላ አዘጋጅልኝ፤ እኔ እስከበላና እስከጠጣ ድረስ ታጥቀህ አገልግለኝ፤ ከዚያ በኋላ አንተ ደግሞ ትበላለህ፤ ትጠጣለህ’ አይለውምን? 9 እንግዲህ ይህ ሰው፤ አገልጋዩ የታዘዘውን በመፈጸሙ መልሶ ያመሰግናልን? 10 ስለዚህ እናንተም የታዘዘችሁትን ሁሉ ባደረጋችሁ ጊዜ፤ ‘ከቀጥር የማንገባ አገልጋዮች ነን፤ ልናደርገው የሚገባንን ተግባር ፈጽመናል በሉ።”

16:28 ሐሥ2:40፣ 20:23፣1 ተሰ4:6
16:29 ሉቃ4:17፣ 24:27:44
የሐ1:45፣5:45-47፣ ሐሥ15:21
16:30 ቍ24፣ ሉቃ3:8
17:1 ማቴ5:29፣ ማቴ18:7
17:2 ማቴ5:29፣ ማር10:24፣ ሉቃ10:21
17:3 ማቴ18:15፣ ሌፈ4:32፣ ቁላ3:13
17:4 ማቴ18:21:22
17:5 ማር6:30፣ ሉቃ7:13
17:6 ማቴ13:31፣ 17:20፣21፣21፣ ማር9:23፣ ሉቃ13:19
17:8 ሉቃ12:37
17:10 1ቁ9:16

ከለምጽ የነጹ ዐሥር ሰዎች

11 ከዚህም በኋላ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ሲሄድ፤ በሰማርያና በገሊላ ድንበር በኩል ዐለፈ፤ 12 ወደ አንድ መንደር እንደገባም ለምጽቶ የያዘቸው ዐሥር ሰዎች አገኙት፤ እነርሱም በርቀት ቆመው፤ 13 በታላቅ ድምፅ፤ “ኢየሱስ፤ ጌታ ሆይ፤ ራራልን!” አሉት።

14 እርሱም ባያቸው ጊዜ፤ “ሂዱና ራሳችሁን ለካህናት አሳዩ” አላቸው። እነርሱም ወደዚያው በመሄድ ላይ ሳሉ ነጹ።

15 ከእነርሱም አንዱ መሬወሱን ባዩ ጊዜ በታላቅ ድምፅ ከገዢዎቹን እያከበረ ተመለሰ፤ 16 በኢየሱስም እግር ላይ በፊቱ ተደፍቶ አመሰግነው፤ ይህም ሰው ሳምራዊ ነበረ።

17 ኢየሱስም እንዲህ ሲል ጠየቀው፤ “የነጹት ዐሥር ሰዎች አልነበሩምን? ታዲያ፤ ዘጠኙ የት ደረሱ? 18 ከዚህ ከባድ ሰው በስተቀር ተመልሰው ከገዢዎቹን የሚያመሰግኑ የሉም ማለት ነውን?”። 19 ሰው የውንም፤ “ተነሥተህ ሂድ፤ እምነትህ አደኖ ሃል” አለው።

የከገዢዎቹ መንግሥት መምጣት

17:26:27 ተጻ ምብ - ማቴ 24:37:39

20 ፈረሳውያን የከገዢዎቹ መንግሥት መጅ እንደምትመጣ ኢየሱስን በጠየቁት ጊዜ እንዲህ ሲል መለሰላቸው፤ “የከገዢዎቹ መንግሥት በሚታዩ ምልክቶች አትመጣም፤ 21 ሰዎችም፤ ‘እዚህ ናት’ ወይም ‘እዚያ ናት’ ማለት አይችሉም፤ እነሆ፤ የከገዢዎቹ መንግሥት በመካከላችሁ ናትና።”

22 ለደቀ መዛሙርቱም እንዲህ አላቸው፤ “ከሰው ልጅ ቀኖች አንዱን ለማየት የምትመኙበት ጊዜ ይመጣል፤ ደግሞም አታዩትም። 23 ሰዎች፤ ‘እዚያ ነው’ ወይም ‘እዚህ ነው’ ይሏችኋል፤ ተከትላችኋቸውም አትሂዱ። 24 ምክንያቱም መብረቅ በርቆ ሰማዩን ከዳር እስከ ዳር እንደሚያበራ፤ የሰው ልጅም በሚመጣበት ቀን ልክ እንደዚሁ ይሆናል። 25 ነገር ግን ይህ ከመሆኑ በፊት የሰው ልጅ ብዙ መሠቃየትና በዚህም ትውልድ መናቅ ይኖርበታል።

26 “በኖሳ ዘመን እንደ ሆነው ሁሉ፤ በሰው ልጅ ዘመንም እንደዚሁ ይሆናል። 27 ኖሳ ወደ መርከቡ እስከ ገባበት ቀን ድረስ ሰዎች ይበሉና ይጠጡ፤ ያገቡና ይጋቡ ነበር፤ የጥፋትም ውሃ መጥቶ ሁሉንም አጠፋቸው።

*12 የግሪኩ ቃል ከለምጽ ጋር ብቻ የተያያዘ ሳይሆን የተለያዩ የቁጻ በሽታዎችን ለመግለጽ ጥቅም ላይ ይውላል።
*21 ወይም በውስጣቸው

17:11 ሉቃ9:51፣ 52፣ የሐ4:3:4
17:12 ዘሌ13:45፣ 46፣ ማቴ8:2
17:13 ሉቃ5:5
17:14 ዘሌ14:2፣ ማቴ8:4
17:15 ማቴ9:8
17:16 ማቴ10:5
17:19 ማቴ9:22
17:20 ማቴ3:2
17:21 ቍ23
17:22 ማቴ8:20፣ ሉቃ5:35
17:23 ማቴ24:23፣ ሉቃ21:8
17:24 ማቴ24:27
17:25 ማቴ16:21፣ ማር13:30፣ ሉቃ 9:22፣ 18:32፣21:32
17:26 ዘፍ6:5-8፣ 7:6-24

ሸጠህ ለድኸት ስጥ፤ በሰማይ መዝገብ ይኖርሃል፤ ከዚያም መጥተህ ተከተለኝ” አለው።

²³ሰውየው ግን ይህን ሲሰማ፣ ብዙ ሀብት ስለ ነበረው በጣም ዐዘነ። ²⁴ኢየሱስም ሰውየውን ተመልክቶ እንዲህ አለ፤ “ብዙ ሀብት ላላቸው ወደ ስግዚብክ መንግሥት መግባት እንዴት ጭንቅ ነው? ²⁵ሀብታም ወደ ስግዚብክ መንግሥት ከሚገባ ይልቅ ግመል በመርፌ ቀዳዳ ቢሾልክ ይቀላል።”

²⁶ይህን የሰሙ ሰዎችም፣ “ታዲያ፣ ማን ሊድን ይችላል?” አሉ።

²⁷ኢየሱስም፣ “በሰው ዘንድ የማይቻል በስግዚብክ ዘንድ ይቻላል” አለ።

²⁸ጴጥሮስም፣ “እነሆ፣ እኛ ያለንን ሁሉ ትተን ተከትለንሃል” አለው።

²⁹ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ በስግዚብክ መንግሥት ብሎ ቤቱን ወይም ሚስቱን ወይም ወንድሞቹን ወይም ወላጆቹን ወይም ልጆቹን የተወ፣ ³⁰በዚህ ዘመን ብዙ ዕጥፍ፣ በሚመጣውም ዘመን የዘላለምን ሕይወት የማይቀበል ማንም የለም።”

ኢየሱስ ስለ ሞቱ ዳግመኛ ተናገረ

18፡31-33 ተጓ ምብ - ማቴ 20፡17-19፣ ማር 10፡32-34

³¹ኢየሱስም ዐሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ለብቻ ወስዶ እንዲህ አላቸው፤ “እንግዲህ ወደ ኢየሩሳሌም ልንወጣ ነው፤ ነቢያት ስለ ሰው ልጅ የጻፉትም ሁሉ ይፈጸማል። ³²ለአሕዛብ አሳልፈው ይሰጡታል፤ እነርሱም ያፈዙበታል፤ ያንገላቱታል፤ ይተፉበታል፤ ይገርፉታል፤ ከዚያም ይገድሉታል። ³³እነርሱም በሦስተኛው ቀን ከሙታን ይነሣል።”

³⁴ደቀ መዛሙርቱ ግን ከዚህ ሁሉ የተረዱት አንድም ነገር አልነበረም፤ አባባሉም ተሰውሮባቸው ነበር፤ ስለ ምን እንደተናገረም አላወቁም።

የዐይነ ስውሩ መፈወስ

18፡35-43 ተጓ ምብ - ማቴ 20፡29-34፣ ማር 10፡46-52

³⁵ኢየሱስ ወደ ኢየሪኮ በቀረበ ጊዜ፣ አንድ ዐይነ ስውር መንገድ ዳር ተቀምጦ ይለምን ነበር። ³⁶ዐይነ ስውሩም ሕዝቡ በዚያ ሲያልፍ ሰምቶ ስለ ሁኔታው ጠየቃቸው። ³⁷እነርሱም፣ “የናዝሬቱ ኢየሱስ በዚህ እያለፈ ነው” ብለው ነገሩት።

³⁸እነርሱም፣ “የዳዊት ልጅ፣ ኢየሱስ ሆይ፣ ማረኝ!” እያለ ጮኹ።

³⁹ከፊት የሚሄዱ ሰዎችም ዝም እንዲል ገሠጹት፤ እርሱ ግን፣ “የዳዊት ልጅ ሆይ፣

18:24 ምሳ11:28
18:27 ማቴ19:26
18:28 ማቴ4:19
18:30 ማቴ12:32፣ 25:46
18:31 መዝ22፣ ሉ453፣ ማቴ8:20፣ ሉቃ9:51
18:32 ማቴ16:21፣ ሉቃ23:1፣ ሐሥ 24:23
18:33 ማቴ16:21
18:34 ማር9:32
18:35 ሉቃ19:1
18:37 ሉቃ19:4
18:38 ቍ39፣ ማቴ9:27፣17:15፣ ሉቃ18:13
18:39 ቍ38

ማረኝ!” እያለ አብዝቶ ጮኹ።

⁴⁰ኢየሱስም ቆም ብሎ ሰውየውን ወደ እርሱ እንዲያመጡት አዘዘ፤ ወደ እርሱም በቀረበ ጊዜ፣ ⁴¹“ምን እንዳደርግልህ ትፈልጋለህ?” ብሎ ጠየቀው።

ዐይነ ስውሩም፣ “ጌታ ሆይ፣ ማየት እፈልጋለሁ” አለው።

⁴²ኢየሱስም፣ “እይ፣ እምነትህ አድናግል” አለው። ⁴³ሰውየውም ወዲያውኑ ማየት ቻለ፤ ስግዚብክንም እያከበረ ኢየሱስን ተከተለው። ሕዝቡም ሁሉ ይህን ሲያዩ ስግዚብክን አመሰገኑ።

ቀረጥ ሰብሳቢው ዘኬዎስ

19 ኢየሱስ ወደ ኢየሪኮ ገብቶ በዚያ አልፎ ይሄድ ነበር። ²ስሙ ዘኬዎስ የተባለ አንድ ሰው በዚያ ነበረ፤ ዋና ቀረጥ ሰብሳቢና ሀብታም ነበረ። ³እርሱም ኢየሱስ የተባለው የትኛው እንደ ሆነ ሊያይ ይፈልግ ነበር፤ ቁመቱ አጭር ነበረና ከሕዝቡ ብዛት የተነሣ ሊያየው አልቻለም። ⁴ኢየሱስ በዚያ መንገድ ያልፍ ስለ ነበርም፣ ሊያየው ወደ ፊት ሮጦ አንድ ሾላ ዛፍ ላይ ወጣ።

⁵ኢየሱስም እዚያ ቦታ ሲደርስ፣ ቀና ብሎ፣ “ዘኬዎስ ሆይ፣ ዛሬ አንተ ቤት መዋል ይገባኛልና ፈጥነህ ወረድ” አለው።

⁶እርሱም ፈጥኖ ወርዶ በደስታ ተቀበለው።

⁷በዚያ የነበሩ ሰዎችም ይህንን አይተው፣ “ከገጠአተኛ ቤት ገብቶ ሊስተናገድ ነው።” በማለት ሁሉም ማጉረምረም ጀመሩ።

⁸ዘኬዎስ ግን ቆመና ጌታን፣ “ጌታ ሆይ፣ እነሆ ካለኝ ሀብት ሁሉ ግማሹን ለድኸት እሰጣለሁ፤ ማንንም በሐሰት ቀምቼ ከሆነ፣ አራት ዕጥፍ አድርጌ እመልሳለሁ” አለው።

⁹ኢየሱስም እንዲህ አለው፤ “ይህ ሰው ደግሞ የአብርሃም ልጅ ስለ ሆነ፣ ዛሬ መዳን ወደዚህ ቤት መጥቶአል።

¹⁰ምክንያቱም የሰው ልጅ የመጣው የጠፋውን ሊፈልግና ሊያድን ነው።”

የዐሥሩ ምናን ምሳሌ

19፡12-27 ማጣ - ማቴ 25፡14-30

¹¹ሕዝቡ ይህን እየሰሙ ሳሉ፣ በምሳሌ መናገሩን ቀጠለ፤ ምክንያቱም ወደ ኢየሩሳሌም በመቃረቡና ሰዎቹም የስግዚብክ መንግሥት የሚገለጥ ስለ መሰላቸው ነው።

¹²ስለዚህም እንዲህ አለ፤ “አንድ መስፍን የንጉሥነትን ማዕረግ ተቀብሎ ለመመለስ ወደ ሩቅ አገር ሄደ። ¹³ከአገልጋዮቹም

18:42 ማቴ9:22
18:43 ማቴ9:8፣ ሉቃ13:17
19:1 ሉቃ18:35
19:4 1ኃ710፣27፣ 1ዜና27፣28፣ ኢሳ9፣10፣ሉቃ18፣37
19:7 ማቴ9:11
19:8 ዘ022፣1፣ ዘሌ 6፣4፣5፣ ዘኁ5፣7፣ 2ሳሙ12፣6፣ ሕዝ 33፣14፣15፣ ሉቃ3፣12፣13
19:9 ሉቃ3፣8
19:10 ሕዝ34፣12፣ 16፣ዮሐ3፣17
19:11 ማቴ3፣2፣ ሉቃ17፣20፣ ሐሥ1፣6
19:13 ማር13፣34

መካከል ዐሥሩን ጠርቶ ዐሥር ምናን ሰጣቸውና “ተመልሼ እስከመጣ ድረስ በዚህ ገንዘብ ነግዱብት” አላቸው።

14 “የአገሩ ሰዎች ግን ስለ ጠሉት፤ ‘ይህ ሰው በላያችን እንዲነግሥ እንፈልግም’ ብለው ከኋላው መልእክተኞችን ላኩበት።

15 “ይሁን እንጂ ይህ መስፍን ንጉሥ ሆኖ ወደ አገሩ ተመለሰ፤ እነዚያ አገልጋዮቹም እርሱ በሰጣቸው ገንዘብ ነግደው ምን ያህል እንዳተረፉ ለማወቅ አስጠራቸው።

16 “የመጀመሪያው አገልጋይ ቀርቦ፤ ‘ጌታ ሆይ፤ የሰጠኸኝ ምናን ዐሥር ምናን ትርፍ አስገኝቶአል’ አለው።

17 “ጌታውም፤ ‘አንተ ታማኝ አገልጋይ፤ መልካም አድርገሃል፤ በትንሽ ነገር ታማኝ ሆነህ ስለ ተገኘህ፤ በዐሥር ከተሞች ላይ ሥልጣን ተሰጥቶሃል’ አለው።

18 “ሁለተኛውም ቀርቦ፤ ‘ጌታ ሆይ፤ የሰጠኸኝ ምናን አምስት ምናን ትርፍ አስገኝቶአል’ አለው።

19 “ጌታውም፤ ‘አንተ ደግሞ በአምስት ከተሞች ላይ ሥልጣን ተሰጥቶሃል’ አለው።

20 “ሌላውም አገልጋይ ቀርቦ እንዲህ አለው፤ ‘ጌታ ሆይ፤ በጨርቅ ጠቅልዬ ያቄ የሁት ምናንህ ይኸው፤ ²¹አንተ ያላስቀመጥኸውን የምትወስድ፤ ያልዘራኸውን የም ታጭድ ጨካኝ ሰው ስለ ሆንህ ፈራሁህ።’

22 “ጌታውም እንዲህ አለው፤ ‘አንተ ክፉ አገልጋይ! በራስህ ቃል እፈርድብሃለሁ፤ ያላስቀመጥሁትን የምወስድ፤ ያልዘራሁትን የማጭድ፤ ጨካኝ ሰው መሆኔን ካወቅህ፤ ²³መጥቼ ገንዘቤን ከነትርፉ እንድወስድ፤ ለምን ለሚሠሩበት ሰዎች አልሰጠህም?’

24 “ጌታውም እዚያ የቆሙትን፤ ‘ምናንን ውሰዱበትና ዐሥር ምናን ላለው ስጡት’ አላቸው።

25 “እነርሱም፤ ‘ጌታ ሆይ፤ እርሱ እኮ ዐሥር ምናን አለው’ አሉት።

26 “እርሱም እንዲህ አለ፤ ‘እላችኋለሁ፤ ላለው ሁሉ ይጨመርለታል፤ የሌለው ግን ያው ያለው እንኳ ይወሰድበታል።’ ²⁷ነገር ግን እኔ በላያቸው እንዳልነግሥ የፈለጉትን እነዚያን ጠላቶቼን ወደዚህ አምሎና በፊቱ ዕረጃቸው።”

ኢየሱስ በታላቅ ክብር ወደ ኢየሩሳሌም መግባቱ

19:29-38 ተጓ ምብ - ማቴ 21:1-9፣ ማር 11:1-10
19:35-38 ተጓ ምብ - ዮሐ 12:12-15

²⁸ኢየሱስ ይህን ከተናገረ በኋላ፤ ወደ ኢየሩሳሌም ሊወጣ ቀድሞአቸው ይሄድ

19:17 ምላ27:18፣ ሉቃ6:10
19:21 ማቴ25:24
19:22 2ሳሙ-13:16፣ ሉቃ15:6፣ ማቴ25:26
19:26 ማቴ25:29
19:28 ማር10:32፣ ሉቃ9:51
19:29 ማቴ21:1፣ 21:17
19:32 ሉቃ22:13

ነበር። ²⁹ደብረ ዘይት በተባለው ተራራ ወደሚገኙት፤ ወደ ቤተ ፋጌና ወደ ቤታ ንያ ከተሞች በቀረበ ጊዜ፤ ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን እንዲህ ሲል ላካቸው፤ ³⁰“በፊታችሁ ወዳለችው መንደር ሂዱ፤ ወደዚያም ስትገቡ ማንም ገና ያልተቀመጠበት ውርንጫ ታስሮ ታገኛላችሁ፤ ፈት ታችሁ ወደዚህ አምሎት። ³¹ማንም፤ ‘ለምን ትፈቱታላችሁ?’ ብሎ ቢጠይቃችሁ፤ ‘ለጌታ ያስፈልገዋል’ በሉት።”

³²የተላኩትም ሄደው ልክ እንደ ነገራቸው ሆኖ አገኙት። ³³ባለቤቶቹም ውርንጫውን ሲፈቱ አይተው፤ “ውርንጫውን ለምን ትፈታላችሁ?” አሏቸው።

³⁴እነርሱም፤ “ለጌታ ያስፈልገዋል” አሉ።

³⁵ከዚያም ውርንጫውን ወደ ኢየሱስ አመጡት፤ ልብሳቸውንም በላዩ ጣል አድርገው ኢየሱስን በውርንጫው ላይ አስቀመጡት። ³⁶ሰዎችም እርሱ በሚሄድበት መንገድ ላይ ልብሳቸውን ያነጥፉ ነበር።

³⁷በደብረ ዘይት ተራራ ቀልቀል ወደሚወስደው መንገድ በተቃረቡ ጊዜ፤ ቀጥራቸው እጅግ ብዙ የሆነ ደቀ መዛሙርት ስላዩት ታምራት ሁሉ ደስ እየላቸው ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ እንዲህ እያሉ ስገዜክቤርን ያመሰግኑ ጀመር፤

³⁸“በጌታ ስም የሚመጣው ንጉሥ የተባረከ ነው!”

“በሰማይ ሰላም፤ በእርያም ክብር ይሁን!”

³⁹በሕዝቡ መካከል የነበሩ አንዳንድ ፊሪሳውያንም ኢየሱስን፤ “መምህር ሆይ፤ ደቀ መዛሙርትህን ገሥጸቸው እንጂ” አሉት።

⁴⁰እርሱም፤ እላችኋለሁ፤ “እነርሱ ዝም ቢሉ፤ ድንጋዮች ይጮኻሉ” አላቸው።

⁴¹ኢየሱስም ወደ ኢየሩሳሌም ሲቃረብ ከተማዋን አይቶ አለቀሰላት፤ ⁴²እንዲህም አለ፤ “ሰላምሽ የሚሆነውን ምነው አንቺ ዛሬ በተረዳሽ ኖሮ! አሁን ግን ከዐይንሽ ተሰውሮአል፤ ⁴³ጠላቶችሽ ዙሪያሽን ቅጥር ሠርተው፤ ከየአቅጣጫውም ከበው አንቺን የሚያስጨንቁበት ጊዜ ይመጣልና፤ ⁴⁴አንቺንና በቅጥርሽ ውስጥ የሚኖሩትንም ልጆችሽን ከዐፈር ይደባልቃሉ፤ ድንጋይም በድንጋይ ላይ አይተወም፤ የመግብኛሽን ጊዜ አላወቅሽምና።”

ኢየሱስ በቤተ መቅደስ

19:45:46 ተጓ ምብ - ማቴ 21:12-16፣ ማር 11:15-18፣ ዮሐ 2:13-16

⁴⁵ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ፤ ሻጮችን ከዚያ አስወጣ፤

19:36 2ነገ9:13
19:37 ማቴ21:1
19:38 መዘ18:26፣ ሉቃ2:14፣ 13:35
19:39 ማቴ21:15፣ 16
19:40 ዕገ2:11
19:41 ኢሳ22:4፣ ሉቃ13:34-35
19:43 ኢሳ29:3፣ ኤር6:6፣ ሕዝ 4:2፣ 26:8፣ ሉቃ21:20
19:44 መዘ37:9፣ ሉቃ21:6፣ 1ጴጥ2:12

ትንሣኤ ሙታንና ጋብቻ

20:27-40 ተጓ ምብ - ማቴ 22:23-33፤ ማር 12:18-27

27ትንሣኤ ሙታን የለም ከሚሉት ሰዱ ቃውያን አንዳንዶቹ ወደ ኢየሱስ መጥተው ጥያቄ አቀረቡለት፤ ²⁸እንዲህም አሉት፤ “መምህር ሆይ፤ አንድ ሰው ሚስት አግብቶ ልጅ ሳይወልድ ቢሞት፤ ወንድሙ መበለቲቱን አግብቶ ልጆች በመውለድ ለወንድሙ ዘር እንዲተካ ሙሴ ጽፎልናል።” ²⁹ታዲያ፤ ሰባት ወንድማማቾች ነበሩ፤ የመጀመሪያው ሚስት አግብቶ ልጅ ሳይወልድ ሞተ፤ ³⁰ሁለተኛውም እንደዚሁ፤ ³¹ሦስተኛው ደግሞ አገባት፤ ሰባቱም እንዲሁ እያሉ አግብተዋት ልጆች ሳይወልዱ ሞቱ። ³²በመጨረሻም ሴትዮዋ ሞተች። ³³እንግዲህ ሰባቱም ስላገቧት፤ በትንሣኤ ጊዜ የማን ሚስት ትሆናለች?”

³⁴ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፤ “የዚህ ዓለም ልጆች ያገባሉ፤ ይጋባሉም፤ ³⁵የሚመጣውን ዓለምና የሙታንን ትንሣኤ ማግኘት የሚገባቸው ግን አያገቡም፤ አይጋቡም፤ ³⁶እንደ መላእክትም ስለሆኑ ከዚያ በኋላ አይሞቱም፤ የትንሣኤ ልጆች ስለሆኑም የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው። ³⁷ሙሴ ስለ ቀሩጥቋጥ በተጻፈው ታሪክ ውስጥ ጌታ፤ የአብርሃም ከምሳክ፤ የይስሐቅ ከምሳክ፤ የያዕቆብ ከምሳክ፤ በማለቱ ሙታን እንደሚገኙ ያሳያል። ³⁸ሁሉም ለእርሱ ሕያዋን ስለ ሆኑ፤ እርሱ የሕያዋን ከምሳክ እንጂ የሙታን አይደለም።”

³⁹አንዳንድ ጸሐፍትም፤ “መምህር ሆይ፤ መልካም ተናገርህ” አሉት። ⁴⁰ከዚህ በኋላ አንድ ሰው እንኳ ሊጠይቀው አልደፈረም።

ክርስቶስ የማን ልጅ ነው?

20:41-47 ተጓ ምብ - ማቴ 22:41-23:7፤ ማር 12:35-40

⁴¹ከዚህ በኋላ ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፤ “ሰዎች ክርስቶስን፤ እንዴት የዳዊት ልጅ ነው ይሉታል? ⁴²ምክንያቱም ራሱ ዳዊት በመዝሙራት መጽሐፉ እንዲህ ብሏል፤

“ ጌታ ጌታዬን፤
“በቀኝ ተቀመጥ፤
⁴³እኔ ጠላቶችህን፤
ለእግርህ መርገጫ እስከማደርግልህ ድረስ።”

⁴⁴እንግዲህ ዳዊት እርሱን፤ “ጌታ” ብሎ ሲጠራው እንዴት ልጁ ይሆናል?”

⁴⁵ሕዝቡ ሁሉ እየሰሙትም ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አላቸው፤ ⁴⁶“ዘርፋፋ ቀሚስ ለብሰው መዞር ከሚወዱ፤ በገበያ ቦታ ሰላምታ ከሚሸፍ በምክራብ የከበሬታ መቀመጫ፤ በግብጥ ቦታም የክብር ስፍራ ከሚፈልጉ፤ ከጸሐፍት ተጠንቀቁ፤ ⁴⁷እነር

20:27 ሐሥ 4:1፤ 23:8፤1ቆሮ15:12
20:28 ዘጸ25:5
20:35 ማቴ12:32
20:36 ዮሐ1:12
20:37 ዘጸ3:6
20:40 ማቴ12:34፤ 22:46
20:41 ማቴ1:1
20:43 መዝ10:1፤ ማቴ22:44
20:46 ሉቃ11:43

ሱም የመበለቶችን ቤት የሚያራቀሩት ናቸው፤ ለታይታ ብለውም ጸሎታቸውን ያስረዝማሉ፤ እነዚህ የከፋ ፍርድ ይጠብቃቸዋል።”

መበለቷ የሰጠችው መባ

21:1-4 ተጓ ምብ-ማር 12:41-44

21 ኢየሱስ ቀና ብሎ ሲመለከት ሁብታ ሞች በቤተ መቅደሱ መባ መሰብሰቢያ ውስጥ መባቸውን ሲጨምሩ አየ። ²ደግሞም አንዲት ድኻ መበለት ሁለት ትናንሽ የናስ ሳንቲሞች በዚያ ስትጨምር ተመለከተ፤ ³እንዲህም አለ፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ ከሁሉም ይልቅ ይህች ድኻ መበለት የበለጠ ሰጥታለች፤ ⁴እነዚህ ሰዎች የሰጡት ከትርፋቸው ላይ ሲሆን፤ እርሷ ግን የሰጠችው በድኻ ዐቅሟ ያላትን መተዳደሪያ በሙሉ ነው።”

የዘመኑ መጨረሻ ምልክቶች

21:5-36 ተጓ ምብ - ማቴ 24:ማር13
21:12-17 ተጓ ምብ - ማቴ 10:17-22

⁵ከደቀ መዛሙርት አንዳንዶች ቤተ መቅደሱ በውብ ድንጋዮችና በስእለት ስጦታዎች እንዳማረ ሲነጋገሩ፤ ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ ⁶“ይህ የምታዩት ሁሉ ሳይፈረስ ድንጋይ በድንጋይ ላይ እንደ ተካቦ የማይቀርበት ጊዜ ይመጣል።”

⁷እነርሱም፤ “መምህር ሆይ፤ እንግዲህ ይህ ሁሉ የሚሆነው መቼ ነው? ደግሞም ይህ እንደሚሆን ምልክቱ ምንድን ነው?” ብለው ጠየቁት።

⁸እርሱም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፤ “እንዳትስቱ ተጠንቀቁ፤ ብዙዎች፤ ‘እኔ እርሱ ነኝ’ በማለት፤ ደግሞም፤ ‘ጊዜው ቀርቦ አል’ እያሉ በስሜ ይመጣሉና፤ እናንተ ግን እነርሱን አትከተሏቸው። ⁹ስለ ጦርነትና ስለ ሕዝብ ዐመፅ ስትሰሙ አትደንግጡ፤ ይህ አስቀድሞ መሆን የሚገባው ነውና፤ መጨረሻው ግን ወዲያውኑ አይሆንም።”

¹⁰ቀጥሎም እንዲህ አላቸው፤ “ሕዝብ በሕዝብ ላይ፤ መንግሥትም በመንግሥት ላይ ይነሣል፤ ¹¹ታላቅ የመሬት መናወጥ ይሆናል፤ ራብና ቸንፈር በተለያዩ ስፍራ ይከሰታል፤ አስፈሪ ነገር እንዲሁም ከሰማይ ታላቅ ምልክት ይሆናል።

¹²“ይህ ሁሉ ከመሆኑ በፊት ግን ሰዎች ይይዟችኋል፤ ያሳድዷችኋል፤ ወደ ምክራብና ወደ ወሀኒ ቤት ያስገቧችኋል፤ በነገሥታትና በገዥዎች ፊት ያቀርቧችኋል፤ ይህም ሁሉ በስሜ ምክንያት ይደርስባችኋል። ¹³ይህም ለመመስከር ጥፍ ዕድል

¹⁴1 ወይም መላሕ

21:1 ማቴ27:6፤ ዮሐ8:20
21:4 2ቆሮ8:12
21:6 ሉቃ19:44
21:8 ሉቃ17:23
21:10 2ዩና15:6፤ ኢሳ19:2
21:11 ኢሳ29:6፤ ኢሳ2:30
21:13 ፊል1:12

ይሆንላችኋል።¹⁴ ስለዚህ ምን መልስ እንሰጣለን በማለት አስቀድሞችሁ እንዳትጨኩት ይህን ልብ በሉ።¹⁵ ተቃዋሚዎቻችሁ ሁሉ ሊቋቋሙትና ሊያስተባብሉት የማይችሉትን ቃልና ጥበብ እስጣችኋለሁና።¹⁶ ወላጆቻችሁ፣ ወንድሞቻችሁ፣ ዘመዶቻችሁና ጓደኞቻችሁ እንኳ ሳይቀሩ አሳልፈው ይሰጡ አችኋል፤ ከእናንተም አንዳንዶቹን ይገድላሉ።¹⁷ ስለ ስሜም በሰዎች ሁሉ ዘንድ የተጠላችሁ ትሆናላችሁ።¹⁸ ነገር ግን ከራሳችሁ ጠጉር አንዷ እንኳ አትጠፋም።¹⁹ ጸንታችሁም በመቆም ነፍሳችሁን ታተርፋላችሁ።

²⁰ ኢየሩሳሌም በጦር ሰራዊት ተከባ በምታዩበት ጊዜ፣ ጥፋቷ መቃረቡን ዕውቁ።²¹ በዚያን ጊዜ በይሁዳ ያሉ ወደ ተራሮች ይሸሹ፤ በከተማ ያሉትም ከዚያ ይሆኑ። በገጠር ያሉትም ወደ ከተማዬቱ አይግቡ።²² የተጻፈው ሁሉ ይፈጸም ዘንድ ይህ የበቀል ጊዜ ነውና።²³ በምድራቱ ላይ ታላቅ መክራ ይሆናል፤ በዚህም ሕዝብ ላይ ቀጥላ ይመጣል፤ ስለዚህ በዚያን ወቅት ለነፍሰጡሮችና ለሚያጠቡ እናቶች ወዮላቸው!²⁴ ስለ ይፍ ይወድቃሉ፤ ወደ አሕዛብም ሁሉ በምርኮ ይወሰዳሉ፤ ኢየሩሳሌምም የአሕዛብ ዘመን እስኪፈጸም ድረስ፤ በአሕዛብ የተረገጠች ትሆናለች።

²⁵ “በፀሐይ፣ በጨረቃና በከዋክብት ላይ ምልክት ይሆናል፤ ከባሕሩና ከሞገድ ድምፅ የተነሣ፣ በምድር ላይ ያሉ ሕዝቦች ይጨኩት ይቃሉ፤ ይታወካሉም፤²⁶ የሰማይት ኅይዳት ስለሚኖረው፣ ሰዎች በፍርሀትና በዓለም ላይ ምን ይመጣ ይሆን እያሉ በመጠባበቅ ይዘላሉ።²⁷ በዚያን ጊዜ የሰው ልጅ በኃይልና በታላቅ ክብር በደመና ሲመጣ ያዩታል።²⁸ እናንተም እነዚህ ነገሮች መፈጸም ሲጀምሩ፣ መዳናችሁ ስለ ተቃረቡ፣ ቀጥ ብላችሁ ቁሙ፤ ራሳችሁንም ወደ ላይ ቀና አድርጉ።”

²⁹ ቀጥሎም እንዲህ ሲል ይህን ምሳሌ ነገራቸው፤ “በለሰንና ዛፎችን ሁሉ ተመልከቱ፤³⁰ ቅጠሎቻቸው አቈጥቀዎት ስታዩ፣ በዚያን ጊዜ በጋ መቃረቡን ራሳችሁ ታውቃላችሁ።³¹ እንዲሁ ደግሞ እነዚህ ነገሮች መፈጸማቸውን ስታዩ፣ የከገዘሱበኩሪ መንግሥት እንደ ቀረበች ዕውቁ።

³² “እውነት እላችኋለሁ፤ ይህ ሁሉ እስኪፈጸም ድረስ ይህ ትውልድ አይልፍም።³³ ሰማይና ምድር ያልፋሉ፣ ቃሌ ግን አይልፍም።”

³⁴ “እንግዲህ በገደብ የለሽ ሕይወት፣ በመጠጥ ብዛትና ስለ ኑሮ በመጨነቅ ልባችሁ እንዳይዘልና ያ ቀን እንደ ወጥመድ ድንገት እንዳይደርስባችሁ ተጠንቀቁ፤³⁵ ይህ

21:14 ሉቃ12:11
21:15 ሉቃ12:12
21:16 ሉቃ12:52; 53
21:17 ዮሐ15:21
21:18 ማቴ10:30
21:19 ማቴ10:22
21:20 ሉቃ19:43
21:21 ሉቃ17:31
21:22 ኢሳ63:4; ጳጳ9:24-27; ሆሴ9:3; ማቴ13:22
21:24 ኢሳ5:5; 63:18; ጳጳ8:13; ራእ11:2
21:25 2ጴጥ3:10; 12
21:26 ማቴ24:29
21:27 ማቴ8:20; ራእ1:7
21:28 ሉቃ18:7
21:31 ማቴ3:2
21:32 ሉቃ11:50; 17:25
21:33 ማቴ5:18
21:34 ማር4:19; ሉቃ12:40; 46; 1ተሰ5:2-7

በመላው ምድር በሚኖሩት ሁሉ ላይ ይደርሳልና።³⁶ ስለዚህ ከሚመጣው ሁሉ እንድታመልጡና በሰው ልጅ ፊት መቆም እንድትችሉ ሁልጊዜ ተግባራችሁ ጸልዩ።”

³⁷ ኢየሱስም ቀን ቀን በቤተ መቅደስ እያስተማረ፣ ሌሊት ግን ደብረ ዘይት ወደ ተባለ ተራራ ወጥቶ ያድር ነበር።³⁸ ሕዝቡም ሁሉ ሊሰሙት ማልደው ወደ ቤተ መቅደስ ወደ እርሱ ይመጡ ነበር።

ይሁዳ ጌታን አሳልፎ ለመስጠት ተስማማ

22:1-2 ተጓ ምብ - ማቴ 26:2-5; ማር 14:1-2; 10:11

22 በዚህ ጊዜ ፋሲካ የተባለው የቂጣ በዓል ተቃርቦ ነበር። ጥካህናት አለቆችና ጸሐፍትም ሕዝቡን ይፈሩ ስለነበር፣ እንዴት አድርገው ኢየሱስን እንደሚያስወግዱት መንገድ ይፈልጉ ነበር።³ ሰይጣንም ከዐሥራ ሁለቱ ጋር በተቈጠረው የአስቆሮቱ ይሁዳ በተባለው ገባበት፤⁴ ይሁዳም ወደ ካህናት አለቆችና ወደ ቤተ መቅደሱ ሹሞች ሄዶ ኢየሱስን እንዴት አሳልፎ እንደሚሰጣቸው ተነጋገረ።⁵ እነርሱም በዚህ ደስ ተሰኝተው፣ ገንዘብ ሊሰጡት ተዋዋሉ።⁶ እርሱም በነገሩ ተስማማ፤ አሳልፎ ሊሰጣቸውም ሕዝብ የማይገኝበትን ምቹ ጊዜ ይጠብቅ ጀመር።

የመጨረሻው እራት

22:7-13 ተጓ ምብ - ማቴ 26:17-19; ማር 14:12-16
22:17-20 ተጓ ምብ - ማቴ 26:26-29 ማር14:22-25; ጳጳ11:23-25
22:21-23 ተጓ ምብ - ማቴ 26:21-24; ማር14:18-21; ዮሐ13:21-30
22:25-27 ተጓ ምብ - ማቴ 20:25-28; ማር 10:42-45
22:33-34 ተጓ ምብ - ማቴ 26:33-35; ማር14:29-31; ዮሐ13:37-38

⁷ ከዚህ በኋላ የፋሲካ በግ የሚታረድበት የቂጣ በዓል ደረሰ።⁸ ኢየሱስም፣ “የፋሲካን እራት እንድንበላ ሄዳችሁ አዘጋጃልን” ብሎ ጴጥሮስንና ዮሐንስን ላካቸው።⁹ እነርሱም፣ “የት እንድናሰናዳ ትፈልጋለህ?” አሉት።

¹⁰ እርሱም እንዲህ አላቸው፣ “እነሆ፣ ወደ ከተማ ስትገቡ የውሃ እንስራ የተሸከመ ሰው ያገኛችኋል፤ እርሱ ወደሚገባበት ቤት ድረስ ተከተሉት፤¹¹ ለቤቱም ባለቤት፣ ‘መምህሩ፣ ከደቀ መዛሙርቴ ጋር የፋሲካን እራት የምበላበት የእንግዳ ክፍል ወዴት ነው?’ ይልሃል’ በሉት።¹² እርሱም በሰገነት ላይ ያለውን ተነጥፎ የተዘጋጀ ሰፊ አዳራሽ ያሳያችኋል፤ በዚያም አሰናዱልን።”

¹³ እነርሱም ሄደው ልክ ኢየሱስ እንደነገራቸው ሆኖ አገኙት፤ ፋሲካንም በዚያ አዘጋጁ።

³² ወይም በዘር

14 ሰዓቱም በደረሰ ጊዜ ኢየሱስ ከሐዋርያቱ ጋር በማእድ ተቀመጠ፤ 15 እንዲሁም አላቸው፤ “መከራ ከመቀበሌ በፊት ይህን ፋሲካ አብሬያችሁ ለመብላት በጣም ስመኝ ነበር፤ 16 እላችኋለሁ፤ በከግዚክብኬ መንግሥት የዚህ ትርጉም እስኪፈጸም ድረስ ይህን ፋሲካ ዳግመኛ አልበላም።”

17 ጽዋውን ተቀብሎ ካመሰገነ በኋላ እንዲህ አላቸው፤ “እንካችሁ፤ ሁላችሁ ከዚህ ተካፊሉ፤ 18 እላችኋለሁና፤ ከአሁን ጀምሮ የከግዚክብኬ መንግሥት እስኪመጣ ድረስ፤ ከዚህ ወይን ፍሬ አልጠጣም።”

19 እንጂራንም አንጦቶ አመሰገነ፤ ቁርሶም ሰጣቸውና፤ “ይህ ስለ እናንተ የሚሰጥ ሥጋዬ ነው፤ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት” አለ።

20 እንደዚሁም ከእራት በኋላ ጽዋውን አንጦቶ እንዲህ አለ፤ “ይህ ጽዋ ስለ እናንተ በሚፈሰው ደሜ የሚመሠረት አዲስ ኪዳን ነው። 21 ነገር ግን አሳልፎ የሚሰጠኝ ሰው እጅ በማእድ ከእኔ ጋር ናት። 22 የሰው ልጅስ አስቀድሞ በተወሰነው መሠረት ይሄዳል፤ ነገር ግን እርሱን አሳልፎ ለሚሰጠው ለዚያ ሰው ወዮላት።” 23 እነርሱም ከመካከላቸው ይህን የሚደርግ ማን ሊሆን እንደሚችል እርስ በርሳቸው ይጠያየቁ ጀመር።

24 ደግሞም ከመካከላቸው ማን እንደሚበልጥ በእነርሱ ዘንድ ክርክር ተነሣ። 25 ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “የአሕዛብ ነገሥታት ሕዝቦቻቸውን በጎይል ይገዛሉ፤ በእነርሱ ላይ ሥልጣን ያላቸውም በጎ አድራጊዎች ተብለው ይጠራሉ። 26 በእናንተ ዘንድ ግን እንዲህ አይሁን፤ ይልቁን ከእናንተ ታላቅ የሆነ እንደ ታናሽ፤ ገዥ የሆነም እንደ አገልጋይ ይሁን። 27 ለመሆኑ፤ በማእድ ከተቀመጠና ቆሞ ከሚያስተናግድ ማን ይበልጣል? በማእድ የተቀመጠው አይደለምን? እኔ ግን በመካከላችሁ ያለሁት እንደ አንድ አገልጋይ ነው። 28 እናንተም ሳትለዩኝ በመከራዬ ጊዜ በአጠገቤ የቆማችሁ ናችሁ፤ 29 አባቴ እኔን እንደ ሾመኝ እኔም ደግሞ በመንግሥቴ እሾማችኋለሁ። 30 ይኸውም በመንግሥቴ ከማእድ እንድትበሉና እንድትጠጡ ደግሞም በዙፋን ላይ ተቀምጣችሁ በዐሥራ ሁለቱ የእስራኤል ነገድ ላይ እንድትፈርዱ ነው።”

31 ደግሞም ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ “ስምዎን ለምዖን ሆይ፤ እነሆ፤ ሰይጣን እንደ ስንዴ ሊያበጥራችሁ ለመኝ፤ 32 እኔ ግን እምነትህ እንዳይጠፋ ስለ አንተ ጸለይሁ፤ አንተም በተመለስህ ጊዜ ወንድሞችህን አበርታ።”

33 ስምዖንም፤ “ጌታ ሆይ፤ እኔ ከአንተ ጋር

22:14 ማቴ26:20፣ ማር6:30 14:17:18
 22:15 ማቴ16:21
 22:16 ሉቃ14:15
 22:19 ማቴ14:19
 22:20 ዘፀ24:8፣ ሉሳ 42:6፣ ኤር31:31-34
 ዘካ9:11፣ 2ቆር3:6፣ ዕብ8:6፣9:15
 22:21 መዘ41:9
 22:22 ማቴ8:20፣ ሐሥ2:23:4:28
 22:24 ማር9:34፣ ሉቃ9:46
 22:26 ማር9:35፣ 1ቤጥ5:5
 22:27 ማቴ20:28
 22:29 ማቴ25:34፣ 2ጢጥ2:12
 22:30 ማቴ19:28፣ ሉቃ14:15
 22:31 ኢዮ1:6-12፣ አሞ9:9
 22:32 ዮሐ17:9፣ 15፣ ዮሐ21:15-17
 22:33 ዮሐ11:16

ወህኒ ለመውረድም፤ ለመሞትም ዝግጁ ነኝ” አለው።

34 ኢየሱስም፤ “ጴጥሮስ ሆይ፤ ዛሬ ዶር ሳይጮኽ፤ አላውቀውም ብለህ ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ እልሃለሁ” አለው።

35 ከዚያም ኢየሱስ፤ “ያለ ኩረጃ፤ ያለ ከረጢትና ያለ ጫማ በላክኋችሁ ጊዜ የጌደለባችሁ ነገር ነበርን?” ብሎ ጠየቃቸው።

እነርሱም፤ “ምንም አልጌደለብንም” አሉ።

36 እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “አሁን ግን ኩረጃም፤ ከረጢትም ያለው ሰው ይያዝ፤ ሰይፍ የሌለውም ልብሱን ሽጦ ይግዛ። 37 እላችኋለሁና፤ ‘ከዐመፀኞች ጋር ተቁጠረ’ ተብሎ የተጻፈው በእኔ መፈጸም አለበት፤ ስለ እኔ የተጻፈው ፍጻሜው በርግጥ ደርሶአል።”

38 ደቀ መዛሙርቱም፤ “ጌታ ሆይ፤ እነሆ፤ ሁለት ሰይፍች እዚህ አሉ” አሉት። እርሱም፤ “ይበቃል” አላቸው።

ኢየሱስ በደብረ ዘይት ተራራ ጸለዎ

24:40-46 ተጓ ምብ - ማቴ 26 ፣ 36-46፣ ማር 14፣ 32-42

39 ኢየሱስ እንደ ልማዱ ወጥቶ ወደ ደብረ ዘይት ተራራ ሄደ፤ ደቀ መዛሙርቱም ተከተሉት። 40 እዚያም በደረሱ ጊዜ፤ “ወደ ፈተና እንዳትገቡ ጸልዩ” አላቸው። 41 ከእነርሱም የድንጋይ ውርወራ ያህል ርቆ ተንብርክኮ ጸለየ፤ 42 እንዲሁም አለ፤ አባት ሆይ፤ ፈቃድህ ከሆነ፤ ይህኝን ጽዋ ከእኔ ውሰድ፤ ነገር ግን የእኔ ፈቃድ ሳይሆን የአንተ ፈቃድ ይፈጸም።” 43 መልአክም ከሰማይ ተገልጦለት አበረታታው። 44 እጅግ ተጨንቆም በብርቱ ይጸልይ ነበር፤ ሳቡም እንደ ደም ነጠብጣብ ወደ ምድር። ይፈስ ነበር።

45 ከጸሎትም ተነሥቶ ወደ ደቀ መዛሙርቱ መጣ፤ እነርሱም ከሐዘን የተነሣ ተኝተው አገኛቸውና፤ 46 “ለምን ትተኛላችሁ? ወደ ፈተና እንዳትገቡ ተነሥታችሁ ጸልዩ” አላቸው።

ኢየሱስ ተያዘ

22:47-53 ተጓ ምብ - ማቴ 26:47-56፣ ማር14:43-50፣ ዮሐ18:3-11

47 እርሱም ገና እየተነጋገረ ሳለ፤ ብዙ ሰዎች መጡ፤ ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ ይሁዳ የተባለውም ሰው ይመራቸው ነበር፤ ሊስ መውም ወደ ኢየሱስ ተጠጋ። 48 ኢየሱስ ግን፤ “ይሁዳ ሆይ፤ የሰውን ልጅ በመሳሞ አሳልፈህ ትሰጣለህን?” አለው።

49 በኢየሱስ ዙሪያ የነበሩ ሰዎችም ሁኔታውን ተመልክተው “ጌታ ሆይ፤ በሰይፍ

22:35 ማቴ10:9፣ 10፣ ሉቃ 9:3፣ 10:4
 22:37 ኢሳ53:12
 22:39 ማቴ21:1፣ ሉቃ21:37
 22:40 ማቴ6:13
 22:41 ሉቃ18:11
 22:42 ማቴ20:22፣ 26:39
 22:43 ማቴ4:11፣ ማር1:13
 22:46 ቍ40
 22:49 ቍ38

44 አንዳንድ የጥንት ቅጂች ቍጥር 43 እና 44 የላቸውም

እንምታቸውን? አሉት።⁵⁰ ከእነርሱም አንዱ የሊቀ ካህናቱን አገልጋይ መትቶ ቀኝ ጆሮውን ቆረጠው።

⁵¹ኢየሱስ ግን፣ “ተው! እዚህ ድረስም ፍቀዱ” አለ፤ የሰውየውንም ጆሮ ዳሶ ፈወሰው።

⁵²ከዚያም ኢየሱስ ሊይዙት የመጡትን የካህናት አለቆች፣ የቤተ መቅደስ ሹሞችና ሽማግሌዎችን እንዲህ አላቸው፤ “ወን በዴ እንደሚይዝ ሰው፣ ሰይፍና ቁመጥ ይዛችሁ ወጣችሁን? ⁵³በየዕለቱ በቤተ መቅደስ ከእናንተ ጋር በነበርሁ ጊዜ እጃችሁን አላነሣችሁብኝም፤ ይህ ግን ጨለማ የነገሠ በት ጊዜያችሁ ነው።”

ጴጥሮስ ኢየሱስን ካደ

22፥55-62 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥69-75፣ ማር 14፥66-72፣ ዮሐ 18፥16-18፣ 25-27

⁵⁴ከዚህ በኋላ ኢየሱስን ይዘው ወሰዱት፤ ወደ ሊቀ ካህናቱም ግቢ አስገቡት፤ ጴጥሮስም በርቀት ይከተለው ነበር። ⁵⁵ሰዎቹ በሊቀ ካህናቱ ግቢ ውስጥ እሳት አንድደው በአንድነት ተቀምጠው ሳለ፣ ጴጥሮስም ከእነርሱ ጋር ተቀምጦ ነበር። ⁵⁶አንዲት የቤት ሠራተኛም ጴጥሮስ እሳቱ አጠገብ ተቀምጦ አየችውና ትኩር ብላ በመመልከት፣ “ይህ ሰው ደግሞ ከእርሱ ጋር ነበረ” አለች።

⁵⁷እርሱ ግን፣ “አንቺ ሴት፣ እኔ ዐላውቀውም” ብሎ ካደ።

⁵⁸ከጥቂት ጊዜ በኋላም አንድ ሌላ ሰው አይቶት፣ “አንተም ደግሞ ከእነርሱ አንዱ ነህ” አለው።

ጴጥሮስ ግን፣ “አንተ ሰው፣ እኔ አይደለሁም” አለ።

⁵⁹አንድ ሰዓት ያህል ቁይቶም፣ ሌላ ሰው በርግጠኝነት፣ “ይህ ሰው ገሊላዊ ስለ ሆነ ያለ ጥርጥር ከእርሱ ጋር ነበረ” አለ።

⁶⁰ጴጥሮስ ግን፣ “አንተ ሰው፣ የምትለውን እኔ አላውቅም” አለ፤ ይህንም ተናግሮ ገና ሳይጨርስ ዶሮ ጮኸ። ⁶¹ጌታም መለስ ብሎ ጴጥሮስን ተመለከተው፣ ጴጥሮስም፣ “ዛሬ ዶሮ ሳይጮኸ ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ” ብሎ ጌታ የተናገረው ቃል ትዝ አለው። ⁶²ጴጥሮስም ወደ ውጭ ወጥቶ ምርር ብሎ አለቀሰ።

ወታደሮች በኢየሱስ ላይ አፈዙበት

22፥63-65 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥67፣68፣ ማር 14፥65፣ ዮሐ 18፥22፣23

⁶³ኢየሱስን አስረው ይጠብቁት የነበሩት ሰዎችም ያፌዙበትና ይመቱት ጀመር፤ ⁶⁴ዐይኑንም ሸፍነው፣ “እስቲ ትንቢት ተናገር፤ የመታህ ማነው? እያሉ ይጠይቁት

22፥52 ቍ4
22፥53 ማቴ8፣12፣ 26፣55፣ ዮሐ1፣5፣ 3፣20፣12፣27
22፥54 ማቴ26፣57፣ 58፣ማር14፣53፣54፣ ዮሐ18፣15
22፥59 ሉቃ23፣6
22፥61 ቍ34፣ ሉቃ7፣13

ነበር። ⁶⁵ሌላም ብዙ የሰድብ ቃል እየተናገሩ ያቃልሉት ነበር።

ኢየሱስ በጲላጦስና በሄሮድስ ፊት

22፥67-71 ተጓ ምብ - ማቴ 26፣63-66፣ ማር 14፣61-63፣ ዮሐ 18፣19-21
23፣23 ተጓ ምብ - ማቴ 27፣11-14፣ ማር15፣2-5፣ ዮሐ 18፣29-37
23፣18-25 ተጓ ምብ - ማቴ 27፣15-26፣ ማር 15፣6-15፣ ዮሐ 18፣39-19፣16

⁶⁶በነጋም ጊዜ፣ የሕዝብ ሽማግሌዎች፣ የካህናት አለቆችና ጸሐፍት ተሰበሰቡ፤ ኢየሱስንም በሸንጎአቸው ፊት አቀረቡት። ⁶⁷እነርሱም፣ “አንተ ክርስቶስ ነህ? እስቲ ንገረን” አሉት።

ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፣ “ብንግራችሁ አታምኑኝም፤ ⁶⁸ብጠይቃችሁም አትመልሱም። ⁶⁹ነገር ግን ከአሁን ጀምሮ የሰው ልጅ በከግዚአብሔር ጎይል ቀኝ ይቀመጣል።”

⁷⁰በዚህ ጊዜ ሁሉም፣ “ታዲያ፣ አንተ የከግዚአብሔር ልጅ ነህ?” አሉት።

እርሱም፣ “መሆኔን እኮ እናንተው ተናገራችሁት” አላቸው።

⁷¹እነርሱም፣ “ከእንግዲህ ሌላ ምስክር ምን ያስፈልገናል? ራሳችን ከገዛ አንደበቱ ስምተናልና” አሉ።

23 በዚያ የተሰበሰቡት በሙሉ ተነሥተው ኢየሱስን ወደ ጲላጦስ ወሰዱት፤ ²እንዲህም እያሉ ይከሱት ጀመር፤ “ይህ ሰው ሕዝባችንን ሲያስት፣ ለቄሳር ግብር እንዳይከፈል ሲከለክል፣ ደግሞም፣ ‘እኔ ክርስቶስ’ ንጉሥ ነኝ” ሲል አገኘ ነው።”

³ጲላጦስም፣ “አንተ የአይሁድ ንጉሥ ነህ?” ብሎ ጠየቀው።

ኢየሱስም፣ “አንተውኮ አልህ” አለው።

⁴ጲላጦስም ለካህናት አለቆችና ለሕዝቡ፣ “እኔ በዚህ ሰው ላይ ምንም ወንጀል አላገኘሁበትም” አለ።

⁵እነርሱ ግን፣ “ይህ ሰው ከገሊላ ጀምሮ እዚህ ድረስ መላውን ይሁዳ ሳይቀር” እያወከ ነው” እያሉ አጽንተው ተናገሩ።

⁶ጲላጦስም ይህን ሲሰማ፣ ሰውየው የገሊላ ሰው መሆኑን ለማረጋገጥ ጠየቀ፤ ⁷ኢየሱስ ከሄሮድስ ግዛት የመጣ መሆኑን ጲላጦስ ባወቀ ጊዜ፣ ሄሮድስ በዚያን ወቅት በኢየሩሳሌም ስለ ነበረ ወደ እርሱ ላከው። ⁸ሄሮድስም ኢየሱስን ብዙ ጊዜ ሊያየው ይፈልግ ስለ ነበር፣ የየው ጊዜ እጅግ ደስ

⁶⁷ ወይም መሲሕ
⁶⁸ ወይም መሲሕ፣ እንዲሁም ቍ 35 እና 39 ይመዘኑ
⁷⁵ ወይም በመላው የአይሁድ ምድር

22፥65 ማቴ16፣21
22፥66 ማቴ5፣22፣ 27፣1፣ ማር15፣1
22፥68 ሉቃ20-8
22፥69 ማር16፣19
22፥70 ማቴ4፣3፣ 27፣11፣ ሉቃ23፣3
23፣1 ማቴ27፣2
23፣2 ቍ14፣ ሉቃ20፣22፣ ዮሐ119፣12
23፣4 ቍ14፣ 22፣41፣ ማቴ27፣23፣ ዮሐ18፣38፣ 2፣ቆሮ 5፣21፣ 1ጢሞ6፣13
23፣5 ማር1፣14
23፣6 ሉቃ22፣59
23፣7 ማቴ14፣1
23፣8 ሉቃ 9፣9

አለው፤ ስለ እርሱ ሰምቶ ስለ ነበር፤ ታምራት ሲሠራ ለማየት ተስፋ ያደርግ ነበር። ዓብዙ ጥያቄዎችንም አቀረበለት፤ እርሱ ግን ምንም አልመለሰለትም።¹⁰ የካህናት አለቆችና ጸሐፍትም እዚያው ቆመው በብርቱ ይወነጅሉት ነበር።¹¹ ሂሮድስም ከወታደሮቹ ጋር ናቀው፤ አፌዙበትም፤ የክብር ልብስ አልብሶም ወደ ጲላጦስ መልሶ ሰደደው።¹² ሂሮድስና ጲላጦስም በዚሁ ዕለት ተወዳጁ፤ ቀደም ሲል ግን በመካከላቸው ጥል ነበረ።

¹³ ጲላጦስም የካህናት አለቆችን፤ ገዥዎችንና ሕዝቡን በአንድነት ሰብስቦ፤¹⁴ እንዲህ አላቸው፡ “ይህ ሰው ሕዝቡን ለዐመፅ ያነሣ ማለት ብላችሁ ወደ እኔ አምጥታችሁት ነበር፤ እኔም በእናንተው ፊት መርምሬው፤ ባቀረባችሁበት ክስ አንዳች ወንጀል አላገኘሁበትም።¹⁵ ደግሞም ሂሮድስ እንዲሁ ምንም ስላላገኘበት ወደ እኛ መልሶታል፤ እንደምታዩት ይህ ሰው ለሞት የሚያበቃ ምንም ነገር አልፈጸመም፤¹⁶ ስለዚህ ቀጥቼ እፈታለሁ።”¹⁷ ይህን ያለው በበዓሉ አንድ እስረኛ እንዲፈታላቸው የግድ ያስፈልግ ስለነበረ ነው።¹⁸

¹⁸ ሕዝቡም ሁሉ በአንድ ላይ፤ “ይህን ሰው ወዲያ አስወግደው! በርባንን ፍታልን!” እያሉ ጮኹ።¹⁹ በርባንም በከተማው ስጥ የሕዝብ ዐመፅ በማንሣሣትና በነፍስ ግድያ የታሰረ ሰው ነበር።

²⁰ ጲላጦስም ኢየሱስን ሊፈታው ስለፈለገ፤ እንደ ገና ተናገራቸው፤²¹ እነርሱ ግን፤ “ስቀለው! ስቀለው!” እያሉ ይጮኹ ነበር።

²² ጲላጦስም ሦስተኛ ጊዜ፤ “ለምን? ይህ ሰው ምን የፈጸመው ወንጀል አለ? እኔ ለሞት የሚያበቃ ምንም በደል አላገኘሁበትም፤ ስለዚህ ቀጥቼ እፈታለሁ” አላቸው።

²³ እነርሱ ግን ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ እንዲሰቀል አጥብቀው ለመኑት፤ ጨካኝ ታቸውም በረታ።²⁴ ስለዚህ ጲላጦስ የጠየቁት እንዲፈጸም ውሳኔ አስተላለፈ።²⁵ የሕዝብ ዐመፅ በማንሣሣትና በነፍስ ግድያ ታስሮ የነበረውን፤ እንዲፈታላቸውም የለመኑትን ያን ሰው ፈታላቸው፤ ኢየሱስን ግን እንዳሻቸው እንዲያደርጉት አሳልፎ ሰጣቸው።

የኢየሱስ መስቀል

23:33-43 ተገምግሞ - ማቴ 27:33-44፣ ማር 15:22-32፣ ዮሐ 19:17-24

²⁶ ኢየሱስንም ይዘው ሲወስዱት፤ ስምዖን የተባለውን የቀሬና ሰው ከገጠር ሲመጣ አግኝተው መስቀሉን አሸክመው ኢየሱስን

23:9 ማር14:61
23:11 ማር15:17-19፣ ዮሐ19:23
23:12 ሐሥ4:27
23:14 ቀ፡4
23:16 ቀ፡22፣ ማቴ27:26፣ ዮሐ19:1፣ ሐሥ 16:37፣ 2ቆሮ11:23፣24
23:18 ሐሥ3:13፣ 14
23:22 ቀ፡16
23:26 ማቴ27:32፣ ማር15:21፣ ዮሐ19:17

23:27 ሉቃ8:52
23:28 ሉቃ19:41-44፣21:23፣24
23:29 ማቴ24:19
23:30 ኢሳ2:19፣ ሆሴ10:8፣ ራእ6:16
23:31 ሕዝ20:47
23:32 ኢሳ53:12፣ ማቴ27:38፣ ማር15:27፣ ዮሐ19:18
23:34 መዝ22:18፣ ማቴ5:44፣11:25
23:35 መዝ22:17፣ ኢሳ42:1
23:36 መዝ22:7፣ 69:21፣ ማቴ27:48
23:37 ሉቃ4:39
23:38 ማቴ23:2
23:39 ቀ፡35፣37
23:41 ቀ፡4
23:42 ማቴ16:27
23:43 2ቆሮ12:3፣ 4፣ ራእ2:7

ተከትሎ እንዲሄድ አስገደዱት።²⁷ ጠዙ ሕዝብና ደረታቸውን እየደቁ የሚያለቅሱለት ሴቶችም ከኋላው ይከተሉት ነበር።²⁸ ኢየሱስ ግን ወደ እነርሱ ዘወር ብሎ እንዲህ አላቸው፤ “እናንተ የኢየሱሳይም ሴቶች፤ ለራሳችሁና ለልጆቻችሁ አልቅሱ እንጂ ለእኔ አታልቅሱ፤²⁹ እነሆ፤ መካኞችና ያልወለዱ ማሕፀኖች፤ ያላጠቡ ጡቶችም ብፁዓን ናችሁ የምትለባት ጊዜ ይመጣልና።³⁰ በዚያን ጊዜም፤

“ተራሮችን፤ ‘ውደቁብን’ ኩረብቶችንም፤ ‘ሰውሩን’ ይላሉ።”

³¹ እንግዲህ በእርጥብ ዕንጨት እንዲህ ካደረጉ፤ በደረቁ ምን ያደርጉ ይሆን?”

³² ከእርሱ ጋር እንዲገደሉ ሌሎች ሁለት ወንጀለኞችን ወስዷቸው።³³ ቀራንዮ፤ የተባለ ቦታ በደረሱ ጊዜ ሰቀሉት፤ ወንጀለኞቹንም አንዱን በቀኝ፤ ሌላውን በግራው ሰቀላቸው።³⁴ ኢየሱስም፤ “አባት ሆይ፤ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው።”³⁵ ሕዝቡም ለእነርሱም ልብሱን በዕጣ ተከፋፈሉት።

³⁵ ሕዝቡም ቆመው ይመለከቱ ነበር። ገዢዎችም፤ “ሌሎችን አዳኑ፤ በሕዝብነት የተመረጠው ክርስቶስ እርሱ ከሆነ፤ እስቲ ራሱን ያድን” እያሉ አፌዙበት።

³⁶ ወታደሮችም ቀርበው ያፈዙበት ነበር፤ የሖመጠጠ የወይን ጠጅ እየሰጡትም፤³⁷ “አንተ የአይሁድ ንጉሥ ከሆንህ፤ ራስህን አድን” ይሉት ነበር።

³⁸ ከራሱም በላይ፤ “ይህ የአይሁድ ንጉሥ ነው” የሚል ጽሑፍ ነበር።

³⁹ ከተሰቀሉት ወንጀለኞችም አንዱ የስድብ ናዳ እያወረደበት፤ “አንተ ክርስቶስ አይደለህምን? እስቲ፤ ራስህንም እኛንም፤ አድን” ይለው ነበር።

⁴⁰ ሌላኛው ወንጀለኛ ግን እንዲህ ሲል ገሠጸው፤ “ተመሳሳይ ፍርድ እየተቀበልህ ሳለህ፤ ከቶ ስግዚአብሔርን አትፈራምን? ⁴¹ እኛ ላደረግነው ነገር ቅጣት እየተቀበልን ስለሆነ፤ ተገቢ ፍርድ ላይ ነን፤ ይህ ሰው ግን አንዳች ክፉ ነገር አላደረገም።”

⁴² ደግሞም፤ “ኢየሱስ ሆይ፤ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ” አለው።

⁴³ ኢየሱስም፤ “እውነት እልሃለሁ፤ ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ” አለው።

³¹ እንዳንድ የጥንት ቅጂቶች ይህን ቀጥር ይጨምራሉ
³³ በማሪካ ቋንቋ የራሱ ቅጽ ማለት ነው፤ በዕብራይስጥ ጎልጎታ ይባላል
³⁴ እንዳንድ የጥንት ቅጂቶች ይህ ዐረፍተ ነገር የላቸውም
⁴² እንዳንድ ቅጂቶች በንጉሥነት ሥልጣን ስትመጣ ይላሉ

የኢየሱስ መሞት

23፡44-49 ተጓ ምብ - ማቴ 27፡45-56፣ ማር 15፡33-41

44 ጊዜው ስድስት ሰዓት ያህል ነበር፤ እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስም በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ ሆነ፤ 45 የፀሐይ ብርሃን ተከልክሎ አልፏል። የቤተ መቅደሱም መጋረጃ ተቀዶ ለሁለት ተከፈለ። 46 ኢየሱስም በታላቅ ድምፅ ጮኸ፤ “አባት ሆይ፤ መንፈሴን በእጅህ እስጣለሁ!” አለ፤ ይህንም ብሎ ሞተ።

47 የመቶ አለቃውም የሆነውን ነገር ባየ ጊዜ፣ “ይህ ሰው በርግጥ ጻድቅ ነበር” ብሎ ስንጠቅር፤ 48 ይህንኑ ለማየት በስፍራው ተሰብስበው የነበሩ ሰዎችም ሁሉ የሆነውን ነገር በተመለከቱ ጊዜ ደረታቸውን እየደቁ ተመለሱ። 49 ነገር ግን ኢየሱስን በቅርብ የሚያውቁት ሁሉ እንዲሁም ከገሊላ ጀምሮ የተከተሉት ሴቶች ይህን እየተመለከቱ ከሩቅ ቆመው ነበር።

የኢየሱስ መቀበር

23፡50-56 ተጓ ምብ- ማቴ 27፡57-61፣ ማር 15፡42-47፣ ዮሐ 19፡38-42

50 የአይሁድ ሸንጎ አባል የሆነ፤ አንድ ዮሴፍ የሚባል በጎና ጻድቅ ሰው ነበር። 51 ይህ ሰው በሸንጎው ምክርና ድርጊት አልተባበረም ነበረ፤ እርሱም አርማት ያስ የምትባል የአይሁድ ከተማ ሰው ሲሆን፤ የስንጠቅቅ መንግሥት መምጣት ይጠባበቅ ነበር። 52 ይህም ሰው ወደ ጳላጦስ ሄዶ የኢየሱስን ሥጋ ለመነው፤ 53 በተፈቀደለትም ጊዜ፣ ሥጋውን አውርዶ በበፍታ ገንዘብ፤ ከድንጋይ ተፈልፎ ለሰውነቱ ገንዘብ ማንም ባልተቀበረበት መቃብር ውስጥ አስቀመጠው። 54 ዕለቱ የመዘጋጃ ቀን ነበረ፤ ሰንበትም ሊገባ ነበር።

55 ከገሊላ ጀምሮ ከኢየሱስ ጋር የመጡት ሴቶችም ተከትለው መቃብሩን አዩ፤ ሥጋውንም እንዴት እንዳስቀመጡት ተመለከቱ። 56 ከዚያም ተመልሰው ሸቱና ቅባት አዘጋጁ፤ ሕጉ በሚያዘው መሠረት በሰንበት ቀን ዐረፉ።

የኢየሱስ ትንሣኤ

24፡1-10 ተጓ ምብ - ማቴ 28፡1-8፣ ማር 16፡1-8፣ ዮሐ 20፡1-8

24 በሳምንቱ መጀመሪያ ቀን ሴቶቹ ያዘጋጁትን ሸቱ ይዘው እጅግ ማለጻ ሳለ ወደ መቃብሩ ሄዱ። 2 ድንጋዩም ከመቃብሩ ደጃፍ ተንከባሎ አገኙት፤ 3 ወደ ውስጥ ዘልቀው በገቡ ጊዜ ግን የጌታ ኢየሱስን ሥጋ አላገኙም። 4 በሁኔታው ግራ ተጋብተው ሳሉ፤ እነሆ፤ እጅግ የሚያንጸባርቅ ልብስ የለበሱ ሁለት ሰዎች ድን

23፡44 አጥ።8፡9
23፡45 ዘፀ26፡31-33፣ዕባ9፡3፡8፣10፡9፡20

23፡46 መዝ31፡5፤ ማቴ27፡50፣ ዮሐ19፡30፣ 1ጴጥ2፡23

23፡47 ማቴ9፡8

23፡48 ሉቃ18፡13

23፡49 መዝ38፡11፤ ሉቃ8፡2

23፡51 ሉቃ2፡25፤ 38

23፡54 ማቴ27፡62

23፡55 ቍ40

23፡56 ዘፀ12፡16፣ 20፡10፣ ማር16፡1፤ ሉቃ24፡1

24፡1 ሉቃ23፡56

24፡3 ቍ23፡24

24፡4 ዮሐ 20፡12

ገት አጠገባቸው ቆሙ። 5 ሴቶቹም ከመፍራታቸው የተነሣ ወደ ምድር አቀርቅረው ሳሉ፤ ሰዎቹ እንዲህ አሏቸው፤ “ሕያው የሆነውን እርሱን ለምን ከሙታን መካከል ትፈልጋላችሁ? 6 እርሱ ተነሥቶአል! እዚህ የለም፤ ደግሞም በገሊላ በነበረ ጊዜ ምን እንዳላችሁ አስታውሱ። 7 የሰው ልጅ በጎ ጢአተኞች እጅ አልፎ ሊሰጥ፣ ሊሰቀልና በሦስተኛውም ቀን ሊነሣ ይገባል’ ብሎ ነበርና።” 8 ሴቶቹም በዚህ ጊዜ ቃሉን አስታወሱ።

9 ሴቶቹ ከመቃብሩ ስፍራ ተመልሰው ይህን ሁሉ ነገር ለዐሥራ አንዱና ለተቀሩት ሁሉ ነገሯቸው። 10 ይህን ለሐዋርያት የነገሯቸውም፤ መግደላዊት ማርያም፣ ዮሐና፣ የያዕቆብ እናት ማርያምና ከእነርሱ ጋር የነበሩት ሌሎች ሴቶች ነበሩ። 11 እነርሱ ግን ሴቶቹ የተናገሩት ቃል መቀባጠር ስለመሰላቸው አላመኗቸውም። 12 ጴጥሮስ ግን ተነሥቶ ወደ መቃብሩ ሮጠ፤ እዚያ ደርሶም ጎንበስ ብሎ ወደ ውስጥ ሲመለከት፣ በፍታው እንዳለ ለብቻው ተቀምጦ አየ፤ በሆነውም ነገር እየተገረመ ወደ ቤቱ ተመለሰ።

በኤማሁስ መንገድ ላይ

13 በዚሁ ቀን ከደቀ መዛሙርት ሁለቱ፣ ከኢየሩሳሌም ዐሥራ አንድ ኪሎ ሜትር ለ ያህል ወደሚርቅ፣ ኤማሁስ ወደሚባል መንደር ይሄዱ ነበር። 14 እነርሱም ስለ ሆነው ነገር ሁሉ እርስ በርስ ከረጋገጡ ነበር። 15 እየተነጋገሩና እየተወያዩ ሳሉም ኢየሱስ ራሱ ቀርቦ ከእነርሱ ጋር ይሄድ ጀመር። 16 ነገር ግን እንዳያውቁት ዐይናቸው ተይዞ ነበር።

17 እርሱም፣ “እየሄዳችሁ፤ መንገድ ላይ እርስ በርስ እንዲህ የምትወያዩት ምን ድን ነው?” አላቸው።

እነርሱም በሐዘን ክው ብለው ቆሙ። 18 ከእነርሱም አንዱ፣ ቀለቶ የተባለው፣ “በእነዚህ ቀናት እዚህ በኢየሩሳሌም የሆነውን ነገር የማታውቅ፣ አንተ ብቻ ለአገሩ እንግዳ ነህ?” ሲል መለሰለት።

19 እርሱም፣ “የሆነው ነገር ምንድን ነው?” አላቸው።

እነርሱም እንዲህ አሉት፤ “በስንጠቅቅ መንግሥት ስላለው ሁሉ ፊት በተግባርና በቃል ብርቱ ነቢይ ስለ ነበረው ስለ ናዘሬቱ ኢየሱስ ነው። 20 እርሱን የካህናት አለቆችና ገጦቻችን ለሞት ፍርድ አሳልፈው ሰጡት፤ ሰቀሉትም። 21 እኛ ግን እስራኤልን ይቤዣል

24፡6 ማቴ17፡22፤

23፣ ሉቃ9፡22፤

24፡24

24፡7 ማቴ8፡20፤

16፡21

24፡8 ዮሐ2፡22

24፡10 ማር6፡30፤

ሉቃ8፡1-3

24፡11 ማር16፡11

24፡12 ዮሐ20፡3-7፡10

24፡13 ማር16፡12

24፡15 ቍ36

24፡16 ዮሐ20፡14፤

21፡4

24፡18 ዮሐ19፡25

24፡19 ማቴ21፡11፤

ማር1፡24

24፡20 ሉቃ23፡13

24፡21 ማቴ16፡21፤

ሉቃ1፡68፤2፡38፤

21፡28

፳13 ግሪኩ ሥልሳ ምዕራፍ ይላል

ብለን ተስፋ ያደረግነው እርሱን ነበር፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ፣ ይህ ከሆነ ዛሬ ሦስተኛው ቀን ነው።²² ደግሞም ከእኛው መካከል አንዳንድ ሴቶች አስገረሙን፤ እነርሱም ማልደው ወደ መቃብሩ ሄደው ነበር፤²³ ሥጋውንም ባጡ ጊዜ መጥተው እርሱ በሕይወት እንዳለ የነገሯቸውን መላ እክት በራእይ እንዳዩ አወሩልን።²⁴ ከእኛም መካከል አንዳንዶች ወደ መቃብሩ ሄደው፣ ልክ ሴቶቹ እንዳሉት ሆኖ አገኙት፤ እርሱን ግን አላዩትም።”

²⁵ እርሱም እንዲህ አላቸው፣ “እናንተ የማታሰተውሉ ሰዎች፣ ልባችሁም ነቢያት የተናገሩትን ሁሉ ከማመን የዘገዩ፣²⁶ ክርስቶስ ይህን መከራ መቀበልና ወደ ክብሩም መግባት አይገባውምን?”²⁷ ከሙሴና ከነቢያት ሁሉ ጀምሮ በቅዱሳት መጻሕፍት ስለ እርሱ የተጻፈውን አስረዳቸው።

²⁸ ወደሚሄዱበትም መንደር በተቃረቡ ጊዜ፣ ኢየሱስ አልፎ የሚሄድ መሰለ።²⁹ እነርሱ ግን፣ “ምሽት እየተቃረበ፣ ቀንም እየመሸ ስለ ሆነ ከእኛ ጋር አደር” ብለው አጥብቀው ለመኑት፣ ስለዚህ ከእነርሱ ጋር ለማደር ገባ።

³⁰ አብሮአቸውም በማእድ በተቀመጠ ጊዜ እንጀራውን አንሥቶ ባረከ፣ ቁርሶም ሰጣቸው።³¹ በዚህ ጊዜ ዐይናቸው ተከፈተ፤ ዐውቁትም፣ እርሱም ከእነርሱ ተሰወረ።³² እነርሱም፣ “በመንገድ ሳለን፣ እያነጋገረን ቅዱሳት መጻሕፍትንም ገልጦ ሲያስረዳን፣ ልባችን ይቃጠልብን አልነበረምን?” ተባባሉ።

³³ በዚያንም ሰዓት ተነሥተው ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤ ዐሥራ አንዱና ከእነርሱ ጋር የነበሩትም በዚያ በአንድነት ተሰብስበው አገኛቸው፤³⁴ “እነርሱም ጌታ በእርግጥ ተነሥቶአል! ለስምዖንም ታይቶአል” ይባባሉ ነበር።³⁵ ሁለቱ ደቀ መዛሙርትም በመንገድ ላይ የሆነውንና ኢየሱስ እንጀራውን በቁረስ ጊዜ እንዴት እንዳወቁት ተረኩላቸው።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርት ተገለጠ

³⁶ ይህን እየተነጋገሩ ሳሉ፣ ኢየሱስ ራሱ

24:22 ቍ1-10
 24:24 ቍ12
 24:26 ዕብ2:10; 1ጴጥ1:11
 24:27 ዘፍ3:15; ዘኁ21:9; ዘ818:15; ኢላ7:14;9:6; 40:10;11:53; ሕዝ34:23; ፳9:24;መዝ7:20; ሚል3:1; ዮሐ1:45
 24:30 ማቴ14:19
 24:31 ቍ16
 24:32 ቍ27:45; መዘ39:3
 24:34 ሉቃ7:13; 1ቆሮ15:5
 24:35 ቍ30:31
 24:36 ዮሐ20:19; 21:26;14:27
 24:37 ማር6:49
 24:39 ዮሐ20:27; 1ዮሐ1:1
 24:43 ሐሥ10:41
 24:44 ቍ27; መዝ2:16;22:69; 72:110;118; ማቴ1:22;16:21; ሉቃ9:22;44:45; 18:31-34; 22:37
 24:46 ማቴ16:21
 24:47 ኢላ2:3; ማቴ28:19; ማር13:10; ሐሥ5:31; 10:43;13:38
 24:48 ዮሐ15:27; ሐሥ1:8; 2:32;4:20;5:32; 13:31;1ጴጥ5:1
 24:49 ዮሐ14:16; ሐሥ1:4
 24:50 ማቴ21:17
 24:51 2ነገ2:11
 24:53 ሐሥ2:46

በመካከላቸው ቆሞ፣ “ሰላም ለእናንተ ይሁን” አላቸው።

³⁷ እነርሱ ግን ደንግጠው በፍርሀት ተዋጡ፤ መንፈስም ያዩ መሰላቸው።³⁸ እርሱም እንዲህ አላቸው፣ “ለምን ትጨነቃላችሁ? ለምን ጎርግራ በልባችሁ ይገባል? ³⁹ እጆቼንና እግሮቼን ተመልከቱ፣ እኔው ራሴ ነኝ። ደግሞም ንኩኝና እዩ፣ በእኔ እንደምታዩት መንፈስ ሥጋና ዐጥንት የለውምና።”

⁴⁰ ይህንም ብሎ እጆቹንና እግሮቹን አሳዩቸው።⁴¹ እነርሱም ከመደሰትና ከመገረም የተነሣ ገና ሳያምኑ፣ “በዚያ ቦታ አንዳች የሚበላ ነገር አላችሁን?” አላቸው።⁴² እነርሱም ከተጠበሰ ዓግ አንድ ቁራሽ ሰጡት፤⁴³ እርሱም ተቀብሎ በፊታቸው በላ።

⁴⁴ እርሱም፣ “ከእናንተ ጋር በነበርሁ በት ጊዜ፣ ‘በሙሴ ሕግ፣ በነቢያትና በመዝሙር መጻሕፍት ስለ እኔ የተጻፈው ሁሉ ይፈጸም ዘንድ ይገባል’ ብዬ የነገርኋችሁ ቃል ይህ ነው” አላቸው።

⁴⁵ በዚህ ጊዜ ቅዱሳት መጻሕፍትን እንዲያስተውሉ አእምሮአቸውን ከፈተላቸው፤⁴⁶ እንዲህም አላቸው፤ “እንዲህ ተብሎ ተጽፎ አል፣ ክርስቶስ መከራን ይቀበላል፤ በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ይነሣል፤⁴⁷ ከኢየሩሳሌም ጀምሮ ለሕዝቦች ሁሉ ንስተና የነጠኦት ስርየት በስሙ ይሰበካል፤”⁴⁸ እናንተም ለዚህ ምስክሮች ናችሁ።⁴⁹ እኔም አባቴ የሰጠውን ተስፋ እልክላችኋለሁ፤ እናንተ ግን ከላይ ኃይል እስክትለብሱ ድረስ በኢየሩሳሌም ከተማ ቁዩ።”

የኢየሱስ ዕርገት

⁵⁰ ከዚህ በኋላ እስከ ቢታንያ ይዞአቸው ወጣ፤ እጆቹንም አንሥቶ ባረካቸው።⁵¹ እየባረካቸውም ሳለ፣ ከእነርሱ ተለይቶ ወደ ሰማይ ዐረገ።⁵² እነርሱም ሰገዱለት፤ በታላቅ ደስታም ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤⁵³ ስንገዘሱትም እያመሰገኑ ዘወትር በቤተ መቅደስ ነበሩ።

⁴⁶26 ወይም መሲሕ እንዲሁም ቍ 46 ይመ